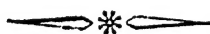




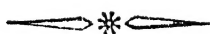
૪૬૧૫

# દી વાને તમ જી દ ઉફ જ મે યોલ મુકી દ.



ગઝલ ૧.

તેરી શાન કીસ્સે ખયાન હો, તેરા હંમદ કીસ્સે હોઁઁઁ ખુદા;  
ઝોઝમી સમાપે હે બંદે જો તેરા ભરતે હે ચેહી દમ સદા.  
તું સમી હે તું બસીર હે, તું કદીર હે, તું ખોદા ખુદા  
જો ગવાહ ચાહે તો દીલ હે ચે, કે પોકારતા હે, તુજહે સદા;  
જો સે નખઝ કહેતે હું, જો બસર, ચે ખીયાલ ઉનકાહે ખામખર;  
તેરી યાદમે હે ચે એક દીગર, જો ચે ફરક લાતાહે દમ જુદા;  
તુ કરીખ હે, તુ બાઈદ હે, તુ હયાતપર, તુમ મમાતપર;  
તેરા ફખઝા ફખઝજે જાનપર, હે ચે ચોતરફસે ઉઠી નીદા.  
તુ હમીદ હે, તુ મજીદ હે, તુ કરીમ હે, તુ હકીમ કયા;  
વો સિફતહે, બાકી સો કોનસી, કે નહાં હે તુજમે વો અય ખુદા.  
તેરી સત્રતનત હે, તો જ્યાર હે, તેરે ફાયદાંકા વો તોરુ હે,  
કે તુ બાદશા હોંકો ભીતો ચેહી સમજતાહે કે ચેહે ગદા.  
મેરા નામ અખદે મજીદ હે, વો ખુશી હે દીલકો કે ઈદહે,  
મુઝે નામહી સા કર અગર, તો કરમ હો તેરા ચે અયે ખુદા.



ગઝલ ૨.

હમકો પ્યારે તેરે ઘર આનકા મફદુર નથા,  
તુ અગર ચાહતાં મુજકો તો, કહી દુર નથા.  
જાનતા હું કે મેરા ઈશક રહા મેરે પાસ,  
મુજકો માલુમ હુવા, ચે તુજે મનઝુર નથા.

દીન બદીન સાફ હુઈ જતી હેં આંખે તેરી,  
 દેખકે આંખ ચુરાના કબી દસ્તુર નથા.  
 હોશ હુડતે હે પરીવાર તેરી મેફલમેં,  
 કલહી બદખીના કે ચેહેરેપે ઝરા તુર નથા.  
 મેરે આનેસે હરેક શખસકા રૂખ તુજસે ફરા,  
 ઝોર વહાં કીસકી ઝખાંપર મેરા મઝકુર નથા.  
 તીન દીન ગુઝરે હુવેથે, મેરે ઝખમે દીલપર,  
 કોના ફરહાં ન હુવાથા અલો નાસુર નથા.  
 દેખતી આંખોમેં તુમ ધુળ ન ડાલો તમજુદ,  
 દીલ લગાકર યે સતાના તુમે મનઝુર નથા.

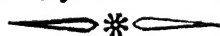


### ગાઝલ ૩.

ન લે સઈયાદ અખ હાતોમેં તુ તીરેકમાં અપના,  
 લુટ નાહક નહીં બે કાયદા તું ખાનોમાં અપના.  
 ના હાતા આઝગા વો બેબાજોપર એસકા પરીશાહે,  
 નહીં રખતા હે વો ગુલશન વ સેહરામે મકાં અપના.  
 કમબદે હીશકો રખતાકમે ઝોર ગોશ માલીદે,  
 મીઠાયા ચાહતા હે કયા જહાંસે તુનીશાં અપના.  
 નકર વાયઝ મેરે આગે શીકાયત કે કલામોકો,  
 તુજે કયા કાયદા રહેનેખીદે તુચે બંયાઅમના.  
 કીસીસે કુચ નહીં બનતી હે જખ કીસમત બીગડતી હે,  
 છુપાતે ફીરતે હે, મો ખુદખખુદ પીરોજવાં અપના.  
 નવીશતે કી નાહુસત કામ કર જતી હે જખ અપના.  
 અદુ હોતા હે ખેશ અપના, મુહેબ ઝોર મેહેરખાં અપના.  
 મઝા તમજુદ જખ આયે, કે લાંન્ડી આપ હો કીસમત,  
 બનાયે ગર ગુલામ અપના બીગારેખાનોમાં અપના.

## ગઝલ ૪.

અગર ફરમાં રવા હોતા તો ફર વો દુર ક્યું હોતાં.  
 ફખરસે ખાઝ ગર આતા તો વો રંનજુર ક્યું હોતા.  
 ન યુસુફ ચાહ મે ગીરતા નગીરયાં ખાપ યું કરતાં.  
 નહુખં યાકુખ કોહોતી તો ફર માઝુર ક્યું હોતાં.  
 ન કરતાં મેં ગુનાહ, આકર જહાંમે એકબી તો ફીર,  
 ભલા મહાશરકે દીન લોગોંમે મેં મગફુર ક્યું હોતાં.  
 રસાઈ હે ફલકપર ખાકફે ખાશાંદા ગાનામે,  
 મોહીચે દીન ન દેતા દાશ તો મંજુર ક્યું હોતાં.  
 ફઝા ઝોર ફદરમે તાહરીરહે જો કુછ મેં કરતાં હું,  
 વોહી કરનેપેં હું ફાદેર નતો મકદુર ક્યું હોતા.  
 અદાલતકા નાગર ફાઝી ખુદા મહશર કે દીન હોતા.  
 તો જાને કે વાહાં આસી કહો રંનજુર ક્યું હોતા.  
 અહલકાં નુર અયે તમજુદ અહમદમેં ન ગર મીલતા.  
 તો ફર સારા જહાં ખે, નુરકે મામુર ક્યું હોતા.



## ગઝલ ૫.

વો યુજસે ફીર ગયા હે તો મે તુફ નહીં કરતાં  
 ચાહે સો કહા જાએ મેં અખ ઊફ નહીં કરતાં.  
 જલતે જો કછ દખકે ઊલફતકો હમારી,  
 અખ કોન હે જો હંમમે તાઅસ્સુફ નહીં કરતાં.  
 ઉલફત હે ઝુલ્ફખાફી નીમત ગર મુજે પરમેં,  
 અખ યાદ કબી સુરતે યુસુફ નહીં કરતાં.  
 એક ખાત સડી સુન્નેકી તાખીશ નહીં ઉસકો,  
 કડકો તો સુનકર વો તપકુફ નહીં કરતાં.  
 ઇઝત મેરી સમજે કે ન સમજે નહીં પરવા.  
 મે ઉસકે લીએ અખને તકલુફ નહીં કરતા.  
 તમજુદ તેરી ચાહમે ફુખાહું ગલે તક,  
 ખરતુ મેરી હાલત પે તાઅસ્સુફ નહીં કરતાં.

## ગઝલ ૬.

વાર ક્યાં ઉમદા હુવા કરતા હે ઇસતલવારકા,  
 એક જુમ્બીસમે કેતે હોતા હે સર દોચારકા.  
 રોખહે સખકે દીલોંમેં કોન લે સકતા હે નામ.  
 ખાઈ આજ્ઞતા હે હરએકકો વો શુખ અઘચારકા.  
 અયે મસીહા જલદ આ કર તુ ઇલાજ ઊસકા શીતાખ,  
 અખહુવા જતા હે અખતર હાલ ઉસ ખીમારકા.  
 કાનમે પેહેને હે જુમકે ઉસને મોતી ચુરકે,  
 હાર હે મેરે ગલેમેં આંસુવોં કે તારકા.  
 મર રહાં હે ઇશકમેં તમજુદ તેરે વો જંવા.  
 હો ગયા અખરંગ મુખદ દીલ દીદગે ખુંખારકા.

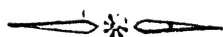


## ગઝલ ૭.

મીલા ચાર મુજકો તો એસા હટીલા,  
 ક્રિયા ઊસકી ઝીદને મેરા રંગ પીલા.  
 મેરી ખાત છુપતી નહીં ઉસકે અગે,  
 અજબ શોખ તબ એ હેં ચંચળ છબીલા.  
 વો રક્તાર બલદાર, નાગનકે માનીનં,  
 વો ચલતા હે મુડ મડકે બાંકાં તુકીલા.  
 નઝર બદકી દહેશત હે દીલમેં હમેશાં,  
 કે ફીરનેકો જતા હે બનકર સજલા.  
 ખુસામદભી કરતા હું ઉસકી કબી પર,  
 નહીં દીલકો દેતા હે કરતા હે હીલા.  
 ડસા દીલકો ઊસ ઝુલફે નાંગનને જખમે,  
 હુવા રંગ ઉસ દમસે આંખોકા નીલા.  
 ચલો સાત તમજુદ અખ ઘરકો મેરે,  
 ન ખતલાઈએ આપ અખ મુજકો હીલા.

## ગઝલ ૮.

મજકો એકબારબી દીદાર દીખાયા હોતા,  
 પીછે ઉમકે મુજે દુરકતમેં રીઝાયા હોત્તે.  
 યુંતો મુન્નસે મેં મુન્નીકી મીસલ કરકે ચકીન,  
 એતેકાદ અપના તસાવુરસે લે આયા હોતા.  
 મેં ન માનુગા કબી સો તુ કહે સોદાઈ,  
 સોગ સરચા કોઈ દમકે લીયે લાયા હોતા.  
 ચે તમન્નનાથી કે કુચેમે તેરે આ બેઠું,  
 પર મેં મોકુફ રખા વર ના મેં આયા હોતા.  
 હમ મરે તુજપે તુજે આરહી રહેવે સેવા,  
 મેરી ખાલેસ જો તુજેથી તો ખુલાયા હોતા.  
 હમતો હેં વાદકેં એકરારકે પુરે સરચે,  
 તુજે બોલાયા તો ઝાલીમ યે નીભાયા હોતા.  
 ફતલ કરનાહીજો મનઝુરથા ફીર દરથી કયા,  
 એક ઇશારા મુજે અબઝસે બતાયા હોતા.  
 મેંતો મદદીશ પડા રહેતાથા પર ખાખમે તુ,  
 એકે દમકે લીએ મહેમાન તો આયા હોતા.  
 જાંબલખ હું મેં જુદાઈમેં તેરે વાંચે ગઝખ,  
 તુને તમજીદ ઝરા મેંતો દીખાયા હોતા.



## ગઝલ ૯.

કોઈ દીલ તંગ કબી મુજપે જો શયદા હોતા,  
 એક સમર નખલે બખીલીમેંબી પેદા હોતા.  
 ખુબઝયોંસે કબી ખાત ઝુરૂરી કરતા,  
 મેરે અહખાખમેં તખ ઇશંકકા ચરચા હોતા.

રશક આતાથા ફલકકોલી યેહાંતક મુજપર,  
 દખલેતા મેરા ગર એશતો રેતા હોતા.  
 સાદીકે ઇશક હુયા કાઝેયે શયદા હું મેં,  
 આઝ માનાહીથા ફસ્સાદ તો ખોલા હોતા.  
 મેં વો ઉસ્તાદે ઝમાં હું કે નહમસરહે કોઇ,  
 હોતા મજનુ તો સખક મુજસે વો પડતા હોતા.  
 ના સોહાં મજહબે ઉલકતકા નહીં ઇદમ તુમે,  
 કુછ કસમ ખાનેકો થોડાખી તો સીખા હોતા.  
 ખેલા તમજદને જો ઇશકસે ગેહેવારેમેં,  
 તખ જવાનીમેં ય મલકાહે નાતો કયા હોતા.



### ગઝલ ૧૦.

અચે બે વશવો તેરી મુશવતકો કયા હુવા,  
 પહેલેસે ગેર હે વો મોહબતકુ કયા હુવા.  
 ઇતનેલી સુસ્ત હો ગયે કયું ખેર "હે મીઝાજ,  
 આ શોખ તેરી તખએ શારતકો કયા હુવા.  
 "કયું આપી આચે હારકે તનના કે ના રહે,  
 રૂકે રૂકકે બેઠના વો ખીઆવટ કો કયા હુવા.  
 આંખે બદલકે લાલ જો રખસાર રખતે હો,  
 બદલા વો કયું દીમાશ લીયાકૃત કો કયા હુવા.  
 સોંઠે લગાકે ક્રેહેતેયે ફજ્જળજકો મોમીન,  
 અહવલ મીઆં તુમારી કરામતકો કયા હુવા.  
 ઉમેદહીમેં ઉમર મેરી સરફ હો ગઇ,  
 હોતી નહીં હે અબલી કયામતકો કયા હુવા.  
 અચે મુશરીકો કુમક જોથી તશેતાનકી તુમે,  
 દાઝખમેં જતે હો વો હીમાયકો કયા હુવા.  
 તમજદ બેવશાયે ફુનીઆંકી હે અયાં,  
 તુ છોડદે ગુનાહકી લઝતકો કયા હુવા.

## ગાઝલ ૧૧.

જસકો સમજતા મેં દીલબર વો સીતમગર નીકલા  
 જસકો સમજતા કે યે મોમ હે પથર નીકલા.  
 હાયે પથર પડે ઉસખુતસે લગાવટ ન કરે,  
 મુજકો હીરેકા ગુમાથા પેયે પથર નીકલા.  
 આંખે રોનસે મેરી ' હો ગઈ પાની પાની,  
 મેતો સમજતા કે ચશમાં પે સમનદર નીકલા.  
 બરફકી તરહે નઝર મુજપે રખા કરતા હે,  
 મેં હું હેરાન યે કીસ્તરહે સીકંનદર નીકલા.  
 ફસો જતાથા ચે દીલ આજ તુમારા તમજદ,  
 પર હુવા ફજલે ખુદા, આજ જો બચકર નીકલા.



## ગાઝલ ૧૨.

મે ઉલફતમે અર્જી મઝા જનતાથા,  
 ફુગા મે નાહક યે કયા જનતાથા.  
 તુ મેરા મેં તેરા ભરોસા થા મુજકો,  
 મેઝય દીલ તુજે આશના જનતાથા.  
 તું બરમે મેરે રહેકે તડપે થા જસદમ,  
 તભીશકસે મેં ખેવફા જનતાથા.  
 તુજે પહેલે હાયોંસી જાને ન દેતા.  
 બદલજયેગા જાહે કયા જનતાથા.  
 દગા દે ગયા મુજકો ઝેય શોખદીદા,  
 નહીં મેં તુજે પુરજફા જનતાથા.  
 ખતાકી ખતાકી ખતાકી હે ખેશક,  
 ના અયે ના સઝા યે સઝા જનતાથા.  
 ન તમજદકો એક દીલાસા દીયા ઝોર,  
 ચલા બસ જગરકો જલા જનતાથા.



## ગઝલ ૧૩.

રનડી-મુગલાની જો સી લાઇથી ભારી અંગીયા,  
 મેંને ગુસ્સે હોકે સર ઉસકેસે મારી અંગીયા.  
 કુચ કીનારોંપે ઝરી આર સીત રાંસે ભરી,  
 કંઈ ખુટે કંઈ ગુલ સારીકી સારી અંગીઆ.  
 ઉસને ઇલકાકે જવાનીકી તરંગમે આકર,  
 શોખીસે ભર કે બના લાઇ ગંવારી અંગીયા.  
 હમ પરીવારેં બે પરકે હેં ઉડતે ફીરતે,  
 હોતી હે હલકીસે હલકીસો હમારી અંગીયા.  
 પેહેન કર ગુલબદન આઇ જો વદનમેં ઉસકો,  
 ચલ ગઇ સીનેપે દુસ્મનકે કટારી અંગીઆ.  
 સોફીયાની હો કીનારોંપે કીનાર અચ્છી હો,  
 બોહોત ફરમાયે શંકીં તખીચ મુધાની અંગીઆ.  
 આહાઉસરશકે પરીને જો દુપડા દિધા,  
 હયા કહું ઉસકે તલે પેહેની વો ભારી અંગીઆ.  
 જખકે શોખીમે વો આઇ તો ચે કહેનેકુ લગી,  
 સોમે લાખોંમે અગર હે તો હમારી અંગીઆ.  
 જખ ગલે લગ ગયા ગુદરતો ચલે બોસોકીનાર,  
 હમનેલી શોકસે ફીર ઉસકી ઉતારી અંગીઆ.  
 દખકર રશકસે કહેનેકો લગી માંહેલેકા,  
 અય ગઝલ ઉસને ચે કયા ખુબ સંવાંરી અંગીઆ.  
 મેરે માશુકને લીઆકે બલાયે વ કહા,  
 જાઉ તમજીદ મેં કુરબાં દો હમારી અંગીઆ.



## ગાઝલ ૧૪.

બખ્ત જગે મેરે કીસ્મત સે મુજે ખાખ આયા,  
 દીવે મુઝતરકો ગેરે ચેન હુવા તાખ ખૂંચાયા.  
 યે ગઝબકે કલી તીફલીમે વો શોખીકે દીન,  
 અદલા અદલાસે કટે ખેરસે શખાખ આયા.  
 તુજસે ઇકરાર કીયાથા કે નહીં ખરસોંકા,  
 હીજરકે સદમસે છુટા જો તુ શીતાખ આયા.  
 જનાખ અરઝથી મેરી જનાખે આલીમે,  
 એક ઇલતેમાસથી ખોસેકી પર હીજખ આયા.  
 ઇધર થા ઇલિકા જોશ આર જવાની આ પોંદ્યાચી,  
 તેરાલી કયાહી મુકદ્દરસે યે શખાખ આયા.  
 કંહી હે ફસલે બાહારી કંહી હે મોસમે ગુલ,  
 તેરેલી નખલે જુસમપર સમર શીતાખ આયા.  
 ઝરામે હાથજો અંગીયા તલક બડા ખેડા,  
 તો કયા કહું મેં વો ગુસ્સેસે પેંચાતાખ આયા.  
 બચીથી ખેસવા ઉરીયાં જો ઢાકા પંડીતસે,  
 કમાલ દેખકે તમજદસે હી જખ આયા.



## ગાઝલ ૧૫.

મેં હું ઇશકમેં તેરે મુખતીલા નહીં હાલ તુજપે મેરા ખુલા,  
 જો પુકારા મુન મેરેદીલરૂખા તુને મોહોકો મુજેસે શીરાલીયા.  
 તુજે હુસનકા જો ગુઝરહે તો બડા યે તેરા કુસુર હે.  
 તેરા નામ નઝદીકો દુરહે તેગ શોહોરા સબમે બપા હુવા,  
 ગો વક્ષમે તુજકો કમાલ હે મેરે હાલકાલી ખીયાલ હે.  
 તો મેરા યે તુજસે સવાલ હે મુજેકીયુ ન તુને નીલાલાયા,  
 તેરે દસ્તોપામે જોહે હેના થેલી દીલ લુભાનેકી હે ખીના.  
 દી ખુદાને હુસનકી જખગીના જોસે ચાહ ખીંચા ખુલા લીયા.

તું મીઝાજ કાલી અમીર હે તેરા હુસનલી યે વઝીર હે.  
 યેહ તીસપે તુરરા શરીર હે ન લગાયા દીલતો સતા લીયા.  
 એસે તુમતો હો ગયે ઘેરહમ નહી આતા તુમકો જરા રહમ.  
 લીયા દીલ નીકાલ કે એકદમ કાહાં ઉઠ યે કહે કે ઉઠા દીયા.  
 તેરી આજમે મરેં હમ ઈધર નહો તુજકો જનન ઝરા ખખર.  
 મેરી આહમેંલી નહી અસર મુજે પેહી ગમને રૂલા દીયા.  
 કહું હાલ કયા મેં મેરા તુજે હુવા ફાયેદા ભલા કયા મુજે.  
 ઇસી આતીશે ઇસ્કને આમુજે યે ફરાકહીમે જલાદીયા.  
 મેં નેહુંડાં શોકસે જનનકર મેરે દીલકી છલની મેં જાનકર.  
 તેરે ગવહરે દીલકો પજાનકર મેંને આંખાસે તમજદે ઉઠા લીયા



### ગાજલ ૧૬.

મુઝકો ગર ખ્યાર કીયા કીસને કીયા યાર કીયા,  
 ખુદને દીલદાર કીયા કીસને કીયા યાર કીયા.  
 મયે ઉલફત જો પેલાઈ મુઝે લઝઝત આઈ,  
 ખુખ સરશાર કીયા કીસને કીયા યાર કીયા.  
 ઉસકે આહખાખોકી તાદાદ નહી દુનિયામેં,  
 મુજકોલી યાર કીયા કીસને કીયા યાર કીયા.  
 શમકો મજલીસમે વૌ શુખ આયા ખોપોત ઉલફતસે,  
 જો કહા કાર કીયા કીસને કીયા યાર કીયા.  
 દીલમે રેહેતીથી હપસ્ હો મુઝે દીદાર કહીં,  
 મુજકો દોચાર કીયા કીસને કીયા યાર કીયા.  
 ખાંધકર આયે કમર લોગ બદીપર મેરી,  
 ઉસને ઇનકાર કીયા કીસને કીયા યાર કીયા.  
 મરતખા બડગયા તમજદે તુમારા દમમે,  
 તુમકો સરદાર કીયા કીસને કીયા યાર કીયા.

## ગાજલ ૧૭.

બદનામ હમને ખુદકો કીયા ફીર કીસીકો કયા,  
 અરજા નહીં પુરાલી કીયા ફીર કીસીકો કયા.  
 મેં અપને આપ જનકા મુખતાર હું જનાય,  
 મરનેસે પહેલે મરકે જ્યા ફીર કીસીકો કયા.  
 ગર ફરઝ ફરઝ હમપે હે જસકા તો હમને ખેર,  
 આહા દીયા દીયા ન દીયા ફીર કીસીકો કયા.  
 સાફીયા મેહેરખાન મેરા કયા જુદાઈ થી,  
 એક જામ ગર દીયા ન લીયા ફીર કીસીકો કયા.  
 અયે મોહતસેય તુ આપહી અપની નીભેડ લે,  
 ગર કુરુષ નીશા પીયા ન પીયા ફીર કીસીકો કયા.  
 દુનિયાંમેં નામ હો ગયા ગર દારપર મુવે,  
 ગર હમને જામ હકકા લીયા ફીર કીસીકો કયા.  
 તમજદ દુશ્મનાકે નકર રશકકા ખીયાલ,  
 ગુમ નામ થા તો નામ કીયા ફીર કીસીકો કયા.



## ગાજલ ૧૮.

મુજસે ન હો સકા ન કીયા મેંને કયા કીયા,  
 જો કુચ કીયા સો તુને કયા મેંને કયા કીયા.  
 ફરખા રવા રહા કે ન ફરખા રવા રહા,  
 જો કુચ કીયા સો તુને કીયા મેંને કયા કીયા.  
 પુજવા કે ખુતકો આપ અજગ મુજસે હો ગયા,  
 જો કુચ કીયા સો તુને કીયા મેંને કયા કીયા.  
 ઇસલામસે ન કામ રહા મુજસે એકદમ,  
 જો કુચ કીયા સો તુને કીયા મેંને કયા કીયા.

તુને કહા ન થા કે અલસ્તો ખીરખખેકુમ,  
 જો કુછ કીયા સો તુને કીયા મેંને કયા કીયા.  
 હમને કીયા હે કામ હમારી ખુશીયા કીયા,  
 જો કુછ કીયા સો તુને કીયા મેંને કયા કીયા.  
 તમજદ તુરહા ને મે નાપાક હો ગયા,  
 જો કુછ કીયા સો તુને કીયા મેંને કયા કીયા,



### ગાઝલ ૧૯.

કયા તુજસે હો સકા ને કીયા તુને કયા કીયા,  
 જો કુછ કીયાસો મેંને કીયા તુને કયા કીયા.  
 મખતાર કુનકે ફેહેનેકા મે થા તો કેહે દીયા,  
 જો કુછ કીયાસો મેંને કીયા તુને કયા કીયા.  
 ખુતખાના તોડ કાખા ખનાયા તો કયા હુવા,  
 જો કુછ કીયાસો મેંને કીયા તુને કયા કીયા.  
 મુરદે કો ઝીંદા કરકે મસીહા નફખર કર,  
 જો કુછ કીયાસો મેંને કીયા તુને કયા કીયા.  
 જન્નત ખનાકે સખકો દીખાઇ જહાનમે,  
 જો કુચ કીયાસો મેંને કીયા તુને કયા કીયા.  
 પત્થરસે ઝિંટનીકો નીકાલા કે દખ હો,  
 જો કુછ કીયાસો મેંને કીયા તુને કયા કીયા.  
 શકૂંક કમર ઇશારએ અંગુશતે નાઝ થા,  
 જો કુછ કીયાસો મેંને કીયા તુને કયા કીયા.  
 કીસકો હે નકો બદકા સેવા મેરે ઇમત્યાઝ,  
 જો કુછ કીયાસો મેંને કીયા તુને કયા કીયા.  
 તમજદ મોંસે ફેહેનેકો હેં કંઈ કલામપર,  
 જો કુછ કીયાસો મેંને કયા તુને કયા કીયા.

## ગઝલ ૨૦.

તાલીબ હું ખુદકા નમે શીલમાંના હુરકા,  
હું શેફતા જનાંબે હબીબે ગકુરકા.  
હાત આંચે દામન આપકા શાફ કીસી તરે,  
મનસુખા આર હેચે દીલે નાસખુરકા  
અચે ખીદર વોલીઉમર નહીં ચાહીચે મુજે,  
આવાઝ ખોશનાઝ સુના જાયે સુરકા.  
તુજકો ખુદાને ઇલમે લદુન્નીઅતા કીયા,  
પોશીદારાઝ કયું ન અયાં હો સુદુરકા.  
વાયઝમે વો નહીં હું જોઆખાંઉ દામમે,  
મુઝકો ઝીકર સુના ન તુ હુરો કુસુરકા.  
હામીહિ વો મેરા કે જો મુખતારે હશરહે,  
કયા ખોશ મેરે દીલપે હો રોઝે તુશુરકા.  
તમજદ આકે ખેઝ યેહે ખઝમે મુનતખેખ,  
એક જામ પીકે આજ શરાબે તુહુરકા.



## ગઝલ ૨૧.

રોશન હુવાઝમી પે ફમર કામીયાંબકા  
ખરદા જાંહાંસે ઉઠ ગયા ઝુલમતકે ખાખકા.  
ફવેસહરને ચાક ગીરેખાન જખ કીયા,  
ખીઆ ફલકને એક તનાખ આફતાખ કા.  
દીનપે એક અરશે મોઅલ્લાકે હુમહે,  
ખટકા હુવા ફલકપે જો પાસે રેકાખકા.  
કાખેકો ફખર કીયું નહો, ખાની ખલીલહે,  
પોહોઆ ફદમ હે તીસપે રીસાલત મઆખકા.  
મઝમુને ગેરસે મુજે નફરત કમાલ હે,  
ખુરશીદ કખહે દુઝદ કંઠી માહાતાખકા.

અપની તો હૈસીયત મીંયા મીસલે હુખાખહે,  
નાચુક મીઝાજ ઊમરકા હે બે હીસાખકા.  
તમજદુ કીસ લીયે તુજે માહશર કા ખોદહે,  
મદદાહ, તુહે માલેકે યાઉ મુલ હીસાખકા.



### ગઝલ ૨૨.

તુજસાતો કોઈ હમને નીરાલા નહીં દખા,  
ઇસ દરજયે આલાસે દુખાલા નહીં દખા.  
કયા નાઝ કીયા અરશપે અલાહસે તુને,  
એસાલી કોઈ આહનેવાલા નહીં દખા,  
મુસાહી કેયે બખતે સીકન્દર થે જાહાંમે.  
દુશ્મનકા કોઈ હાથકા પાલા નહીં દખા,  
હો કરકે મુકરરેખ કહીં હાંકાલી ગયા હે,  
શઈતાનસા મગરૂર નીકાલા નહીં દખા.  
વારશકે કમર કયુન મુફજ્જિર હો જાહાંમે,  
અતરાફ કલી ઉસકે તો હાલા નહીં દખા.  
કેહેતેહે શબ્દકદર છસે વોહે નમુના,  
સખ તુરે મોહમદકા આજલા નહીં દખા.  
અરમાન રહા દીલમે તુમારે યેહી તમજદ,  
અફસોસકે રૂવે શહેવાલા નહીં દખા.



### ગઝલ ૨૩.

શોકર અલાહકા હમકો જો મુસલમાન કીયા,  
આર પયમખર કા હમે તાખયે ફરમાન કીયા.  
શુકર કીસ મોહસે કરેંતા કે અદા હો હમસે,  
ખડકે ઇસગીમતે અહમદપેહે અહસાન કીયા.

યાદ ઇસા કે સીવા કેસકો હુઈથી ઇનજીલ,  
 તુને કઈએકકો યેહાં હાફે કુરઆન કીયા.  
 ગરહે મખલુક જાંહાંમેં તેરી કઈ ફીરફેપર,  
 શુકર હયવાં નકીયા આર મુજે ઇનસાન કીયા.  
 રૈઝકી જીસતેજી હરફરદે બશર કરતા હે,  
 તુને મરઝકો યા રબતેરા મેહેમાન કીયા.  
 દાંત મોહોમે નથે રઝઝાક હમારે જબતક,  
 ખુને માદરસે ઝેઝા તુને રગે જનકીયા.  
 કુછ એખાદતપે નહીં હે તેરા મોકુફ કરમ,  
 પલમે ચાહાતો ગદાકો વોહીં મુલતાન કીયા.  
 તુહે માખુદ એખાદત હે સઝાવાર તુજે,  
 ખુબ કુદરતસે યે કઉનેનમે સામાન કીયા.  
 કયુનશાકિર રહે, તમજુદ તેરા મુબહોમસા,  
 કોનસા પુરના ઇસ બન્દેઝા અરમાન કીયા.



### ગાઝલ ૨૪.

અંહમદસા પયેમબર કભી હાંસિલ નહીં હોતા,  
 વા આપના કભી કુફલે દરેદીલ નહીં હોતા.  
 ઉમેદકો ઉમેદથી આર હીરસથા બેઆસ,  
 ઇમાન બજુઝ આપકે હાંસેલ નહીં હોતા.  
 મુનસીફહે ખાદા ઝંરકભી આદીલ નહીં હોતા,  
 ફીર દોઝખી જનતકેભી કાબેલ નહીં હોતા.  
 ઉલફત નહો જીસ દીલમે રમુલે અરબીકી,  
 ઉસ શખસકા ઇમાનભી કામેલ નહીં હોતા.  
 તમજુદ યે દરબારહે સરકારે સખીકા,  
 કીસ વાસતે બખશીશકા તુ સાયેલ નહીં હોતા.



## ગઝલ ૨૫.

હું મુખતીલાએ ઇશકે મોહમદ અરબીકા,  
 મઝકી મદની હાશેમી યે મુત્ર લખીકા.  
 નાઝાં હું સીકન્દર કી નીમત અકસકે ઉપર,  
 હયરાન હું આઈના જો દેખા હલખીકા.  
 મુશતાફ હું કયું કરના વોલે મેહેરે શમાચેલ,  
 શરફી ગરબી મુશતહેર આલી નસખીકા.  
 કોઈ આશોક રક્તાર કોઈ શીકલકા માઈલ,  
 મેંતો હું વોહી ખાસ તેરે ખુશ લકખીકા.  
 વહલાહનેસારં દીલે ખીસમીલકો અદખસે,  
 નઝરાના કુખુલે જો મેરા બે અદખીકા.  
 અહલાહરે ઊસનુરે મોહમદકા તમાશા,  
 નઝઝારા કુના હું મેવો શરફી ગરબીકા.  
 હોતે નહીં દોનનમે પયદાચે દોઆલમ,  
 ઇબ્નદ હુવા નુર તેરા એક સખખીકા.  
 તમછદ તડપતાહેપડા હિન્દમે ચારખ,  
 આશીફ હે તેરે દાસ્ત વો ઉમ્મી લકખીકા.



## ગઝલ ૨૬ રદીક્રીબે.

શોર કરતે હેં વો જખ મુરગે સહર આખેર શખ,  
 રાહરો ચલનેકો કસ્તાહે કમર આખેર શખ.  
 ઠંડી સાંસે કોઈ માયુસકી હેં બાદ નસીમ,  
 જોશમેં કુચેસે કરતી હેં ગુજર આખેર શખ.  
 ઇદકે ચાંદકે માંનીનદ તેરા શોર ઉઠા,  
 જોસે સાચેમકો પોહોંચતી હે ખખર આખેર શખ.  
 દાસ્ત બેશક હે મોઅઝઝન મેરા મેં જતનતા હું,  
 પરવો દુશમન હે રૂકત નિંદકાહર આખેર શખ.

જો જો બન્દે મેરે માણુદકે હેં ખામુલ ખાસ,  
 અપની મસજીદમેં વો કરતે હે ગુઝર આખિર શય.  
 તાઁમરે ખુરદા કલાં યાદ મેં હેં મૌલવીની,  
 રોઝ કરતે હેં ફકત ઉઠકે ઝીકર આખિર શય.  
 •તુને તમજીદ કુમીદયલે પડાહે કે નહીં,  
 થાપયેમખરકો યે ઇરશાદ મગર આખિર શય.



### ગઝલ ૨૭.

એ ઘર ભીટુક નઝર કરીયે કભીતો આઘયે સાહેબ,  
 નઝર કર દંઘગે દીલ હંમલી નહીં શરમાઈ યે સાહેબ.  
 ફક્સમે બંદ હો ખુલ્લખુલકી સુરત કયા હુવા ટેરે,  
 અભી હોગે રહા એકદમ મે નાઘલરાઈ યે સાહેબ.  
 તુમી રૂકે યે આશિક્કસે કહો તકસીર કયા ઉસકી,  
 કીચે અપને પેનાદીમ હોકેઅબ પચતાઈયે સાહેબ.  
 જો પાલા આસ્તીમે સાંપ તુમને અબન ઘલરાઓ,  
 ચે લડકા બદ ચલનનીકલાહે અબગમખાઈ યે સાહેબ.  
 કહાયા બોસાંદેનેકો તો અબ કયા દર હે કહીયે,  
 દીખાકર વોલબો રૂખસાર ના શરમાઈ યે સાહેબ.  
 હુવા હે ખીસ્તરા દુલ્લેકા ઇસદમસાથ સોનેકો,  
 ચલે અબ મુનતઝીર હોંગે વાહાંપર આઘયે સાહેબ.  
 વફા વાદકી કબ હોગી ખીયા તમજીદ સાહેબસે,  
 ગલે લીગનેકા કબ હે વફા યે ફરમાઈ યે સાહેબ.



### ગઝલ ૨૮.

સેંકડોં માશુકમેં વો હે મેરા મહબુબ ખુબ,  
 રંગ ફક કરતા હે સખકે હોતે હેં મગલુબ ખુબ.

વસલકી લુટે મઝા કયુકરન વો ઐયાશ હે  
 હે ઇધરતાલેખ ભીકા મેલ ઝોર ઉધર મતલુખ ખુખ.  
 ઇમ, તેહાં અરરા ચલાકર ઝકકરીયાકા કરલીયા,  
 સાઝેર ઝોર શાકેર મીલાયે દુસરા ઐયુખ ખુખ.  
 વોભી દુનિયાં મેં હે સાહેખ જનકો કુછ પરવા નહીં,  
 ખનકે ખેઠે હે જનહાંમે દખાયે મજઝુખ ખુખ.  
 યુસુફે મીસરી અગર તમજદ તેરેપાસ આયે,  
 દખકર રોશન હોં ઉસદમ દીદયે ચાકુખ ખુખ.



### ગઝલ ૨૯.

ઉસ માહરૂકે સામને આજાયે આફતાખ,  
 શરમાકે ફીર ઝમીમે સમાજતય આફતાખ.  
 દીબ્બર શખ મેં ગર મહે તોખાં નમુઘહો,  
 ફીરતમેં ફુખ જનકો ઝમખાયે આફતાખ.  
 ગરશમેઝરૂ હો ખઝમમે કખતાખ લાસકે,  
 ખનકર ખનાવ સેંકડોંગર આય આફતાખ.  
 ઉસમહ જખીપે ગરચે ઝેકાઝેક પડે નઝર,  
 ખેતાખ હોકે આપહી ઘભરાય આફતાખ.  
 તમજદ જસકી આતીશે હીજરાંમે તુમજલે,  
 ચેખાફહે કહીં નવો જલ જતય આફતાખ.



### ગઝલ ૩૦.

પહેલુમેં ચારકરને લગા હટ તમામ શખ,  
 મેં કયા કહું જોનિંદ રહીચટ તમામ શખ.  
 હમ સાચેવાલે જગ ઉઠે શોરો શરકો સુન,  
 મુખહોતલક યુંહી રહી ખટપટ તમામ શખ.

મેંને વદાઆ કર દીયા ઘરસે પકડકે હાથ,  
 ફીર સરથા ઉસકા ઝોર મેરી ચોખડ તમામ શબ્દ.  
 સુન કર રફીબ ખુશ હુવા પરદા હુવા જોડોશ,  
 પોશીદા બાત હો રહી પરઘટ તમામ શબ્દ.  
 બેનેલી ચુપકે ચુપકે બીછોનેમે કયા કહું,  
 આંસુ પીયા કીયે ચુંહી ગટગટ તમામ શબ્દ.  
 સીનેપે મેરે લોટા કીયે સાંપકી નીમત,  
 વોઝુલફ કે મરો ડે હુવે લટ તમામ શબ્દ.  
 તમજદ દુશ્મનોકા તેરે હાલ કયા કહું,  
 દુકડે જગરકે ગીરતેયે કટકટ તમામ શબ્દ.



### ગઝલ ૩૧.

દીલરૂબા પહેનેહો જોડા યે શાહાના કયા ખુબ,  
 નાઝસે ચલકે દીલોંકાલી લુભાના કયા ખુબ.  
 મુજબગાનેકો • બેગાનેકી તરેહ દુર કીયા,  
 પાસઃ અપને વો રફીબોંકા ખુલાના કયા ખુબ.  
 છીન જરં દીલકો મેરે આપ અકડનેકો લગે,  
 તીસપે ઠહેસે અંગુઠેકા બતાના કયા ખુબ.  
 મેં હું પરવાના સીફત શમઝે તુજે સમજાહું,  
 રોઝ જલનેસે યેહેજનૂકાં જાના કયા ખુબ.  
 ખૂન ખા કર ઘડી મીસ્સીકી જમાનેકી અદા,  
 મુસકોરાકર લખોદનદાન દેખાનાકયા ખુબ.  
 માંગ દીખલાકે મુજે માંગ લીયા દીલ મેરા,  
 ઝખમે દીલકો મેરે શાનેકા બનાના કયા ખુબ.  
 તીરે મીઝગાંકો કમાં અખરૂપે ખીચવાકે સદા,  
 દીલકો મેરેહી નીશાનેકા બનાનાકયા ખુબ.

સુગત અપનીકો દીખા કરકે બરફસે દીલપર,  
અપને નખશોકો કીસી તરહે જમાનાકયા ખુબ.  
આકે તમજદ કે દીલકો તો ઝરા ખુશ કીજે,  
યે જીતાના ચેરેઝાના નસુલાના કયા ખુબ.



### ગઝલ ૩૨.

આજદીલબરકો મેરે હો ગઘ જગીર નસીબ,  
દુશ્મને જાંકો ભલા કયુ ન હોતા ઝીર નસીબ.  
જુલફા નામ કહી ભુલેસે મેં લે બેઠા,  
તબસે પાંઉકો મેરે હોગઘ ઝંજીર નસીબ.  
દુરે દીલકોભી બના સકતા હું કોઈ થેતો કહે,  
એસે ઘરકો તો નહીં હોતી હું તાંમીર નસીબ.  
ખુબ મનસીફ હે મીઝાજ આપકા માલુમ હુવા,  
દરપે કોઈ આપકે આયા હુઈ તવફીર નસીબ.  
કોઈ મીઝગાંકા કૃતીલ એરે કોઈ અમરકા શહીદ,  
કોઈ તલવારકા કુશ્તા કોઈ હે હીર નસીબ.  
કીમીયા તુજકો હે તમજદ જો હે ખાકે ફૂંદમ,  
તેરે મહબુબકી હોવે તુજે અકસીર નસીબ.



### ગઝલ ૩૩.

કોન સુફી કયા મુસલ્લા હે કહાં મસજીદ જનાબ,  
પરદા પુતલીપર પળાહે તુરકે ઉપરહીજબ.  
હેન્સૈવર આપના મીસલેહવા વાહી ખીયાલ,  
વો મીસલ બચ્ચા બગલમે ઘુંડતે ફીરતે ખરાબ.  
નહતો અફરબકી ખબર ફરઆનસે તુમપાએહો,  
હોશ હે તુમકો મીયા યા મસ્ત હો પીકર શરાબ.

બાંધ આંખેં કર રહેં દુનીયામે ચહી ખુમ હે,  
કુછ નઝર આતા નહીં જામ આંખ ખોલે હે હુખામ.  
દખ અયે તમજદ ઇખાહીમે ઇસ્માઈલમે,  
કયા છુરી કયા ખુબહે, કયાવો ખાખ આર કયાંદીલકો તાખ



### ગઝલ ૩૪.

ઇસદમલી મુહદખાનેકો આયે બડેનસીખ,  
ભુલે હુવોકો યાંદકીયા ચેહખડે નસીખ.  
હય હુસનકા ગુફર તો અખશાદ રહીયેગા,  
તુમ હો તવંગર આર ચેહાં હમતો હેં ગરીખ.  
નાદીદાવાર રેહતાથા મુશતાફ રોઝો શખ,  
સાહેબ તુફેલી દખીલી આપ હેં અજબ.  
હું મુખતેલા મેં ઇરાફે મોહમદ આરખીમે,  
મેરા ખુદા હકીમ હએ ઇસા મેરા તખીખ.  
બખશીશકાં મુદદઆથા ને મુદદત દરાઝસે,  
ખુદખોશ ઓઠા સવારીકે આગે કોઈ નફીખ.  
ઇતનીહી અરઝ હે કેવો માલેક હો મેહેરબાન,  
ફીર હાગદાકો શાહકા રોતખા વહાં નસીખ.  
તમજદ બખતવર હો ચે ઉગમેદ હેતુજે,  
કયા દર હે દાઆ કો ઇજબત કરે મુજબ.



### ગઝલ ૩૫.

મેરી આંખોં કે મુકાબીલ મેં ને રેહતાથા હે જાખ,  
માઝીરત ઇસલીયે કરતાં થા તુમારેસે જનાખ.  
બેકસી મુરદની છાઇહે મેરે ચેહરેપર,  
લીલસા અખ જોરસે કરીચતા મેરે દીલચે ઇતખ.

પરનામે કોનહું કીસકામપે આમાદાહું,  
 મેરી મતલબ તોચે હે પાઊં કીસી તરહે સવાલ.  
 ચેહી કીસમતકા નવીશતાહે કે રોયાકીજે,  
 મતોનામા કોઈ ભેજે ન કોઈ લાયે જવાબ.  
 ચશમે અગુરકા ખીચવાકે પીયા મેને શરાબ,  
 દીલગઝક કે લીયે ભેજવાયા કે ભુન આંચેં કપાબ.  
 ગ્રશપેગ્રશ આને લગા જબકે મીલા જમપે જમ,  
 નતો ગીનતી રહી મુજકોન ઉને યાદ હીસાબ.  
 શુકર તમજદ તુજે ફીરબી ખચાયા રખને,  
 પરનચે ઇશક વોથા કરતા તેરા ખાનાખરાબ.



### ગજલ ૩૬ રહીપેકી.

કયા હુવા મુજસે વોડઠાહે અગર આપસે આપ,  
 મેરી ઉલફત ઉસે ખીચેગી ઇધર આપસે આપ.  
 ઉસમરીઝે જીગર અફગારસે કયું ડરતું હું  
 દીલ ઘડકતા હે મેરા આઠ પેહર આપસે આપ.  
 લીખાસીધા મેરી કીસમતકા અગર હોવેગા,  
 ખુદ ખખુદ આંધંગે વોધરકો મેરે આપસે આપ.  
 દીલકો હોતી હે ખખર દીલકી અગર ઉલફતમેં,  
 સદમયે હીજરકી પોંહચેગી ખખર આપસે આપ.  
 આતીશે ઇશકસે જલતાહે જીગર આહમેશં,  
 રક્તા રક્તા ચેહી જાયેગી ખખર આપસે આપ.  
 અયે પરીઝ તેગી ઝુલફાંકી ખલાયેં લેતા,  
 મેહરકી કરતી કભી મુજપે નઝર આપસે આપ.  
 ખુબઝયોંકો તુમારાહે ખિયાલ અયે તમજદ,  
 હુંડતે ફીરતે હે વો શામો સહર આપસે આપ.

## ગઝલ ૩૭.

તેરે રૈઝનકે તલેમેં ખેડાતા હું યાર. ચુપ,  
 હરકે જાંની મીસલે તેરે સાયએ દીવીર ચુપ.  
 ને શે વહશત જોશપર આતીહે મેરી અસ ઘડી,  
 દીલકો કેહતાહું ઝરા ચુપ આ મેરે ગમખાર ચુપ.  
 કોન કર સદ્તાહે ખીમારોંકે આગે શોરો ગુલ,  
 ચુપકે બેઠો હું મનેશીના જેસા હે ખીમાર ચુપ.  
 કીસલીચે કરતાહે તું અહવાલ ઝાહીર ઇશકકા.  
 હોશમેં આ રોઝ મોંહકો આમીયા મૈયખાર ચુપ.  
 ચુપકે ચુપકે તુ સુના કર દીલરૂખાકી ગુસ્તગો,  
 ઠેરજા ઇરશાદ હોતા હે મેરે સરદાર ચુપ.  
 અએ મીયાં તમજદ સાહેબ એક ગઝલ દીગર કહો,  
 કીઉંકે સખંદુશ્મન હુવેહેં સુનકે યે અશઆર ચુપ.



## ગઝલ ૩૮.

તીરે નીઘેસે હોગએ જબ દાશીકાર સાંપ,  
 પાંઉપે સરકો રખને લગે સો હઝાર સાંપ.  
 માઅશુકે ઝેર સાએમે રેહેતાહે ગેરકે,  
 ચોકીહે ઉરપે રખખી હુઇ કંઇ ફીતાર સાંપ.  
 ઐસેકી એક હવસમેં ગયા માહેર કે પાસ,  
 ભાગા વહાંસે દખકે મે ખેશુમાર સાંપ.  
 સોદા હુવાથા જબસે મુઝે ઝુલફે યાગકા,  
 રેહેતા થા મેરે સરપે મીસલ એક સવાર સાંપ.  
 તમજદ તેરા યારભી અફસુમે તાફહે,  
 રૂખપરહે ઉસકે દખીયે અબ દો નીસાર સાંપ.



## ગાઝલ ૩૯.

મેં ન કહતા થા જલદ આઝો આપ,  
 રૂકે ખેઠેલે અબ મનાંઝો આપ.  
 જેસી ગુઝરે હે યું ગુઝરને દા,  
 ઉસ્કે ખારેમે શમ ન ખાઝો આપ.  
 આપકા મુનતઝીર મેં બેઠા હુ,  
 આઝો વરના મુઝે ખુલાઝો આપ.  
 ઈન શરીઓંપે જોર ખુબ નહી,  
 નાહકે ઉનકો ન અબ સતાઝો આપ.  
 અલી ચુપકે હુવેલે માતેમસો,  
 યાદ ખાને ના અબ દીલાઝો આપ.  
 દાવમે કબ તુમારે આતાહું,  
 મુઝકો ખાતોંમે મત ઉડાઝો આપ.  
 સીખા સીખલાયા હું મેં તીફલોંસે,  
 મુઝકો હરગીઝના અબ સીખાઝો આપ.  
 જવ પોશાક બદલે જલદીસે,  
 બેઠતાહું યહાં નહાઝો આપ.  
 મર રહાહું ફીરાફમેં તમજુદ,  
 મોંહતો આકર ઝરા દીખાઝો આપ.



## ગાઝલ ૪૦.

કરતેલે કોન તરહેકા મુઝકો શુમાર આપ,  
 મોંહપર મુનાં રહેલે ખુરી સો હઝાર આપ.  
 મેં કયા કઝંગા આપસે તાઅનેકે યું કલાંમ,  
 હાંકર ચુકેહો પેહેલે હીસે એક ખાર આપ.  
 કહીયે તુંમારી કોનસી તફસીર હોગઈ,  
 હમકો ખબરભીથી નહીં ઝારથે નીસાર આપ.

યેહી હમારી ચાહકા દોગે સમર હમેં,  
બદનામ હમકો કરતેહો ને બેશુમાર આપ.  
ખુબોંમે કુલ કુલકે રહેતે હો ગુલકે તોર,  
હમકો નઝરસે ડાલકે સંમજેહેં ખાર આપ.  
કુરકતકી આગ આપકો બાગે ખલીલ હેં,  
નમરૂદ સો દીખાતેહો હમકો ચે નાર આપ.  
તમબુદ રૂઠાહે કબી આપસે તો કીયું,  
આતેહો ફીર મનાંનેકોહી બારબાર આપ.



### ગજલ ૪૧ રદીફતેકી.

કામત ચે રઝખૂકી તેરી ગોયાહે ફેયામત,  
રફતારસે નીકલેહે તેરી આપ શગરત.  
આંખોંમે તસવકુર તેરા રેહતાહે શબો રોઝ,  
નકશા હે મેરે દીલપે મોહબબત હે નીહાયત.  
બદખાહ કીસીકા નહીં હું મંતો પરીરૂ,  
રમંતાહે અબસ દીલમેં રફીબ અપને અદાવત.  
દતેહો મુઝે વસલકે વાદકે ને ઘોંકે,  
બીયાનેકી તરેહ કરીયેગા બોસાતો ઇનાયત.  
હું જંગપે આમાદા તેરે ફાજ બોહોતસે,  
દખૂંતો ભલા કર્નાહેં અબ કોન હીમાયત.  
દુશમનબી અગર આચે મેરે ઘર તો ખુશી હું,  
ને ખુદ હો ઝલીલ ઊરપે નબઠઝ હે શામાતત.  
ને બુહે કમીનેકી વોહ હરગીઝ નહીં છુપતી,  
અશરાફ દીખાતાહે હરએક અપની લીયાફત.  
ના લાયેફી તમબુદ અયાં હોતી હે ઉસ દંમ,  
બદ કો કોઈ દીખલાએ હે જબ અપની લીયાફત.

## ગઝલ ૪૨.

અહલાહ જખ મીલાએતો એસા મીલાએ દાસ્ત,  
 હોવે વફા શઆર સખુનકો ઉઠાએ દાસ્ત.  
 કેહેતેહેં દાસ્ત ઉસ્કો ને દેનેકો જન તક,  
 આમાદા હોકે સરકો મુકાબીલ ઝુકાએ દાસ્ત.  
 કેહેનેકો સુન્નેકો તો બોહોત દાસ્તદારહેં,  
 પર હો વફામે તાકુ ઉસીકો ખનાએ દાસ્ત.  
 આંખેં ફુટી હુધ હેં મુરવવતકી જહાંસે,  
 ઉલફતકી ઉડ રહી હે દીવાંસે હવાએ દાસ્ત.  
 કરતે હેં દાસ્ત દાસ્તપે જોરે જફા અગર,  
 વોહ ઇમતેહાંકા વફતહે ઉસકો ઉઠાએ દાસ્ત.  
 ઝીનદા હુવે હેં કુશતએ ઉલફતબી બે શુમાર,  
 મુરદકો ઝીનદા કરતી હેં આવાઝે પાએ દાસ્ત.  
 તમજદ કીયું શહીદ હુવા ચાહતે હો તુંમ,  
 ગર હુકમ હો તો હાતોંકો મેહેંદી લગાએ દાસ્ત.



## ગઝલ ૪૩.

પથર પુરસ્ત હે કોઈ કોઈ ખુદા પુરસ્ત,  
 હેં ખુદ પુરસ્ત કોઈ કોઈ આશનાં પુરસ્ત.  
 ઝરદારકે ફીરાકમે દે તે હેં જન ને,  
 વોહ હેં ઝખાં કે ચાદકે બે શક મઝા પુરસ્ત.  
 બે શરમ બે હયાઓં કે ઉરીયાં કલાંમ હેં  
 પરદે મેં દીલકે રહેતા હું મેં હું હયાં પુરસ્ત.  
 દખા ને સુરખ રંગ તેરે હાથોકા અએ પરી,  
 આતીશ કો છોડ કર કે હુવાહું હીના પ્રસ્ત.  
 આઈના વાર દીલ હેં મેરા ઝંગ નહીં મુતલક,  
 હૈરાન કીસ લીએ હો મેં હું ખુદ સફા પુરસ્ત.

ફીર બાદ મરગ ફીસ લીએ આઓગે કુખરપર,  
તુમ મતલબી હો દેખે તુમે ખુશલીકા પુરસ્ત.  
તમજીદ કીલું નીબાહ હો તેરા હર એકકે નાથ,  
ઉલટે હોં ને મીઝાજ કે ફીરએ વફા પુરસ્ત.



### ગાઝલ ૪૪.

દાનતેઝારીમેં મર ચલા ફીસમત,  
કેહેતે કેહેતે કે યા ખુદા ફીસમત.  
સરફ સખ ઉમર હો ગઇ મેરી,  
જુઝ ગુનાહ મુજસે કયા હુવા ફીસમત.  
કોઇ જન્નતમે કોઇ કો દીદાર,  
ઉસ જગોહ પરભી હેં જુદાં ફીસમત.  
હમને ઉસ દીલ રૂપાકો સમજયા,  
ઝોર દેખી બોહોત લડા ફીસમત.  
પર ના તમજીદ કુચ્છ હુવા હાંસીલ,  
હે તુમારીભી આહ કયા ફીસમત.



### ગાઝલ ૪૫.

મેં રહા ધૂનતેઝાર સારી રાત,  
આપને મુક્તમે ગુઝારી રાત.  
કોઇ દમમે અલી તુંમ આતે હો,  
દમ શુમારીમે સખ ગુઝારી રાત.  
મુક્ત બરબાદ ગઇ મેરી મેહનત,  
બરમે આઇ ના વોહ પ્યારી રાત.  
મીસલે બીસમીલકે મેં તડપતા થા,

ગોયા સીનેપે થી કઠારી રાત  
 વોહ મઝા અખ કહાંસે આઝેગા,  
 ગર કભી આઈ લાખ ખારી રાત.  
 શમકો મેને કમરસે યેહી કહા,  
 તેરે આનસે હે ખારી રાત.  
 ચાંદની લી બગલમે ઝાર ચંમપત,  
 હો ગયા ચુપકે એક ખારી રાત.  
 રોતે રોતે મે સો ગયા બેહોશ,  
 ખાખમે આકે યે પુકારી રાત.  
 કયા કહું તુઝકો હાલ મે અપના,  
 મુનતઝીર મેરહા હું સારી રાત.



### ગઝલ ૪૬.

કીસસે જાંકર કહું મે દીલકી ખાત  
 અશકે જારી થે મેરે સારી રાત.  
 પરન શોખ આયા વો મેરે ખરમે,  
 હાથ મલતા પડા રહા હય હાત.  
 ગેરસે ખાત વો લગા કરને,  
 તલખ હો ગઈ મેરી વહાં ઝોકાત.  
 દમ નીકલતા નગર. બ આંતે તુંમ,  
 પેશો પસમેથી હાલતે સકરાત.  
 તેરા અહસાંન મુજપે હે તમજદ,  
 એક ફકત કામ આઈ તેરી જાત.



ગાઝલ ૪૭.

હમારે ચારકી દખ્ખા હે કેસી માહકી સુરત,  
અયાં હે જીસ્કે રૂપપર સાફ બીસમીલાહકી સુરત.  
ઝુલેખા હો ફીદા ગર દખ લેવો માહર મેરા,  
ભુંલાદે શીકલ યુશુફ કો વોહે દીલ ખાહકી સુરત.  
સરો કરતા હે ઉસપર રશક દખી જખસે વોકામત,  
ફદમોઝું કી હે બેશક અલેફ અદલાહકી સુરત.  
ન હો દાઝખ મકાં તેરા મુઝે યે ખોફ હે વહશી,  
નઝર આઈ તેરી શેયતાંનસે ગુમરાહકી સુરત.  
હવા ફાખુ અગર પાચે બગોલા બનકે લે જાએ,  
ઉઠાકર લાશકો મેરી ફકત એક કાહ સુરત.  
મેં પોહોંચુંગા ઝુરર અખ મનઝેલે મફશુદકો શાયદ,  
નઝર આતી હે રહેસુમેં મુઝે અખ રાહકી સુરત.  
ખુલેગા રાઝ મખફી તુજપે અખ તમજદ અલખત,  
તો દખી ખાખમેં શમસો ફુમર નાગાહકી સુરત.



ગાઝલ ૪૮.

તેરી રશ્તાર હે બેશક ફેયામત .  
ફેયામત હે ફેયામત હે ફેયામત.  
તેરા તીરે નીગાહ કારી હુવાયા,  
સલામત હે સલામત હે સલામત,  
ખખરદાર અખ ન ઉસ્કે ઘરકો જાના.  
નદામત હે નદામત હે નદામત,  
નહીં દખા હે જખસે મુનતઝર હું  
શીકાયત હે શીકાયત હે શીકાયત.  
નીકાલા ઘરસે બી વાયસ ફીર આયા,

ਛੀਮਾਫ਼ਤੁ ਹੈ ਛੀਮਾਫ਼ਤੁ ਹੈ ਛੀਮਾਫ਼ਤੁ.  
 ਕੀਯਾ ਮੁਰਦੇਕੋ ਈਨਦਾ ਐਕ ਦਮਮੇ,  
 ਕਰਾਮਤੁ ਹੈ ਕਰਾਮਤੁ ਹੈ ਕਰਾਮਤੁ.  
 ਫੀਆਕਰ ਮਾਛੁ ਘਾਤਾ ਤੇ ਹੈਂ ਅੰਗੁਠਾ,  
 ਸ਼ਰਾਰਤੁ ਹੈ ਸ਼ਰਾਰਤੁ ਹੈ ਸ਼ਰਾਰਤੁ.  
 ਅਰੋਸੇਪਰ ਕੁਝਰ ਕਰਤਾ ਹੈ ਵਾਜੇ,  
 ਛੀਮਾਫ਼ਤੁ ਹੈ ਛੀਮਾਫ਼ਤੁ ਹੈ ਛੀਮਾਫ਼ਤੁ.  
 ਸ਼ਕੁਫ਼ਤੁ ਹੇਤੋ ਸ਼ੀਰ ਆਵੀਗੇ ਦੀਲਸੇ,  
 ਧਨਾਯਤੁ ਹੈ ਧਨਾਯਤੁ ਹੈ ਧਨਾਯਤੁ.  
 ਘੀਲਾ ਵਗਾ ਕੀਸੀ ਦੀਨ ਔਏਰ ਗੁਝਕੋ,  
 ਅਦਾਵਤੁ ਹੈ ਅਦਾਵਤੁ ਹੈ ਅਦਾਵਤੁ.  
 ਮੇ ਨਕੀ ਪਰ ਛੁੰ ਉਸਕੇ ਵਾ ਘਦੀਪਰ,  
 ਲੇਯਾਫ਼ਤੁ ਹੈ ਲੇਯਾਫ਼ਤੁ ਹੈ ਲੇਯਾਫ਼ਤੁ.  
 ਮੇਂ ਯਭੰ ਕੀਸਤਰੇਛੁ ਉਸਤਕੇ 'ਧੇ' ਕਧੁੰ ਹੋ,  
 ਕੁਝਾਛਤੁ ਹੈ ਕੁਝਾਛਤੁ ਹੈ ਕੁਝਾਛਤੁ.  
 ਕਲੀ ਕੁਸ਼ਤਾ ਛੁਵਾ ਕੁਰੁਫ਼ਤੁਮੇਂ ਉਸਕੇ,  
 ਸ਼ਾਛਾਛਤੁ ਹੈ ਸ਼ਾਛਾਛਤੁ ਹੈ ਸ਼ਾਛਾਛਤੁ.  
 ਤਪੇ ਕੁਰੁਫ਼ਤੁ ਉਤਰਤੀ ਘਟੀ ਹੋਗੀ,  
 ਛਰਾਰਤੁ ਹੈ ਛਰਾਰਤੁ ਹੈ ਛਰਾਰਤੁ.  
 ਕਮੀਨੇ ਆਛਕਰ ਸ਼ੀਰਤੇ ਹੈਂ ਘੁਰਕਾ,  
 ਸ਼ਰਾਛਤੁ ਹੈ ਸ਼ਰਾਛਤੁ ਹੈ ਸ਼ਰਾਛਤੁ.  
 ਮੋਛਘਘਤੁ ਕਮਛੇ ਉਸ ਗੁਲੜਕੀ ਮੁਝਪਰ,  
 ਨੀਛਾਯਤੁ ਹੈ ਨੀਛਾਯਤੁ ਹੈ ਨੀਛਾਯਤੁ.  
 ਅਧਾਮੇਂ ਤੇਰੇ ਅਧੇ ਤਮਯੁਛ ਕੁਝੁ ਕੁਝੁ,  
 ਛੁਤਾਛਤੁ ਹੈ ਛੁਤਾਛਤੁ ਹੈ ਛੁਤਾਛਤੁ.



## ગાજન ૪૯.

વો યાદ આતી હે ફીર ખહારે ખસીન્ત,  
 વોફરહતુ ફીઝાં વો નીગારે ખસીન્ત.  
 વો સાફી વો સાગીર વો દારે દારાખ,  
 હે આંખાં મેં અખતક ખુમારે ખસીન્ત.  
 વોરોનક ફીઝા મતરેખા હે ફકત,  
 ઉસીસે હે ખેશક વેફારે ખસીન્ત.  
 વો મસ્તાના વાર આતી હે જખ ખસીન્ત,  
 ખીલાતી હે સખ લાલઝારે ખસીન્ત.  
 વો રંગીન પેહેને હુવે સખ લીખાસ,  
 ગુલોંપર વો ગુલઝનીસારે ખસીન્ત.  
 વીદાપરભી પેહેને હુવોંકા લીખાસ,  
 ન તનસે કભી વોહ ઉતારે ખસીન્ત.  
 કહાં અખકે તમજદ વેસી મઝા,  
 તહીં રેહેતી હરદમ ખહારે ખસીન્ત.



## ગાજન ૫૦.

આજ લેનેકોપરી આઘ મુઝે લશકર સમેત,  
 મેંભી રાઝી હો ગયા જાનેકો કરરોફર સમેત,  
 તીરે મીઝગાં તેજે અખદ ખાલકી સુરત સીપર,  
 વેહેન કર ખખતર ચલા ઓરલે લીયા ખનનર સમેત.  
 પોહોંચે જખ દરીયાએ કુલઝંમ ના ફસે ગીરદાખમે,  
 જોતા ખાકર કુખ ગઈ કીશતી મેરી લંગર સમેત.  
 હુસનકા ગર ફખર હોગાં અએ પરીવશ આપકો,  
 ગાડહુંગા આઘનેકો જાકે અસકન્દર સમેત.  
 તુને શર સઈયાદ મારા સુરજે દીલકો દેખના,



સુરતે ખુપખુલ ઉડીંગે હમલી બાલોપર સમેત.  
 ફાર્કલા તયારહે : જનનેકો આઝેમ હંમલીહે,  
 લે મુકે અસબાબલી એહરાંમકી ચાદર સમેત.  
 અબરૂવો બીની નમુના હે હરએકકે રૂખ પેવો,  
 નકશાએ મેહરાબ હે નઝદીક હે મીમબર સમેત.  
 રોબરૂ અલાહ કે જાનાહી હે સબકો ઝુરર,  
 મોહર દરતર પર કરે આર જાઇયે મહઝર સમેત.  
 ઇસ ઝમીમે એક શઝલ તહરીર કર તમજુદ આર,  
 હોવે વો મંઝમુન દીગર પરહે તાઝાતર સમેત.

### ગજલ પૃ રહીશ્ટે.

દખ કર મેં મેરા ગુલરૂ જો છુપ ગયા ઝટપટ,  
 મેરેલી દીલકો લગી ચટ પટી તો મેં ચટ પટ.  
 વો જાકે છુપ ગયા એખટ કે પાટકે પીછે,  
 લપકકે મેંલી ગયા જાકે દરપેકી ખટ પટ.  
 મેં ચાહું જાલને વો બનદ કરલે ઝટ પટસે,  
 પુકારું મેં ઉસે અંદરસે વો કહે હટ હટ.  
 પરેશાં ઉસકોલી મેને કીયા ઘહાંતકકા,  
 વ બાલ બાલ હુવે સરકે બલકે હર લટ લટ.  
 પડહા જો મેને એક અંકસું રફીબકે ઉપર,  
 જગરકે ટુકરે લગે ગીરને ખુદખખુદ કટ કટ.  
 મેરાલી ચાર તરેહદાર ઇસ તરેહકાહે,  
 કમાલ રૂની યે કહેતેહે હાંયે હે નટ ખટ.  
 બીઠાકે ગોદમેં પીયાલા ઉસે પીલાતાથા,  
 ઉધર રફીબ વો આંસુકો પીતા થા શટ શટ.

નીસાર હોતામેં ઉનપરતો પ્યાર કરતે વો,  
બલાઈયેં લેતે તો કુટતીથી ઉગલીયાં ચટ પટ.  
કહા હવસ કોઈ બાકી રહી હે અચે તમજી,  
બયાન કીજીયે વરનાંતો જાએ હમ ઝટ પટ.



### ગઝલ પર.

પેંચ પગડીકે ના ઇસતરહે મેરે ચાર લપેટ,  
દીલકો લુટેહે તેરે ચેહેરેકે આસાર લપેટ.  
ખુન નાહક તેરી ગરદનપે ચહા મતઝાલીમ,  
અપને લોહુકો ન તલવારસે બેકાર લપેટ.  
તું હે આમાદા અગર કૃતલહે મંનઝુર તુજે,  
ચલ કંમર પરબી કુંભૂરખંદ તું દો ચાર લપેટ.  
દીલે વેહશીપે નહી રેતા હે ફાણુ મેરા,  
જખકે લેતે હેં તેરે ગેસુએ ખંમદાર લપેટ.  
દાગે ઇશકે એકકી ફીસ્મતમે રકમ હોતાહે,  
તુના અએ દીલં ચે જીગર કો મેરે બેકાર લપેટ.  
રોખ હરગીઝ નહીં આનેકા કીસીકે દીલપર,  
તુના વાખેઝ ચે બહી ગુંમખઝે દસતાર લપેટ.  
ખાત કરતે હેં ઇસીતરહે ઝરીફ અચે તંમજી,  
એક મોઆમેમેં કંઈ લેતેહેં ઇસેરા લપેટ.



### ગઝલ પઝ રહીકેમે

સચતો યે હે હરકીસીસે દીલ લગાનાહે અબસ,  
જનકર અપના કોઈ દુશ્મન બનાનાં હે અબસ.  
બે વફાઈકા હે ચરચા હે વફાદારી કહાં,  
તાયેરે દીલકો ફક્સમે ફીર ફસાંના હે અબસ.

તું મ મુવે જાતે હો નાહકે ઉસકો કુચ્છ પસેવા નહીં,  
 એસે સંગી દીલકો જાકરકે મનાના હે અખસ.  
 હે ગાલીઝ ઉસકી તખીઅત મુતમે પથર ન ડાલ,  
 ફીતના ખરપા આર હોગા યે સતાનાં હે અખસ.  
 એસે બદખુકી તખીઅત ગરચે હમપર આગંઈ,  
 ફાએદા ઉડેગા કેયા ઉસકા લુભાના હે અખસ.  
 ઝીનદગીકા હે મઝા દો દીલહોં એક ફાલીબ રહે,  
 વરના નાલાયેફેસે સાહેબ દીલમીલાના હે અખસ.  
 તું ઇધર હસતાહે વો રોતાહે ઘર બેઠે હુવે,  
 કરચુકા પેહેલે નસીહત અબ સુનાનાં હે અસખ.  
 આવતો ઘરહે તુમારા મેરી આંખોંમે મીયાં,  
 જાઓતો મરજી તુમારી ફીર ખુલાના હે અખસ.  
 દીલ લગીકા મશકે તુમકો યાદહે તમજદ ખુબ,  
 એન શીન આર ફાફ અબ તુમકો પડાના હે અખસ.



### ગાઝલ ૫૪.

કયું સતાતાં હે મુજે જાનકે નાકામ અખસ,  
 ઝુટ લાયા હે કહાંકા તુ યે ચૈગામ અખસ.  
 ફરશે મખમલકા હુકુમ હોતો બીછાફું દમમે,  
 નંગે પાંઉ કયું ચલતો જે ગુલન દામ . અખસ.  
 દીલહે મદહોશ મેરા આર હે આંખોંમે ખુમાર,  
 રાત મજલીસમે પીએ મેને દો એક જામ અખસ.  
 ઇશકમે હો ગયા આગાઝ કીસીકા બેહતર,  
 ખેર વરનાતો બીગડાતાહી હે અનજામ અખસ.  
 લડકા પાલાથા મગર હાથસે વો જાતારહા,  
 નામલી યાદ નહીં જોગ્યા ગુમનામ અખસ.

ગરબે સીધા ન ચલેગાતો તુજે ખુબ સમજ,  
મારકે યેસા કડંગા તુજે ના કાંમ અબસ  
ઇશક મુગલા નીસે કરનેમે હુવા કયા હાંચીલં,  
તુમતો તમજીદ જહાંમે હુવે બદનામ અબસ.



### ગઝલે રહીશ હમ થપ.

મે કડંગા યાદ જબ અલ્લાહ કો અકબરસે આજ,  
કાટ લુંગા તેરી ગરદન દેખ અબ ખાંનરસે આજ.  
બદ મેરા અનજમ હોતા કુદરમેં મરતા અગર,  
મે હીદાયત ખુબ પાયા મેરે પેશાંમબસે આજ.  
આબલાહે ખાંમ મેરા છોડ દે અબદુલ મજીદ,  
છોડ અબ હરગીઝ નહીં તું મુજકો ઇસ નશતરસે આજ.  
તુરશ રૂઘ મેરી જનીબસે હુઇહે કયા કહું  
મુશ્ત ઠેરી હે અદાવત ઉસ મેરે અફસરસે આજ.  
જોશપર અફઝું હરાત ઇસતરેહ કી બડગઇ,  
ખુદ બ ખુદ આતીશ કે શોઅલે ઉડતેહેં ખીસ્તરસે આજ.  
કોન હે તેરા ગનીમ આયા હે ચડકે તુઝપે કોન,  
જતે હો કીસ્તરફ ઇસ સુરત કે કરરો ફરસે આજ.  
ખેરતો હે મેરે સાહેબ ઉલજે હો ઇતને કીયું,  
કોનસી યેસી ખતા અબ હો ગઇ કંમતરસે આજ.  
દાંતમે અંગુ શત હે હયરાન હો ઇતને કીયું,  
બેકે હો હેરત જદાકીસ સોઅમેં શશદરસે આજ.  
યાદ હે તસખીરકે તમજીદ તુમકો કંઇ અબલ,  
પેચમેં લાઆગે કીસ્સકો પડકે તું મ મન્તરસે આજ.



### ગઝલે થક.

કહીચે સાહેબ કીસ્તરહેલી આપકો ગફલત હે આજ,  
મસ્ત હો મખમુર હો કીસ ખાતસે નફરત હે આજ.

શોખ પેહેલું મેં તુમારે આકે બેઠા ઇસ ઘડી,  
 દો જહાંકી ખુબહી હો આપકો લગઝત હે આજ.  
 ઉમર ભરૂંકા કાએદા એક આંનમેં હોગા જુરૂર,  
 દો ઘડીકી અબ ઉઠાલો આપકો મેહનત હે આજ.  
 તબએ નાઝુકકો હમારે કુંકદી ગરમીને આબ,  
 વો તપે કુરકતકી ખારીકી હુઈ શીદદત હે આજ.  
 સેંકડોં હેં હમ અસર આર હમ ઉમર હમપેશાવર,  
 નામ ઉનમેં હો ચુકા દુનીયાંમેંલી ઇઝઝત હે આજ.  
 જખકે દો દીલમેંકે હોવેં રાઝ મખશી સાફ સાફ,  
 પાક તબ હોએગા સીનાં ગરભરી કુલશત હે આજ.  
 દોસ્ત અયે તમજુદ તેરે સુનકે ગઝલેં ખુશ હુવે,  
 દુશ્મનોંકો તેરે હાંસીલ હો ગઈ ખીશ્શત હે આજ.



### ગાજલ ૫૭.

બેઠે હો દોસ્ત કીસલીયે ઇતને મલુલ આજ,  
 સદમાં હુવા હે. કોનસા દીલકો હુસુલ આજ.  
 ખુલ ખુલકા દીલ ઉદાસ હે સૈયાદ નઅરાઝન,  
 કુમલાએ જતે હેં સભી ગુલશન મેં કુલ આજ.  
 તીરે નીગેહ મેં હો ગયા ઇલની જગર મેરા,  
 સીને મેં મેરે આહકી ઉઠતી હે હુલ આજ.  
 વંચરાન અયે સનમ તેરી કુરકતમેં હોગ્યા,  
 કારી હુઈ હે હીજરકી ખરછીકી સુલ આજ.  
 કરતેયે મુદદતોંમેં દુઆ તુંમેંતે રોઝો શબ,  
 શાયદ વો હાને વાલા હે દેખો કંખુલ આજ.

કંદે

જાહીલ તુમારા દોસ્ત શીકાયતકે તોરપર,  
બકને લગાવો સાંભને આકર કુઝલ આંજ.  
તમજદ શોકસેઝેરકા મુદદતસે થા શૂઝે,  
આહલાહને વોકી તેરી મેહેનત વો સુલ આંજ.



### ગઝલ પદ.

નહીં ગુલરસે બડકર ચાંદો સુરજ,  
તકા કરતે હેં મોહપર ચાંદો સુરજ.  
ન પાયા હુસ્ન યુસુફનેલી એસા,  
તુમાંહરી કયા મુકદ્દર ચાંદો સુરજ.  
નુખવતકીશ્વે ખુખી હુસ્નકી કયા,  
કે સીજદા કરતે ઝુકકર ચાંદો સુરજ.  
ખુલનદી પર ફલક કે કોન જાએ,  
ફકત હેં ચેહી બેડર ચાંદો સુરજ.  
ફલકપર ખુરજો અનજુમ સખસે બડકર,  
હેંબે શક સખકે અફસર ચાંદો સુરજ.  
બડી હે ઉમરલી કીતની તુમારી,  
કયામત તકે મોફરર ચાંદો સુરજ.  
તુઝે તમજદ કયા હે જોઈ ઝુલમત,  
ચે હોવીંગે મુનવૈવર ચાંદો સુરજ.



### ગઝલ પદ રદીફ્એ.

કલ મુકદ્દયદ થા હમારા ચાર ઝનજરોંકે બીચ,  
આજ બે દમ હોગ્યા હે આહવો તીરોંકે બીચ.

વો ઝરીફ ઇસતરહેકા હે યાર મેરા કયા કહું,  
 એક ચુટની મેં ઉડા લેતા હે તફરીરોંકે ખીચ.  
 કામી મુશકીલ હોતો સાહેબ સોંપનાં મુઝકો ઝુરર,  
 તાફે હું કીસતરહેકા દુખો મેં તફરીરોંકે ખીચ.  
 પેહેલે મેરી આહકા સદમાં પોંહોંચતાથા ઉંને,  
 અબતો આયા ફરફ હે આંહોં કી તાસીરોંકે ખીચ.  
 તેગે અબરૂ એક ફાતીલ આબદારી તીરપે આર,  
 તેઝ રફતારીભી એસી કબ હે શમશીરોંકે ખીચ.  
 ઉલફતે જ નામે રફફા શોકસે લીખતા હું જબ,  
 ભુલ જતા હું મે મઝમું રોઝ તહરીરોંકે ખીચ.  
 રખતેહો સબકત હરએકબાતોંકી મહબુબોંમેં તુમ,  
 કબ તુમે લાભી સકેહે કોઇ તફરીરોંકે ખીચ.  
 લોગ કહેતે હેં તુમે ઉસ્તાદ ઇસ ફનકે તોહાં,  
 તાફેહો ખેશક ઝમાને મેંતો તાબીરોંકે ખીચ.  
 યાદગારી આપકી તમજદ દુનીયાંમે રહી,  
 યાદઆઓગે ઝુરર અબ તુમભી તહરીરોંકે ખીચ.



### ગઝલ ૬૦.

આજ મે કયા કહું કુછ જન નહીં જનકે ખીચ,  
 દીલ હે વેયરાંન મેરાં વસલકે અરમાનકે ખીચ.  
 ચાલ આફત હે ગઝર્બોંકી હેં અદાએં ઉસકી,  
 છીન લેતી હેં હરએક શખસકા દીલ આંનકે ખીચ.  
 ઇશક મજનુમેં બનાકર મેરા લેલીકા લીબાસ,  
 ફુંડતી ફીરતી હું જાકરમેં ખીયા બાન કે ખીચ.  
 મેંતો વેહશી હું નછોડો મુઝે બેહતર હું અલગ,  
 મુઝકો ડાલો ના ખુદારા કોઇ ઝીનદાન કે ખીચ.  
 રફસમે તાફેહો નગમાંહે તુમારા દીલકશ,

દીલકો તુમ હુટ લીયા કરતે હો હરતાનકે ખીચ.  
 તીરે મીઝગાંને તેરે દીલકો નીશાના સમઝા,  
 મેનેલી રખદીયા જાકર ઉસે મેદાંનકે ખીચ.  
 ખુએ ખુત બદ હે ભલાનેક કાહાંહોં કાશીરે,  
 જો સીક્ત હુંડોસો પાતી હે મુસલમાંન કે ખીચ.  
 તુજે ફુસલાતા હે ઝાલીમ મુજે ખાતોંમેં સદા,  
 તેરી આતી નહીં ખાતેં મેરેકુછમેયાંનકે ખીચ.  
 હોંએ તમજદ તેરે શેએરસે ખુશ ખુરદા કલાં,  
 જાકે પોંહોંચેગી ખબર જુસ્કે કભી કાનકે ખીચ.



### ગઝલ ૬૧.

દુન્યામેં જો દેખા તો પુરા ઝોર ભલા હેચ,  
 તકલીફ અગર હેતો હે આરાંમ તો કયા હેચ,  
 મુદદત હુઈ કોંઈના હુવા મોટા હુવા ખારીક,  
 કાલા હુવા પીલા હુવા શકશક હુવા હેચ.  
 તીફલી-હો જવાની હો ખુલપા હોતો કયા હે,  
 નુકસાંનો નફા ગરબે મીલા હોતા હે કયા હેચ.  
 રંગીની તુજે ચાહીચે એ રંગ રહે કોન,  
 હર રંગ બદલતા હે, ઝમાંના ચે સદા હેચ.  
 હસતી મેં અગર રહીયે તો મનસુરકે માનીન્દ,  
 સખ ઉસકે સીવા પુછીએ તો હે બખુદા હેચ.  
 પ્રજા થા રસુલે અરબી કો ચે ખુદાને,  
 દુન્યાકી તલખ હે તો કહા કાયદા કયા હેચ.  
 તમજદ તુજે ચાહીએ ઉકે બાકી ફીકરહી,  
 જુઝ ઉસ્કે હે દુન્યાકા ભલા ઝોર પુરા હેચ.



## ગાઝલ ૬૨.

અયે, ખુલ ખુલો ન લીજ્યો ગુલકો દહનકે ખીચ,  
 રેહને ન દેગા બાગબાં તુમકો ચમનકે ખીચ.  
 વો યાર ગાર હોતાકલી આજ મેરે પાસ,  
 ફસને ન દેતા આજ વો દરદો અલમરે ખીચ.  
 ઉલફત હવાસે ઇતની હે મેરીલી અયે પરી,  
 લાશા મેરા ન રખજેગી બાફી કફન કે ખીચ.  
 બેઠક હમારે યારકી એક જાયે પર નહીં,  
 રવઝનમે બાંમપર નતો હોગા સહનકે ખીચ.  
 ખારે મુગીલ આતે હે બોસેકો પાઉ કે,  
 કયા મરતબા હે દેખીયે મેરા ચે બનકે ખીચ.  
 હમ દીલ જલોં કોં આચે ૧ કીસ વફતપર ફરાર,  
 રખતી હે કબ હવસ હમે દમભર વતનકે ખીચ,  
 એ રહમ ઉસ ફલકને ન કરનેદી ખાતલી,  
 તમજદ મનકી ખાત રહી તેરે મનકે ખીચ.



## ગાઝલ ૬૩.

પડા કરતા હે જેસા બુલકપર પેચ,  
 ચે ખાતી હે તેરી નાઝીક કમર પેચ.  
 હમારી ગુફતગો હે સીધી સાધી,  
 નઅયે અઈ યાર હમસે આકે કર પેચ.  
 નહીં હાજત હે અબ તુરેકી તુઝકો,  
 વો ઉમદા આ ગયા ફસ્તારપર પેચ.  
 મેરે ખતકા જવાબ આએ તો જનુ,  
 નકર હાલે કહીં વો નામાબર પેચ.

લડાતા હે પતંગ કાઠેપે ચડ કે,  
 કીયા કરતા હે વો શામો સહર પેંચ.  
 તેરી હર ખાતહે આલીમ ગીરેહ ગરિ,  
 ન કર ઝુલફાંકે માનીન્દ આનકર પેંચ.  
 સીતારાથા તેરા ગરદીશમે તમજદ,  
 વહાંતક આગયા તકદીરપર પેંચ.



### ગઝલ ૬૪.

કયા યે કરતા હે મેહેરખાં દુક સોચ,  
 મુદદઆ કયાહે કર ખયાં દુક સોચ.  
 તુમ કહાં. હમ કહાં કહાં વો ગરીબ,  
 અબ ઉસકા ન કર અયાં દુક સોચ.  
 ગર હુકમહે તો સર ઝુકાદું મેં,  
 ફતલ કરના હો કર ખયાં દુક સોચ.  
 રાસ્તે ઇનસાફ કર તું અયે ફાઝી,  
 પેશે હકકે નહી નીહાં દુક સોચ.  
 યે હે મુશકીલ મોઆમેલા આલીમ,  
 ગોરકર ઉસકે દરમીયાં દુક સોચ.  
 આંખેં ઉંચીપે જલદ ચલના કયા,  
 પાઉ તેરા પડે વહાં દુક સોચ.  
 હશરકે દીનેકા ખોફ હે તમજદ,  
 ગોરકર તું યે દર જહાં દુક સોચ.



### ગઝલ ૬૫.

તુઝે હો ફાએદા હસ જાએપર ખરચ,  
 અબસ હરગીઝ ન અયે ઝરદાર ઝર ખરચ.

ખરચ કરતા હે વો જીસતરહે શેતાંન,  
 સુખહોશાંમ અપની જાનીયસે મકર ખરચ.  
 હમાંડી ઉમર કરદી સરફ હમને,  
 હુઈ દાલત યે કીતની પેશતર ખરચ.  
 લીયે જાતે હેં હમ યે દાગે હસરત,  
 હમે ખસ હો રહેગા કુલ સફર ખરચ.  
 કબી હોતી હે ફીકરે શેઝેર ગોઈ,  
 તો કરતા હું ફક્ત ખુને જીગર ખરચ.  
 કબી ફાફાંન કીસી હોતી દાલત,  
 તો કરતે ઉસમેંસે હમ કીસ કુદર ખરચ.  
 મેં હું હાતેમ ઝમાંનકા સોખાંનમેં,  
 નચે મઝમુનકા રખતા હું વર ખરચ.  
 તવકકલ કારખાંનાં • હે હમારા,  
 કમાયા સોકીયા શામો સહરે ખરચ.  
 તુઝે તમજદ હે જાગીર યે હી,  
 મઝાં મીનઆતે હેં આઝેં સો કર ખરચ.



### ગાજલ ૬૬ રદીયેહ.

હમતો હુવે હેં યાર ગીરફતાર બે તરેહ,  
 તુમબા યું હો ના ચાહતે હો ખાર બેતરેહ.  
 માહે હીલાલ સમજેયે અબરફે કાટકો,  
 નીકલીવો દર મીયાંનસે તલવાર બેતરેહ.  
 ગુસ્સા હરામ ચડતેહી ખુ ખાર જબ ઉઠા,  
 મુઝકો હલાલ કરદીયા બેકાર બેતરેહ.  
 અબતો હમારી જાનકા બચના મહાલ હે,  
 પેદા હુવા યે ઇશકકા આઝાર બેતરેહ.

મતખંગ હુવા હે પીકે મેરા યાર તરેહદાર,  
 અખ વસલમે સતાએગા અર્ધયાર બેતરેહ.  
 મેં રૂઠતાથા તખ વો મનાતાથા ખોરખાર,  
 અબહોકે વો ખફા હુવા બેઝાર બેતરેહ.  
 પગડીકે કોકે કરકે વો પીતા શરાબ હે,  
 ઝાહીદકી ખારખાર વો મય ખાર બેતરેહ.  
 લાઓગે કીસકો પેંચમે ફરમાઈયેં હુઝુર,  
 ચીરેકો બાંધતેહો ને બલદાર બેતરેહ.  
 તમજીદ કોનહે ને તુંમે ચાહતા નહીં,  
 ઝોર તુંમ નીકાલ લેતેહો હરકાર બેતરેહ.



### ગઝલ ૬૭.

હોકે ફરેગ આઈયે અબ હોતીહે અયે યાર સુખહ,  
 કાંમકી શખ દખલી અખ દખીયે બેકાર સુખહ.  
 રાતભર કસતા રહો અપની કમરકો આફતાબ,  
 ઝુખહે કરતેકો વો આએગા તુઝે ખું ખાર સુખહ.  
 વસલમે હમલીયે ખુશ ઝોર રાતલીથી હમસે ખુશ,  
 પર રૂંત હમસે વોહો હે દખીયે બેઝાર સુખહ.  
 પુરા પુરા કરચુકે થે હમનકુચ્છ ખોસો કીનાર,  
 ઇતનેમે દખીતો સાહ્ય હે ખડી તઈયાર સુખહ.  
 હીબરકી શખ એક પદ્મેપર રખો ભારીહે વો,  
 કયા સુખુક હે પલમે દખો હોતીહે તઈયાર સુખહ.  
 હમકો ઘોઠોંપર ઉડાતા હે હમારા યારભો,  
 દીનકો શખ ઝોર શખકો કેહતાહેકે મેરેયાર સુખહ.  
 કયા તુંમારીભી મુકદ્દર હે મીયાં અખફલમજીદ,  
 એક ઘડીકે વસલમે હોતી હે સોસો ખાર સુખહ.

## ગાઝલ ૬૮.

આંખોનીકાલાતા હે સીતમગાર કી તરેહ,  
 ખાતાં હે ગેર ગમ મેરા ગમ ખારકી તરેહ.  
 ફુસલાકે પુછેં ઉસ્કો તો વો સરકો દહીલા,  
 હાં ઉસકે ફેહેનમેં ભી હેં ઇનકારકી તરેહ.  
 રોતા હે કુટ કુદકે આંખોસે કીસકદર,  
 થંમતે નહીં હેં તારભી ખીમારકી તરેહ.  
 ખાતીરમેં કીસકો લાતા હે ઉસ યારકે સીવા,  
 આઈ પસંદ દીલકો તરેહ દારકી તરેહ.  
 હોતા હે બદ ચલનમેં કોઈ નેક ચલનભી,  
 હુમકોની ભાતી હે તો વો રક્તાર કી તરેહ.  
 આંખેં તુમારી લાલ હેં મસ્તે ખુમારસે,  
 ચેહેરેપે બલ પડા હે ગઝલ વારકી તરેહ.  
 તમજદ લુતફ યે હે કે મતલબ નીકલ રહે,  
 બદનામ હોના આપ વો અઈ યારકી તરેહ.



## ગાઝલ ૬૯ રદીફે ખે.

વો યા વા ગોકી કહું કયા જો હે ઝખાં ગુસતાખ,  
 મીસાલ ઉસકે નહીં હોગા દર જહાં ગુસતાખ.  
 ચલે હે ખાશમે ખાદે નમીમ સુખહો મસા,  
 મનલ કયા કે કરેં ખુન ખુલેં ઝખાં ગુસતાખ.  
 બજુઝ અદબકે નહીં ખાતલી મેં કર સકતા  
 ગુઝર હે કીસકી કે જાયે કોઈ વહાં ગુસતાખ.  
 ન લુગ્સેલી વો રીવદામેં જાઈયે વાચેઝ,  
 ફેકાર જાએગા વો સખ હેં એકે ઝખાં ગુસતાખ.  
 ઝખાંન હે મેરે ફાખુમેં અએ મીયાં તમજદ,  
 ન હોને પાએગા કોઈ સખુન બયાં ગુસતાખ.

## ગાઝલ ૭૦.

કીયા હે ખુન મે કીસકે યે તુમને દામાં સુરખ,  
 હુવા હે હુનકા રંગ આપકા લીજનાં સુરખ.  
 શહીદ કીસકો કીયા કોન હે અદુ કહીએ,  
 હલક ખુરીદા પડા હે યે કોન હયરાં સુરખ.  
 હમારા કતલ હો મનઝુર આધયે સાહેબ,  
 મગર ગીલોરીયે ખાકર કે કીજે દંનદાં સુરખ.  
 હુવે હો ગુસ્સેસે ઇતનેલી લાલકીઝીં સાહેબ,  
 નઝરમે ફીરતા હે શાયદ લીખાસે તુરકાં સુરખ.  
 ફીરીંગે હશરમેં તમજદ સુરખઝં કીતને,  
 મીસાલ લાલાકે હોયેગા સખગુલીસ્તાં સુરખ.



## ગાઝલ ૭૧.

પડ ગયે આહ મેરે અખતો જગરમેં સુરાખ,  
 હોતેહેં જેસે કેવો લાગે ગોહરમેં સુરાખ.  
 તીરે મીઝંગાં ને તેરે કરદીયા હલની એસા,  
 દાગ દીલકો મેરે જેસા કેસીયરમેં સુરાખ.  
 નારા ગર આહકા માઝંતો ઝમી લરઝાદું,  
 હો ફલક પરબી વોહીં શમસો કમરમેં સુરાખ.  
 ઇતનાં રોનાં નહીં ખેહતરેહે તેરામાહે લીકા,  
 હરં હે હોખએ નહીં દીદએતરમે સુરાખ.  
 તીરે મીઝંગાંને તેરે કરદીયા સીના ઇસતોર,  
 જેસે હોતેહેં વો ઝંખખુરકે ઘરમેં સુરાખ.  
 મીસ્લે સોઝંનહે મેરીઆહ અઝીયત યેહે,  
 ગોયા ફાલાદ હે કર દેતીહિં ઝરમેં સુરાખ.  
 દીલ તુમારાલી હે તંમજદ ફીરાને ફાખીલ,  
 ખેહેરે સુમરંન હો ઇનાયત તોહો ખરમેં સુરાખ.

## ગાઝલ ૭૨.

ઠરતાહે પે ન દેદ મુઝે વો જવાબ તલખ,  
 ઇસ ફીકરસે હુવાહે યે આંખોંકો ખાખ તલખ.  
 આગાઝ ઇશકમે ચહેં આલહકી પનાહ,  
 ખાના ઝેહેર હુવાહે મેરા આર આખ તલખ.  
 કયા તુરશ ફર્ક મેંહો મઝા વસ્લમેં હમકો,  
 ઉલફતકી જાએ કરતેહો મુઝપર ઇતાખ તલખ.  
 કબહો મુશ્કરરીદાતસે હાંસીલ મઝાકમાલ,  
 લગાહેં જુઝ શરાબ કે હમકો કબાખ તલખ.  
 શીરી દહનકી ગાલીયાં હોતીહેં મીલેફ,  
 હોતા નહીં નખાત મીલેસે ગુલખ તલખ.  
 આશીફતો ખાત સુનતેહેં માશુફકી કડી,  
 હીનઝલસે કયું નહોવેં સખુન ના સવાખ તલખ.  
 તમજદ જાએગાન મઝા મોંહસેં મરતે દંમ,  
 ગો આશની હે ઇશકકી ખાના ખરાખ તલખ.



## ગાઝલ ૭૩.

ચાર ઇતના ન થા મેરા ગુસતાખ,  
 નહીં માલુમ કીઉ હુવા ગુસતાખ.  
 શાખીયાં અબવો મુઝસે કરતા હે,  
 ખુદખખુદ કેસા તો ગયા ગુસતાખ.  
 ફહશ ખાતેં ન મોંહયે લાતા થા,  
 શાયદ ઉસકો કોઇ મીલા ગુસતાખ.  
 ઉસકા દેહના કીયા કીયા મેને,  
 અપની ખાનીપે વો રહા ગુસતાખ.  
 હંમ મરેં તુઝપે ગેરપર તું મરે,  
 મેને દેખા તું હે બહા ગુસતાખ.

ચાર અછછા સમજકે તુને કીયા,  
તેરી ફીસમતમેથા લીખા ગુસતાખ.  
કોઇ કહેતા હે કોઇ કરતા હે,  
એક પુરાના હે એક નયા ગુસતાખ  
ધોકા તમજદ તુઝસે ખાએગા,  
વાહ અચે વાહ વાહ ગુસતાખ.



### ગઝલ રદીફે દાલ ૭૪.

હુવેહેં જખસે મેરે દીલકો વો હુઝુર પસંદ,  
ન આઈ કોઈ પરી ઝારના આય હુર પસંદ.  
મીઝાજ સાધાકે બનદે હેં તમ દીલો જાંસે,  
હુમેતો દખીએ ખીલકુલ નહીં ગુઝર પસંદ.  
હમારે દીલકો પસંદ આગએતો ખસ સાહેબ,  
હમે ન ચાહીએ ગેરોંકો હો ઝાફર પસંદ.  
મીલાહે દીલ મેરા સાફીસે જખસેહે મુઝકો,  
નવાદીરાતસે વો સાગીરે ખીલુર પસંદ.  
ન તીફલહુંમે ન ખેલું હું ખચ પનેકા ખેલ,  
ખીઝાને કરતે હેં મીટીકે ખેશાઉપર પસંદ.  
હસીન કોઈ મેરી આંખમે નહીં જચતા,  
પરીકા ચેહેરા તો કુયા બલકે હો ન હુર પસંદ.  
નહીં હેં આશેફે સાદીક યે તેરા હરખઈ,  
હરએકપે આએ તખીઅત નહીં ગુઝર પસંદ.  
ગએન્ને ફુંડને આતીશકો હઝરતે મુસા,  
ખસ આગયા ઉને એકદંમમેં કોહતુર પસંદ.  
ઝરા ખયાનતો અહવાલ કીજએ તમજદ,  
તુમે હે કોનસી માશુક ઝી શોઉર પસંદ.



## ગાઝલ ૭૫

મેનેલી જખ નયા વો ખનાયા ઇઝારખંદ,  
 ફગદીલ રૂખાકે સામને લાયા ઇઝારખંદ.  
 ઉસકોભીથી હવસ કે દીખાવેતો છીનહું,  
 મેનેલી ફીર છુપાકે દીખાયા ઇઝારખંદ.  
 વો લાલચીન્નેથા તો ઇધર હમલી ઢગકે ઢગ,  
 દીનલર ટકા ટકાકે દીખાયા ઇઝારખંદ.  
 આખીરકો શખતલક તોવો ખેતાખ હોગયા,  
 હરગીઝ જખ ઉઠને મુઝસે નપાયા ઇઝારખંદ.  
 લાચારહોકે ફેહેનેલગા જનેમન ઝરા,  
 પુશ ન હમકો તુમને દીખાયા ઇઝારખંદ.  
 ફીર છીનનેકો હોગયા અમાદા એક બએક,  
 ઉસ કશ મકશમે કુચ્છ તો છુડાયા ઇઝારખંદ.  
 ઘક્કા મુક્કીમે ઉસકા કહું હાલ કયા હુવા,  
 નાહક લોપટ ઝપટમે તુડાયા ઇઝારખંદ.  
 ફીર હોકે વો ખફા લગે ફેહેનેકો નાઝમે,  
 પચેઝાર પર નીસાર યે લાયા ઇઝારખંદ.  
 મેં જખતલકકે કોહનેમે હંસતારહા ખાઝા,  
 ઉસનેલી છુપકે ચુપકે પીરોના ઇઝારખંદ.  
 આખીર મુઝેતો રાઝીહી કરના સુરથા,  
 મુકડીલી ખોલી આર વો દીખાયા ઇઝારખંદ.  
 ફીરતો ઝપટકે છીનકે દખાન્ને મોરસે,  
 ખોલાકે સચ્ચ હે એસા ન પાયા ઇઝારખંદ.  
 મેને કહાકે ઇસકી કુચ્છ ઉઝરતલી અખમીલે,  
 ઘત્તા બતાકે ઉસને છુપાયા ઇઝારખંદ.  
 મેનેલી વફાત પાયાન્ને કુરસીતકા ઉસઘડી,  
 બરમે દખાકે ઉસકો ઉઠાયા ઇઝારખંદ.

ફીરવો મઝેસે ઉસકો લગામેલી કહેને તબ,  
જનની કલી નાં હંમસે ખુલાયા ઇઝારખંદ.  
જખ વો સસક ભીચકકે રહે દંમકો મારકર,  
તખ મેંભી ઉનકા ખાલને પાયા ઇઝારખંદ.  
દો મતલખી મીલેતો ભલા ખુજતે હો કયા,  
નાઝો અદાસે ખાલા ખુલાયા ઇઝારખંદ.  
ફીરતો ગલે લીપટકે યે તમજદસે કહો,  
ખ્યારે ખોહોતહી ખુખ ખનાયા ઇઝારખંદ.



### ગાઝલ ૭૬

જખ વો માલનને નઈ ફુલકી તઇયારકી ગેંદ,  
લાકે દીખલાઇ મુઝે ઉસને મેરેયારકી ગેંદ.  
વો અઝીઝાં મેલી સખકત ઉસે આઇ ઉસદમ,  
દાસ્તોં મેં જો મીલાઇ કહીં દો ચારકી ગેંદ.  
ખઝમે શાદીમે ચલી કલને કહીં મારામાર.  
મેનેલી ખંધી વોહીં ફુલકે દો હાકી ગેંદ.  
કોઇ જાહીમને મુઝે તાકકે અંગીયામે મેરે,  
ઝોરસે એસીલી મારી કીસી અઇયારકી ગેંદ.  
આહરે ઇશક તું કયા ચીઝ હે માલુમ નહીં,  
ચુખગઇ દીલમે મેરે જસે કીસી ખારકી ગેંદ.  
વો પરેશાં હુકે સરકે નહીં ખાલોંકી ખખર,  
ગેમ્યા લુઝ ખોડતીહેમે હરામે સીયાહમારકી ગેંદ.  
દાંમમે લાનેકો ફલાતે હેં કયા જલ અઇયાર,  
દીલ ફંસાનેકાથી શાયદ કોઇ હુશીયારકી ગેંદ.  
જલીયે આલીએ નટ ખટ આ ઝમાનેકે શરીર,  
મેરે સીનેસેલી તુનેતો યે અખ પારકી ગેંદ.  
જનકર સાંમને આતે નહીં તમજદ તેરે,  
હમે માલુનઆ તુને યે તઇયારકી ગેંદ.

ગાઝલ ૭૭

વાહ તીફલીએલી ક્યા હોતી હે તફદીર સુફદ,  
 સખકી હોતી હે ગીઝા પેહેલે વોહી શીર સુફદ.  
 ઉસ સીયાહ બખત કો આતી નહીં ગયરત બીલકુલ,  
 પેહેનકર ફીરતા હે પોશાક વો બે પીર સુફદ.  
 આદમીયત ઉસે કહેતે હે હયા હે છસકો,  
 ન કે શરમીનદે કી હોતી હે જુનું તસવીર સુફદ.  
 ચે ગુનાહોંકી સઝા હે તેરી કાલે મોંહકે,  
 હોગી મહશર મે અબ આમાલોંકી તહરીર સુફદ.  
 હેખતોં કીસ લીયે ખાતાહે નડર અયે પ્યારે,  
 તેરી સુરત ચે હુવે જાતી હે દીલગીર સુફદ.  
 છસકા બદ બખતેહે ઉસ શખસકી દુન્યાહે ખરાબ,  
 ઝંગ આલુદા કહીં રખતીહે તાસીર સુફદ.  
 યાર આતા નહીં મોંહ અપના દીખાનેકે લીએ,  
 ઇનતેઝારીએ ચે આંખોંકા હુવાનીર સુફદ.  
 કાલે ગોરે નહીં હોતેહે હબસમે જાકર,  
 આર હોતી નહીં ઘોનસે ફલી ફીર સુફદ.  
 કોડી યાલેકા હુવાં બસહે લેહદપર રંગકો  
 ચાહીએ મુઝકો ન ચુનેકી સી તઅમીર સુફદ,  
 બસતેલાઇ મુઝે ઝેવરકી હુવસથી પ્યારે.  
 નહીં હે કલ કી મુઝે ચાહીયે ઝનજર સુફદ,  
 જાવ તમજદ ખુદા ખેરકરેગા નડરોં,  
 યારકે ગુરસેસે કયું હોતીહે તસવીર સુફદ.



## ગાઝલ ૭૮

આંખેગી કાનમે લોગોંકે સદા મેરે ખાદ,  
 શોર મરનેકા મેરે હોગા ખપા મેરે ખાદ.  
 કોન પુછેગા લખે લાલસે ઠલકીન્ને કભી,  
 ઘડી મસ્સીકી મુઝે ચ તો ખતા મેરે ખાદ.  
 વાદા કરતેહોકે દીલ મેરા ઠેકાનેપે નહીં,  
 હોશ કયા હોવાંગે અખ કહીએ ખબ મેરે ખાદ.  
 દીલ નીકલે દીએબતા હું મેં હાતોંમેં તેરે,  
 જીતની ચાહે ઉસે દ દીન્ને સઝા મેરે ખાદ.  
 નાઝ ઉઠાનેકે લીએ હમ હુવે આશીફ તેરે,  
 કહીએ ફીર ફીરપે ભલા હોગા ખફા મેરે ખાદ.  
 રખકે સર તેરે કદમપર ન મેં દહું જાંકો,  
 આંખે કીસ તરહે મેરી યાદ વફા મેરે ખાદ.  
 હાથ અખ ખાંધ મેરે હાથોંસે કર કુતલ મુઝે,  
 ચે ઉઠાએગા તેરી કોન જફા મેરે ખાદ.  
 કહા ફરહાદકી અરવાહને તોશકે તઈ,  
 કોનતોડેગા ચે અખ કોહ ખડા મેરે ખાદ.  
 ચાંદા સુરજ રહેં દુન્યાંમેં જહાંતક ખાફી,  
 યારકી ઉમરકો અદલાહ ભડા મેરે ખાદ.  
 ઘરકો આતેનહીં ગરસો મે ખુલાતાહું ઉને,  
 આઈંજે રોનેકો મઘયતપે તો કાયા મેરે ખાદ.  
 હમતો જતેહેં બ્યદરે ચે દુઆ દકે તુમે,  
 ખુરાએ તુમકો જહાંમે વો ખુદા મેરે ખાદ.  
 રોખરૂ કીજીએ તકુસીર મઆફ અપે પ્યારે,  
 અફવો કયા કીજેગા સખ મેરી ખતા મેરે ખાદ.  
 લુતફ બે લુતફહેં આર તલખ હે આફાત મેરી,  
 આંખેગી ફીર તુઝે અખ ખડકે મઝા મેરે ખાદ.  
 લુતફ તાંમજીદ જખ આંખેકે કરે વાદા વફા,  
 ખાદ સુરદન કભી આંખે ગાતો કયા મેરે ખાદ.

## ગાઝલ ૭૯

તુઝકો મૈનસુરહે મનસુર અગર દાર ખુલંદ,  
 કોઈ દમમે અભી હોનઅગી એકબાર ખુલંદ.  
 સરવે કંઠ ગરહેમેરા યારતો એક તાઈ નહીં,  
 હર બશર ખુરદો કલાંસે વો હે દીંદાર ખુલંદ.  
 આન લરઝીંગે ઝમીં આર સમા એકદમમે,  
 નારાન્ને હકકા ઉઠેગા કભી એક બાર ખુલંદ.  
 હકતે કીશવરકા અગર શાહ બનાતોભી ગદા,  
 તેરી સરકારકા હું હાથ હેં હરબાર ખુલંદ.  
 ઝેરે દુન્યાંકી ખબર હે ન સમાપરકી મુઝે,  
 મેરી નઝરોંમેં તો સબહે યુંહી હમવાર ખુલંદ.  
 તરહે મોઝું હુઈ મીસરેકો મીસાલે અબરે,  
 શોહરા આશકમે અબ હો ગયા એકબાર ખુલંદ.  
 પસ્ત હીમમત નહો તમજદ સખુન દાનોમે,  
 આન ઉઠાહે તેરા શોહરા એ અશઆર ખુલંદ.



## ગાઝલ ૮૦

ઝાઝીઆકે ઇંધર ગએ શાએદ,  
 તહલોકાથા ખીખર ગએ શાએદ.  
 આન રખખ ભરતો નીંદ ખુખઆઈ,  
 ઝખમ આલુદા ભરગએ શાએદ.  
 મોહ હવાનેકી ચે મોહબ્બતથી,  
 દીલકો લેકર મુકર ગએ શાએદ.  
 કાફલેકા કોઈ નહીં મીલતા,  
 કુંચ સુખહોહી કર ગએ શાએદ.  
 રાહ બતલાને ખીંદર આયે નહીં,

શકેલે વો ભી ગુઝર ગએ શાએદ.  
 પેહેલે અશઆરમે મુઝે શકથ,  
 અખતો સખ વો મુધરગએ શાએદ.  
 અયે કહા રોશીતાખ પીનસ લેઆવ,  
 ખીખી બચે સંવર ગએ શાએદ.  
 અખ વો જોખનપે કુચ્ચ ઉરૂન નહીં,  
 નાઝકીપર નીખર ગએ શાએદ.  
 નહીં માલુમ આંધંગે તમજદ,  
 હરકો વો બેખબર ગએ શાએદ.



### ગઝલ ૮૧

હીલાલ અખરૂ હેં ગોયાકેચે દાપાર આંદ,  
 મીલાઓ આંખતો શાએદહો ફીર વોસાર આંદ.  
 ઇશારા તુમકો તુખુવતકા ચે હુવા યુસુફ,  
 કે શમસ સીજદકો આયાથા આર સીતારા આંદ.  
 હમારા ચારહે ખુરશીદરૂ કહું કયા મેં,  
 ઉસેભીહે તો પસનદ ટોપીયોંમે તારા આંદ.  
 કહાથા આંધંગે મેં ઇનતેઝારહીમે રહા,  
 જરાસે વાયદેપે તુમને સખ ગુઝારા આંદ.  
 પરીકો પાઉં હેં પર હેં તો આંદકો કયા હેં,  
 ઉડે ફીરે હેં કહાંસે કહાં ખીચારા આંદ.  
 પરીકો કોઇ ઊંતારે હેં કોઇ જન યા ભુત,  
 કીસીને આજતલક શીશેમે ઉતારા આંદ.  
 તુમેતો યાદહેં તમજદ શા બદ સદહા,  
 ઉસીસે પાની કે વો તશતમે ઉતારા આંદ.

## ગાઝલ ૮૨

પુકારતાહું શબ્દારોઝ અઝ્મે મીયાં ફરીયાદ,  
 વો -જનતાલી નહીં કોનહે કહાં ફરીયાદ.  
 નકારખાના હે અધેર કારખાના હે,  
 કોંઈલી સુનતા નહીં કોન નીમજાં ફરીયાદ.  
 ખુદાહી સુનતાહે હરઝિકકી ખાત લ્યલોનહાર,  
 કહીંલી સુનતેહે દુન્યાંકે ચે ખુતાં ફરીયાદ.  
 સવાલ ઉસ્મે રવા જુસ્મેહો રવા હાજત,  
 ન ઉસ્મે કીજુએ જુસ્મે હોરાયેગાં ફરીયાદ.  
 કલી હો યાર તૈરા સંગ દીલતો અયે તમજુદ,  
 નહીં હે ફાઝિદા ઉસ્મે કરે ખયાં ફરીયાદ.



## ગાઝલ રદીફ ડાલ ૮૨

હુઘ હે આજ યકાયક યે કેસીપ્યેદા ઠંડ.  
 લીહાફ મેલી મુઝે દતી હયે ઇઝા ઠંડ  
 મીઝાજ ગરમથા મેરાતો ચે હોઘ આશીફ,  
 કમાલ દીલસે હુઘ હે ચે મુઝપે સ્યદા ઠંડ.  
 ઉતારકર મેરે કપડે યે છીન લેતી હે,  
 કરેહે તન મેરા ઉરીયાલી તીસપે રૂસવા ઠંડ.  
 જમાહે જખસે તસવવુરૂકા નફશ ઇસદીલપર,  
 મે ભર રહા હું દર્મે સરદહે જો પ્યાદા ઠંડ.  
 ફીરાકે યારમે કરતીહે જખ હરાસ્ત જોશ,  
 ગાઝખસે આકે સતાતીહે દેકે લરઝા ઠંડ.  
 હમારે યારકી આદત વેસાલકી હે અજુખ,  
 મેહી વો કેહતાહે હોનદા ફીરવો પ્યદા ઠંડ.  
 મઝાલી સચતોહે તમજુદ ખુખ સરમામે,  
 વેસાલ દેતાહે લઝતજો હોયે ઉમદા ઠંડ.

## ગઝલ રહીંજે ઝાલ ૮૩

હમતો ઉલટકો બોહોત સમજેયેં અછછા તઆવીઝ,  
 હોએ દો દીલમે મોહોખત ઘોહે ગંઝા તઆવીઝ.  
 નકુશહો કલ હજર એક ઇશકકા જસકે દીલપર,  
 સામને ઉસકે નઝર આતા હે ઘોકા તઆવીઝ.  
 ઇશક વો જનહેકે સાયા કભી ગીર જય ઉસકા,  
 કામ કામીલકાલી ઉસદમ નહીં આતા તઆવીઝ  
 ભુત ખનજએહે ઇનસાન પરી વાર હો ગર,  
 તોડકર શીશએ દીલખાય હવાજ તઆવીઝ.  
 મેરે માઆશુકકા સાની નહીં યેહી ડર હેં,  
 લગનજએ નઝરે ખદ મુજે દેલા તઆવીઝ.  
 સચ જો પુછોતો હે તસખીર તસવવુરમે મીઆ,  
 કામ આતા નહીં હો અરઘેસે અરઘા તઆવીઝ.  
 દમે કુરકત કીયે સદહાહી તજરએ હમતે,  
 કામ આયા નહીં કોઇલી પસીતા તઆવીઝ.  
 હાં શીશ હોતીતો હોતી મરજે ઇશકસે તખ,  
 હાથ આતા કભી દીલખરકે ગલેકા તઆવીઝ.  
 અખ દમે મરગ ખુદા લેના લેહદપર તમજદ.  
 લોગ સમજે કોઇ શમખાર કાહોગા તઆવીઝ.



## ગઝલ ૮૪

લીખ દીયા એક મેરે ઉસતાદને એસા તઆવીઝ,  
 હાથ આયા મેરે દીલખરકે ગલેકા તઆવીઝ.  
 અખ તુમ આઓગે ન આઓગે ભરેસા કયાહે,  
 હાં મેં જખ જનુકે દો મુજકો તુમારા તઆવીઝ.  
 મરાયુદ મોતકા પાયા ન મસીહાનેલી,



જી બચાનેકે લીયે કોઈ પલીતા તઆવીઝ.  
 લાલા રૂસેરકો જબ ઘરસે નીકલતા હે કલી,  
 નીત્રે ડોરેસેહી ખાંધે હું વો પીલા તઆવીઝ.  
 લટકે ખાત્રાંકે હે હુમરાહ મેરે ગ્નાસા,  
 સત્રપે ખાત્રાંકી હીશગતકો રૂયેહરા તઆવીઝ  
 દીલે વહશીકો કરાર આએ તો કીસતરહે મેરે,  
 છીનકર લેગ્યા દીલદાર વો મેગ તઆવીઝ.  
 પેશા જશ્નકા લે ખેડેહેં તમજદ કઈ,  
 આંખિં ભર લાતેકેં યાદ આતાહે ભરના તઆવીઝ.



### ગઝલ ૮૫

નામા ખરકોઈ નહીં ભેજુંમે કયુકર કાગઝ  
 અયે હવા તેરે હવાત્રે કરું ખેપર કાગઝ  
 એક પેગામનો પોહોંચ્યા મેરા કહેનાતો માન,  
 તેરા એહસાન મે સમજુ લે કબુતર કાગઝ.  
 ઇતીઝરીબી અશદ સચહે મીનસ મોતંખત,  
 જલદ પોંહોંચ્યા એ શક્કતસે તો ખેહતર કાગઝ.  
 તમએ નાઝુક હે તેરી ડર હેતો ચે હેં મુજકો,  
 ખાર કીસ તરહે ઉઠેગા ચે હે દક્તર કાગઝ.  
 ચે મુચરકા જો હે કહેતેહેં ઇસે દસતાવીજ,  
 લે સલાલ ઇસકો તું અખજકે ખરાખર કાગઝ.  
 મેરી નકી બદી તેરી નઝર આનખેગી જબ,  
 પેશો હકુનકે રખુંગા રોઝે મેહેશર કાગઝ.  
 તેરી અશઆર કાહે મોલજો ગવહરકા હે,  
 ખર હેં ખેઇલમ કો તમજદ ખરાખર કાગઝ.

## ગઝલ ૮૬

શીર્શી દહનકે ચેહેરેકી હો જીં ચમક લઝીઝ,  
 નઅમતકે ખાનમે હો બરાબર નમક લઝીઝ.  
 લઝઝત લખોંપે હે નહીં અબતક ઢલી હે'યાર,  
 ખુરમે શેહેદમેં તરહેં વો ગોયા ચશક લઝીઝ.  
 શીર્શી દહન કલામકરેં તુરશ રૂઘસે,  
 ઉસ શોરૌશરકી ખાતોંસે નીકલે નમક લઝીઝ.  
 ઉસકો શરાબે ઇશકકી મસતીકા અબ મઝા,  
 આતાહે બોસા લેનેસે ગોયા ગઝક લઝીઝ.  
 હરબાર લઝઝતોંકા અલગ કયા બયાં કરૂં,  
 આતીહેં વસલમેન્ને મઝા ચકબચક લઝીઝ.  
 ફરશે ઝમીપે કયા કહું કુદરત કે ખાન મેં,  
 સદહા ફીસમકે જાયેં કે હે બે નમક લઝીઝ,  
 કુચ્છ કુચ્છ તેરી ઝખાંનસે તમજુદ અબ મઝા,  
 પેદા હુવા હેં શેરમેં બે સુબહોશક લઝીઝ.



## ગઝલ ૮૭.

મીશરીકી હર ડલી મેહે લઝઝત નહાં લઝીઝ,  
 આર શકકરો શેહેદ મેંતો હેં કુલ અયાં લઝીઝ.  
 શીર્શી દહનકે હોતેહં કળવે કલાંમ ખુબ,  
 બલકે ઉનાહકી લાતીહેં. સખ ગાલીયાં લઝીઝ.  
 જાર સઅદીએ શીરાઝ લીયા નાંમ સુબહોકો,  
 મીઠા ઝો રૂપાતાહે ઉસદીન મીઆં લઝીઝ.  
 ફીરતાહે મોંહ મીઠાસસે અકસર શુનાં હેયે,  
 બોસેસે મોંહ ફીરાબીહે ગરહો દહાં લઝીઝ.  
 મીઠા !લાંમ દેતાહે લીઝઝત યહાં તલક,  
 પડનેસે હોતી જતીહે હરએક ઝખાં લઝીઝ.

અચે શખસ અપની આપ મુલ ઝઝીઝ ઝખાંનસે,  
ફરમાઈએ ઝરાતો ભલા કુચ્છ બયાં લઝીઝ.  
તમજીદ હુતફ યેહે કે હર શેઅરહેા લઝીઝ,  
તખ ફુંડનેકો આચે તુમે ફદરદાં લઝીઝ.



### ગઝલ રહીશ્તે રે ૮૮.

હુવાહે કયુંકર યે હાળ અખતર ખીયાળ કીસકોહે કયુંહો શશદર,  
તુંમારી સુરતપે સાફ અકસર તુમાંહે ઉલફતકા ખત સીતંમગર.  
તુંમારે અશમોસે નેઝળીહે મીસાત મોતીકે વો લડીહે,  
જીગરમેં આતીશકી ફુલ ઝળીહે રવાંહે આંખોસે મીસલે ગૌહર.  
તુંમારે ગુળફે અશકે શખનંમ મીસાલે બારીશ ગીરે હેં હરદમ,  
ન રહીયે અયેન્નં આપ પુરગંમ સખંરસે હોવેગા હાલ અખતર.  
યે બુત બનાચે હેં ને ખુદાને વો સંગદીલહેં બજે સીયાને,  
ખુદાકી બાતેં ખુદાહી જાને મન્નલ કયા ને તરાશે આઝર.  
ઝરા સવાલ ઉનસે જાકરેં ગર તો પેહેલે ડર ડર કે હંમ મરેં પર,  
નમુડકે મુતલફ નઝર કરે ભર ખફા હો ઝાંલીમ મયાંએ મંહશર.  
પરીકે માનીનદ હોશ મેરે ઉડા રહેહેં ખીયાલ તેરે,  
રખાહે શમને મુઝે યે ઘેરે રહુંગા મેં તેરે સંગ મરમર.  
તુમહારા તમજીદ હે સુખાંન વર કલાંમ કરતેહો ખુબ બેહતર,  
રકંમ મઝાં મીન વો હે બડકર અમક રહેહેં મીસાલે અખતર.



### ગઝલ ૮૯.

આશીફને હશકમેં તેરે ફુંગરકો તોડ કર,  
પાછ નજત તેશેસે સર અપનાં ફાડ કર.  
જાં બાઝ અપની જાંનકો દંતાહે જીસ ઘણી,  
મોત અપનાં મોંહુ છુપાતીહે ચાદરકો ઝોડ કર.

કરતા હે ઇશક ખાઝ નઝારેમે જાંફીના,  
 માઅશુક નાઝ કરતા હે મોંહુ અપનાં મોડકર.  
 કયા રૂસીયા કી તોર યે તારીક શબ હુઈ,  
 મુલમાતમેં આગ્યા હે ફરમનુર છોડકર.  
 કર અકુઅએ ખુદા-મેરે-નુરમે અઝીમ કો,  
 આસી ખડા હે સાંમને દો હાથ જોડકર.  
 શીરીં દહન કી યુંસુફ મીસરી ન ખાત હે,  
 તલખી ઝબાંપે આએ જુલેખા કો છોડકર.  
 જાતે હેં મફખરેમેં જો મન્નત દો માન્ને,  
 પીરોંપે નારીયલકો ચલાતે હેં તોડકર.  
 તમજુદ લુતફજબ હો કોઈ શેઅર હો લઝીઝ,  
 તબ ફદરદાંન દોડેં આએં કામ છોડકર.



### ગઝલ ૯૦

કુરકૃતે જાનામેં હમને ખાક ધાની ઇસકદર,  
 હો ગઈ કુરકૃતમેં યેસેખના તવાની ઇસકદર.  
 યા તો ગુરસેમેં રહા કરતેયે હરદમ ફખરસે,  
 યા તો હંમપર કર રહે હેં મેહરખાની ઇસકદર.  
 શોફે વસલત હે ઉધર આરુ મઅઝેરત કરતા હું મે,  
 રુઝકો અખ પેદા હુઈ હેનાં તવાની ઇસકદર.  
 વો અભી નાદાંન હે તીફલીકે આલમ મેહેવો,  
 ઝોશપર હે અખ યહાંપર નવ જવાની ઇસકદર.  
 હમ મરે જાતે હેં તોભી ઉસકો કુચ પરવા નહીં,  
 વો ઉધર અકડે રહેં યાં જાંફીશાની ઇસકદર.  
 ખીંચતેહો જસતરેહુ તમજુદ તસવીરોંકો તુમ,  
 હોશ કખરખતેયે યે બેહઝાદો માની ઇસકદર.

## ਗਜਲ ੬੧

ਗੁਲਸ਼ਨੇ ਦੁਹਰਮੇਂ ਯੁਲ ਯੁਲਕੀ ਤਰੇਹੁ ਹੰਮਥੇ ਨੀਸਾਰ,  
 ਪਰ ਵੋ ਗੁਲ ਤ੍ਰਿਯੋਨੇ ਆਤੀਰਮੇਂ ਨ ਲਾਧੇ ਐਕਘਾਰ.  
 ਕਪੜੇ ਸੋਤਰੇਛੇਕੇ ਹਮ ਰੰਗਕੇ ਘਟਲਤੇਥੇ ਕਲੀ,  
 ਗੁਲ ਘਟਨ ਆਂਘ ਮੀਲਾਤੇ ਨਥੇ ਹੰਮਸੇ ਝੀਨਹਾਰ.  
 ਪਰਦਾ ਪੋਸ਼ੀਲੀਥੀ ਆਰ ਆੜ ਨਝਰ ਘਟਕਾਲੀ,  
 ਕੁਝ ਫੀਕਰ ਦੀਲਮੇਂ ਲੀ ਆਰ ਲੋਗੋਂਸੇ ਓਰਤੇ ਹਰਘਾਰ.  
 ਦੀਲਕੋ ਦਿਖੇਂਤੋ ਲਾਰੇ ਈਸ਼ਕੁਕੇਮਤ ਵਾਲੇ ਛੇ,  
 ਮੁੰਸੇ ਈਨਕਾਰਪੇ ਆਈਸਕੇ ਥੇ ਖੁਰੇ ਸਰਸਾਰ.  
 ਵੋ ਜਵਾਨੀਕਾ ਉੜ੍ਹ ਆਰ ਵੋ ਮੋਸਮਕੀ ਘੁਲਾਰ,  
 ਨਘਲੇ ਤ੍ਰਿਮਾਨ ਕੇ ਨੇ ਘਨਪੇ ਲਗੇ ਛੇਂਛੁੰ ਘਨਾਰ.  
 ਕਸਮ ਕਸਮੇਂਥੀ ਤਪੀਅਤ ਨ ਘੇਛੇਲਤਾਥਾ ਐ,  
 ਦੀਲ ਫੀਰਾਨੇ ਕੇ ਲੀਧੇ ਜ਼ਨਤੇਥੇ ਗੁਲਸ਼ਨਮੇਂ ਹੁਜ਼ਾਰ.  
 ਜਘ ਮੁਕੁਦਦਰਸੇ ਨਰਾਸ ਆਘ ਵਹਾਂ ਆਘੋ ਹੁਵਾ,  
 ਉਲਟੇ ਪਾਂਭ ਫੀਰੇ ਤਮਐਦ ਗੁਲੀਸਤਾਂਸੇ ਫੀਗਾਰ.



## ਗਜਲ ੬੨

ਜਘ ਮਾਹੜ ਆਤਾ ਛੇ ਮੇਰਾ ਧਰਸੇ ਨੀਕਲ ਕਰ,  
 ਕਰਤਾ ਛੇ ਕਤਲ ਸੇਂਕੜਾਂ ਰਸ਼ਤਾਰ ਘਟਲੇਕਰ.  
 ਘੇਤਾਘ ਹੁਵਾ ਕਰਤੇ ਛੇਂ ਕੰਘ ਆਂਘ ਘਟਲ ਕਰ,  
 ਅਘੜਕੀ ਆਂਘਾਵਟ ਵਜ਼ੁਕਾਵਟ ਕੇ ਘਰਾਘਰ.  
 ਮੀਝਗਾਂ ਸੇਤੇਰੇ ਪਾਰ ਨਕਰ ਮੇਰੇ ਐਗਰਕੋ,  
 ਸੁਖਾਰਨਾ ਘਰਸਾ ਮੁਝੇ ਜ਼ਨੇ ਦ ਸੰਲਯ ਕਰ.  
 ਬੇਛੇਰਾਛੇ ਦੀਲ ਆਰਾਂਮਕਾ ਐਕ ਸ਼ਾਂਮ ਐਕੇ ਮਾਨੀਨਦ,  
 ਮੇਂ ਉਸਪੇ ਫੀਦਾ ਹੋਤਾ ਹੁੰ ਪਰਵਾਨਾ ਸਾ ਜਲਕਰ.

મેં થા મે ચલા જતા હું ઉસ શોખકા ગુસ્સા,  
હરબાર ખડા હોતા હે વો ઓર ઉછલકર.  
આએ ખંનજરે ખુરરાં હે તેરી ખુબ સફાઈ,  
કર કામ તમામ ઉસ્કા ન અબ ઉસ્મે ખલલકર.  
તમજીદ કે માનીનદ નહીં હીરસ કીસીકો,  
એકબાર કહે—આતો વાહી આએ નીકલકર.



### ગાઝલ ૯૩

મેં આપગ્યા ચાહને ઉસ શોખકો ખડકર,  
કયા ફાએદા પાંડુગા મેં અબ ઉસ્મે ઝગડ કર.  
દીલમાંગ લીઆ ઉસ્ને મેરા માંગ દીખા કર,  
મુઝસે નલીયા ઉસને ખફાહોકે વાંલડ કર.  
ઝેડકી મેં કભી દેતા હું ઉઠ પાસસે મેરે,  
ઝટ ખેડતા હું મેરે હી સીનપે વોચડ કર.  
મુદદત હુઈ આતે નહીં કયું ચાર ખફાહો,  
કયા ફાએદા પાઓગે લલા હંમસે અકડ કર.  
લઝત મુઝે સો ઘરહેકી દેતા હે તલેસે,  
કમમરકો હીલા છાતીસે છાતીકો રગડકર.  
આતા હે ખોહોત નેશ મગર કયા કફું ચારે,  
ફુન્યાકે રફીઓસે ખોહોત રહેતા હું ડરકર.  
તમજીદ ખોહોત શોખ ઝખાં ખુબ નહીં હે,  
માઅશુકે ચલે આંધગે ઘરબારસે લડકર.



### ગાઝલ ૯૪

આજ હંમને હાથ ઘોએ ઝુલફે જાન છોડકર,  
વોલી સીધી હોગઈ અબ પેચખાંના છોડકર.

આખલોંકો હે હવસ અખ ખારતક જીવીંગે વો,  
 ઉનકો દેખે ચલખસે અપનાં ખીયાંખાં છોડકર.  
 પેહેલે હે તકલીફ પીછે કાએદા હોગા ગુરર,  
 જેસે યુસુફ ખુદ ગએથે અપના કીનઆં છોડકર.  
 દાડતે હેં વાસ્તે માઅશુક કે હંમ ઇસકદર,  
 જેસા કોઇ તીર જતા હે જો ચીલ્લા છોડકર.  
 ખુલ ખુલેં કરતી હેં બેહદ આહોઝારી કયા કરેં,  
 વો ખીચારી જાએ કીસજી યે ખીયા ખાં છોડકર.  
 કદરગર હોતી વતનમેં ફીર ભલા હંમકાહેકો,  
 આતે માનીંનદે લાઅલ અપનાં બદખશાં છોડકર.  
 થા નહીં કીસકો ગુરર અપની હુકમત કે લીયે,  
 રખકે ખાતીમ ખુદ ગચે અપની સુદ્યમાં છોડકર.  
 કયા કરેં જનનતમેં હંમ હુરોંસે કયા નીસબત હમે,  
 કોઇ કયું લેગા ભલા હુરોંકો ઇનસાં છોડકર.  
 તુંમકો અયે તંમજીદ કયાહે ચીઝ જનનતકી પસંનદ  
 મેં તો જાઉગા નહીં જનનતકા અયેવાં છોડકર.



### ગઝલ ૯૫

મેં જાકે પુકારા જોહીં ચોખટ કે બરાબર,  
 ઝટ દોડકે આયા વોહીં વો પરકે બરાબર.  
 મીરસીકી ધડી પાનકી રંગતકા કહું કયાં,  
 સાની નહીં દેખાવો બનાવટ કે બરાબર.  
 ઉસ મોંસમેં ગરમીમે બરસને લગી આંખેં,  
 બરસી ભી અજબ જોશે મહાવટકે બરાબર.  
 તલવાર સા અખરૂસે કીયા એક ઇશારા,  
 દોડકરે જીગર હોકે ગીરે કટકે બરાબર.

હો કર વો ખફા કહેતાથા ચલ હટકે ખડા હો,  
ચટ કર ગયા વો ગંમકો રહા હટકે ખરાખર.  
હંસકર લગે કેડેનેકો જો દેખા મુઝે મુંઠકર,  
મે અહકે ખડાથા જો છપર ખટકે ખરાખર.  
તંમજદ કહાં જાઓગે અખસોરહો ઇસજા,  
દીલ ચાહેતો આકર મેરી કરવટ કે ખરાખર.



### ગઝલ ૯૬

દીલ રાંમ હુવા આહ મેરા રાંમજનીપર,  
નાકામ રહા કીતનીલી રાવનસે ઇનીપર.  
શીરી સાનદેખા કોઈ પત્થર સાજગરલી,  
ફરહાદકો તહસીન નદી કોહ કનીપર.  
કયું દીલના મેરા વાઅદા શીકનસે કહો દુઝે,  
ખાંધી હે કમર ઉસ્ને મેરી દીલ શીકનીપર.  
ગર ગુનચા દહન હેતો મુખારક રહે ઉસકો,  
આશોક નહીં હોનેકે હંમ ઉસ ગુલ બદનીપર.  
ગર લખકો લખે લાઅલસે નીસબત હેતો હાંગે  
કયા જનદે હંમ સગ અફીરુ યમનીપર.  
હમ જામતેથે ઉસ્સે કીસી તરહે બનેગી,  
અફસોસ ખોહોત હંમને કીયા કુચ્છ ન બનીપર.  
તંમજદ હવસ દીલકી મીઠાના હે મીઠાલો,  
હંમકોતો ભરોસા નહીં દુન્યાએ દનીપર.



### ગઝલ ૯૭

આહોંકા મેરા જાતા હે હર તીર હવાપર,  
ઇસ હરસે નહીં આતે આસાફીર હવાપર.



જાઉં ગામે ઇસાકી નીમત ફેદરહું કયા,  
 તુંમ દખનાં ઉડતી મેરી ઝંનજર હવાપર.  
 અદલાહને અફલાક સીતુંપર નખનાચે,  
 માનીનદ હુખાખ ઇસકી હે તઅમીર હવાપર.  
 ઉપર હીનઝર આતી હે સુરત વો ગરીકી,  
 શાયદકે ખેંચીહે કોઇ તસવીર હવાપર.  
 ઉડ જાએ પસે મરગ મેરી ખાકતો ફીરતું,  
 દે દીન્ને ગુનાહોં કીભો તઝીર હવાપર.  
 લફ્ફઝ મુરીદ આકે સુનાતા હે હરએકકો,  
 જાતે હેં હરએક શખ કો મેરે પીર હવાપર.  
 તમજદ સુખનહેં તેરે મોતીકે ખરાખર,  
 જું ખારેશે નયસાં હે મીઆં નીર હવાપર.



### ગાઝલ ૯૮.

અયે જાનમેં ફુરખાંન હું હરઆન તેરેપર  
 મેં દીલકો નીસાઝં ચે હે અરમાંન તેરેપર.  
 હરખુતસે હું ખેઝાર હરએક દયેરસે જાની,  
 લાયા હું મેં અખ શોકસે ઇમાન તેરેપર.  
 જુઝ યાદે ખુદા ખુતકીં ઇબાદતમેં રહું મેં,  
 તલફીન હે વાજખઆ મુસદ્દલમાંન તેરેપર.  
 ફીસમતમેં તીલક તેરે લગાના હીલીખાયા,  
 ફશફા નહીં ધબ્બા હે યે અનજાંન તેરેપર.  
 ઝુનનાર કે હરતારકી કરતા હું હમાએલ,  
 મેં હોકે ખરહમન કઝં અહસાન તેરેપર.

લાત ઝાર મનાત ઝાર સીવા ઉઝાકે હરસંગ,  
લેજે હું સલામ આપસે હરઆંન .તેરેપર.  
તંમજીદ તમન્નાં હે તેરી કઅબે કોબલડં,  
કેહ શોકે ભરોસા રખે હરઆંન તેરેપર.



### ગઝલ રદીફ ડાલ ૯૯

જા મત સતા મેરેકો ન મેરી હીંનાકો છેડ,  
ફટ જાએગા ખુદાકે લીએ મતકુબાકો છેડ.  
ખુલ ખુલ લગી એ કેહેનકે સઘયાદે ખુલ હવસ,  
તુઝકો કસંમ હે ગુલકી ન તુ આશનાકો છેડ.  
મોસંમ શુર આજસે હોલીકી હે મીયાં,  
સ્વરે ચમનૂકો જાકે વહાં ખુશ અદાકો છેડ.  
આશીક હે ફીલ હકીકત ઊને છેડનાં નહીં,  
અરજા હે બેઅદબ ના મોવસ્સીલ ખુદાકો છેડ.  
આઈનાવાર દીલ હે કુદુરત ઝરા નહીં,  
લાઝીમ નહીં હે તુઝકો ના અહલે સફાકો છેડ.  
કલ રાસ્તેમેં ખુરકા જો ઊલટા કીસીનેઆ,  
કેહેન લગી ચચી તેરી ખીટીયા ખુવાકો છેડ.  
મેંનેલી ઉસઘડી ઉસે ઠંહરાકે યું કહાં,  
મેરે લીયે ઝરા તેરી ઝબોન્નીસાકો છેડ.  
તંમજીદ તેરે દીલકે તુ અરમાંન પુરે કર,  
જા તું શીતાબ ઝાર તેરે દીલરૂબાકો છેડ.



## ગાઝલ ૧૦૦

રખતાહિ યારકે લીયે શખભર ખુન્ને કેવાડ,  
 લોટા' કરેહે નીનદ નહીં દસ્તોપા પઝાડ.  
 અએ ગંમ તેરીબી ઉમર બોહોતહી તવીલહે,  
 સીનેપે આરહાહેતુ માનીન્દ એક પહાડ.  
 મેઅમાર મોતકોબી સમજતાહે ખાખહે,  
 જીતની હવેલીયાંથી વો સખ હો ગઈ ઉજાડ.  
 અએ ગુલખદન ખદનસે તુંયે પેરહન ઉતાર,  
 વરનાતો વો રફીખહે માલીયે દેગા ફાડ.  
 રૂશવત ખીયાજ એક ફીસંમ કે હેં મરદાઝન,  
 ગોયાકે દાખતરેં કી વો ખાતે હેં અપની ભાડ.  
 હંમ કયુંન ખાએં ગાલીયાં મતલમકે વાસ્તે,  
 માઅશુક હે હમારા મીસલ મેવે દાર ઝાડ.  
 તંમજદ યાદ હેં તુઝે કુશતીકે ફંન તોઆ,  
 તું મુઝકો દે નહીં તો મેં દેતા હું અખ પઝાડ.



## ગાઝલ ૧૦૧

ખીંચીંગે હંમ શરાબ વો નરગીસકે ફુલ તોડ,  
 જલદીસે યાર વર નહીં ખટ-મટ કો અપની છોડ.  
 બદલીહે કીસલીયે કહો આંખેં ખતા હે કયા,  
 આંસું ગીરા રહેહો જોગોદીમેં તુંમ કરોડ.  
 જતાહે ખીલમે સાંપબી સીધા પસ્અયે મીઆં,  
 કુચ્છે આપકા ગયા નહીં રસીસા બલ મરોડ.  
 મે ચાહતાહું આપકો પર આપ કીને રખ,  
 લેતેહો ગુસ્સા હો હો કે તુમ મુકો અપને મોડ.

એકમે નહીં હઝારગએ કજ અદાસે રૂઢ,  
 માઅશુક ખેવફાકોતો ઉલફત જતાકે ંછોડ.  
 દુન્યાંમે સેકડોં મુએ ઇસ આશેકીમે હાએ,  
 ફરહાદ તુ ફફત નહી સધહાને સરકો ફોડ.  
 તમજુદ અખતો આગઈ પીરીકી યે ફવલ,  
 ઉલફતકી લઝઝતોંસે તું અખ હાથ જોડ છોડ.



### ગઝલ ૧૦૨

ગર હુકમ હોતો અખ નકશં યાર છેડ છાડ,  
 પર કર ચુકાહે પેહેલે વો કઈખાર છેડ છાડ.  
 વો ખુત પુરગતહે તો મુઝે ઉસસે કાંમ કયા,  
 અદલાહકે કી કરનાં સીતંમગાર છેડ છાડ.  
 ડડકેમેં ખાર ખાર ઉલઝના નહીંહે ખુખ,  
 ઉસ મોહતંસખકી હે ન સઝાવાર છેડ છાડ.  
 પાંઉમેં આખગ્રેહં મુઝે ડર યે હં ખાડ,  
 સેંહરામે કરતેહેં ઉસે હરખાર છેડ છાડ.  
 ગોશા નશીની કેસીહો તમજુદ આપસે,  
 હીરસો હવાજે કરતેહેં હરખાર છેડ છાડ.



### ગઝલ રદીફે ઝે ૧૮.

દીલ લુટ લીયા કરતાહે દીલખરકા હર અંનદાઝ,  
 ઝુક જતાહે હર શખસ ચેહી દેખકર અનદાઝ.  
 રફતાર પરીવારહે સીનિકા અજબ ઢંઝ,  
 નાગનસીયે ખલ ખાતીહે પરહે ખશર અનદાઝ.

રફતાર ગઝબવાર સીતમગાર અદાએ,  
હર રોઝ નએ હોતેહ શામેા સહર અનદાઝ.  
દીલ લેકે મુકર જના નથા કામ તુમારા,  
સીંચનથે ગમઝે નથા યે પેશતર અનદાઝ.  
મુસાલી અગર દખલે આજએ ગશ ઉસકો,  
ગોયા દમે ઇસાહે તુમારા સહર અનદાઝ.  
આશીક હે મગર રખતેહ માશુક સીકત હંમ,  
આંશક મેરી માઅશુક હે યે દખકર અનદાઝ.  
તમજદ તેરી આહમે કુ ખેહે હઝારોં,  
પાનીસો તબીઅતમેલી કધહે શરર અનદાઝ.



### ગઝલ ૧૦૪

હોને પાયા નહીં અછછા તેરા ખીમાર હનોઝ,  
મરહમે વસલકાહી હે વો તલખગાર હનોઝ.  
નહીં છુટા હે વો સઇયાદકે ફનદમેસે,  
હે કફસમે વો મુકફફીલ ગો હે અઇયાર હનોઝ.  
અએ મુઝબનતેરે હાયોંકે મે કુરખાંન ગયા,  
નહીં નીકલા હે અલી પાંઉસે વો ખાર હનોઝ.  
કાંમ આયા નહીં કુસ્તાંગો હે સીમાખકતવો,  
તહી માઅલુમ પડા હુગા વો ખેકાર હનોઝ.  
ખદ મીઝાજ નહીંજતી તેરી અફસોસ યે હે,  
જેસી પહેલેથી વોહી હે તેરા ગુફતાર હનોઝ.  
તેરીહટ ધરમીસે બાઝ આઆ ખુતેસંગી દીઝ,  
તેરી જતીનહીં હરગીઝ કહીં તકરાર હનોઝ.  
આએ તો ધર મેરી આંખાં મેહે તમજદતેરા,  
મેંતો કરતાહુ હઝારોંમે ચ ઇફરાર હનોઝ.

## ગઝલ ૧૦૫

આજ આંખેં સખઝહેં હંમનેજે પીલી ભંગ સખઝ,  
 ઝેહેરખાનેકો લગા દુશ્મન હુવા જખ રંગ સખઝ.  
 અખરકે માનીંનદ આંખોંસે ગીરા પાની મેરે,  
 ઉસે યે દિખા ઝમી કઇહોગઇ ફરસંગ સખઝ.  
 ખાકે ફીરોઝા વો દુશમન ખસ તડપતાહી રહા,  
 આખીરશકોહોગ્યા માનીંનદ એક નૌવ સંગ સખઝ.  
 શખકો વો આંખેં બદલતાથા મેરેપર સુરખો ઝરદ,  
 મેરી હાલત કયા કહું ખીલકુલ હુવાથા રંગ સખઝ.  
 બાંધકર શાફચે ધાની અય મીયાં તંમજદ તુમ,  
 દીલરૂખા આંકો ઉડાઓગે કુપટલા રંગ સખઝ.



## ગઝલ ૧૦૬

હમ અલીહેં નંવ જવાં હંમકો કીધરમા ઇમત્યાઝ,  
 કેહેતેહેં કીરકો નઝર બદ કયા સહર કા ઇમ ત્યાઝ.  
 કોન સમન્નએગા હંમકો પેંચમેં લાએગા કોન,  
 કીસકોહે ખાહીશ નફકી કયા ઝરરકા ઇમત્યાઝ.  
 કીમીયાગરકી નઝરમે હે હરએક અકસીર ખાક,  
 કબ હુ સાહેબ કહીયે હંમશે સીમો ઝરકા ઇમત્યાઝ.  
 મેરી હાલત ઇંન દીના મજ ઝુખ કીસીહે મીયાં,  
 આજ કલ મુઝકો નહીં શાંમો સહરકા ઇમત્યાઝ.  
 હોગઇ હે મેરે સરપર એસી વહુશત સખ સવાર,  
 ચલતેદમ રહેતા નહીં પાઊં વ સરકા ઇમત્યાઝ.  
 ખે-વફૂદી હે સરાસર પોચ ગોઇ હે તેરી,  
 કયા લુગત હેં યાદ તુઝકો કયા શેએરકા ઇમત્યાઝ.  
 હંમ વો સોદાગરહેં અએ તંમજદતુમકો કયા કહેં,  
 રેહ નહીં સકતાહે કુચ નફઓ ઝરરકા ઇમત્યાઝ.

## ગાઝલ ૧૦૭

હોતી નહીં કુબુલ વો મેરી દોઆ હનોઝ,  
 કયા બખતસો રહાહે મેરા અએ ખુદાહનોઝ.  
 મેં હુંડતાહું શામો સહર જસ અઝીઝકો,  
 મુદદત હુધ તલાશ હે પર ના મીલા હનોઝ.  
 વો દીલ શીકંન કો યાદહેં તોડેગાઓર દીલ,  
 વો છોડતા નહીં હે જફાના સઝા હનોઝ.  
 લાએગા દામમે કીસો અઘઆર-કો ભીવો,  
 ભુલા નહીં હે યાદ હે ઉસકો દશાહનોઝ.  
 શાદીકા રોઝ આજ હે મઝકો ખબર નહીં,  
 મેને લગાધહે નહીં દેખો હીનાં હનોઝ.  
 ગુન ચે નખાલ મોંહકો અલી કુટ જએગા,  
 ખુલ ખુલસે પેશઆતીહે બદ વો સાબાહનોઝ.  
 તંમજદ મુદદતોંસે તલખગાર જસકા હે,  
 આયા નહીં હે બરમે વો માહેલીકા હનોઝ.



## ગાઝલ રદીફ સીન ૧૦૮

તેરી ઉમર યુહી ગુજર ગઇ નહીં હીરસ દીલકા મીઠાહે બસ,  
 અલીહે હવસ અલીહે હવસ અલીહે હવસ અલીહે હવસ.  
 મેરી જબ નઝરસે નઝર લડી કહું હાલ કયા હુવા ઉસઘડી,  
 વોહે ખેતરસ વોહે ખેતરસ વોહે ખેતરસ વોહે ખેતરસ.  
 તુહે શોખ દેખા ઝમાંનકા તેરાપેશાહે ચે સતાનેકા,  
 ચેહે પેશોપસ ચેહે પેશોપસ ચેહે પેશોપસ ચેહે પેશોપસ.  
 જસે પહેલે હંસતાયા જનમેન મુઝે અપનાં ફીરવો દીખા વરંન,  
 ઝરાફીરકે હંસ ઝરાફીરકે હંસ ઝરાફીરકે હંસ ઝરાફીરકે હંસ.  
 કહા અબદ મજદ મીઆં હે મીઝાજ આપકા સાફ અયાં,  
 હો ખુદાતરસ હો ખુદાતરસ હો ખુદાતરસ હો ખુદાતરસ.

## ગાઈન.

### તરઝ ગમકાતરાના.

મેરા સુનીચે ફસાના નાદીર તરાના હે અઝી મુશાન  
મેરા દીલબર યગાના હુવા ખીગાના સુનીચે તરાના—હે અ  
ઝી મુશાન

આશીક થા દીલ જનસે જસપર મે એકખાર,  
આજ કઇ દીન હોગ્યે હુઈ મેરી તકરાર,  
હુવાએસા અનજના જેસા ખીગાના—સુનીચેતરાના.

મુદદત તક હમ અયેગ મે રહે ખોહોત સરશાર,  
મે ઉસકા મુનીસ રહા ઓર વોહા મેરા ગમખાર,  
તીસપે યઝાયક હેકર ખીગાના—સુનીચે

દીલમે મેરે નેશો ખરોશ આતા હે જસદમ.  
યાદ જુદાઇ દીલબર કી જંબ આતી હે યુરગમ,  
નહી રહેતા હે દીલકા મેરે ઠેકાવા—સુનીચે

ચગરદીશ અફલાક કી સુન્તાથા હરખાર  
કે આશીક માશુકકો દેતા નહી હે કરાર.  
દામે જુદાઇ કરદે ખેગાના—સુનીચે.

વોતકતીરેં ખુશ તદખીરેં જનકે ખુશ નસીબ,  
જનકે હરદમ હર સાઅતમે રહેતે હે સાથ હખીબ.  
વોહી લાયેહે કીસમત સખસે યગાના—સુનીચે.

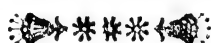
દીલમે હે ઉમ્મેદ ચેહી મીટ જાયે ખલશદીલકે,  
શાદ રહે હમ કુનીયામે ઓર રહે સદા મીલકે  
ચેહી તમજદકા હેહરદમ ફીસાના—સુનીચે

સમાપ્ત.

ખીજી ગજલો આ પછીનો આ ગજલો સ્તાન-  
ની એટલે લાગ ખીજના અંદર એથી વધારે  
અને સરસ ગજલો આવશે.



# અમલીયાતે ઊલવી યાને મુસલમાની તાવી જાત વગેરા.



દીખાચો.

ખાદહમદોસનાકે વાઝેકોકે ઇસકીતાબકે સાથ ચે નુયખેજાત વા અ  
મલીયાત ઇસલીચેલેખેગ્યહં કે મુઝેદાખાતોં કીજુરત થી એકચેકે  
મેરી જાતસે હરખશરકો ફઝ પોહોંચે આર લોગ મુઝસે ખુશહોં  
આર સવાખભીમીલે આર દુસરા દુનીયાંમે નામભી રહેજાય.  
ખટ્ટાલ શાએર શાએર ફસતમરહા ઝમીપે નાખેહેરામરેહે  
ગ્યા—મરદોંકાઆસમાંકેતલેનામરેહેગ્યા આર નહીંતો  
હરએકકે વારતે ચે શેએરહે તખતે ઝમીપે સેંકરોં આગ્યે  
ચલેગયે ગરઝજ્જેશખસ દુનીયાંમે આયા આર ગુમનામ  
ગ્યા ઊસને આકર કયાકીયા સચહેકે દુનીયાંમેતીન ના  
મતેં ખળીહે ૧ ઝર ૨ અવલાદ ૩ ઇલમ આર ઊસ  
કા નકરાત આર તશરફહં ઇસતરેહે પરહે ૧ અગરકોઇ ઝ-સે  
નેકકામ કરગ્યા જખતક વોચીઝ દુનીયાંમે રહી તખતક નામ  
આર સવાખખરી રહા જખનાકીસંલોગઇ સખ ફીઝ ગઇ વોભી  
એક શેહર યા એક મુલકમેં આર દુસરા ૨ નામ એકવલાદસે વો-  
ભી જખતક ઝીનદારહે—ફીર નેકલો તો નેકનામ આર ખદલોતોખદ  
નામજખવોભીમરમીટે ફીરતાનામ નાસવાખ ૩ દરજ્જ જખગાહે વો  
ઇલમકાહે અગરકીસીકો ઇલમપડા ગ્યા ઊસકેશાગીરદ સે દુસરેને  
પડા ઊસસે દુસરેને ઇસીતરેહસે આલાદ દરઆલાદ ફઝ ખરી  
રહેતાહે આર સવાખ કીયા મતતક પોહોંચતા રહેતાહે મગર ઊસમે

ભી નામ ખીટ જતાહે ઐર દુસરા દરજ ઇલમહીસે નામકા  
 ઐર સવાબકા ચે હેકે કોઈ કીતાબ ફેઝ પોહોચાને વાલી બના  
 વ્યા હોતો નામ ઐર સવાબ કીયામત તકજરી રહેતાહે કીયું  
 ફકીતાબ પરસે કીતાબ કીનકલ હોતીજતીહે જબતક હરફ્યાકીહં  
 નામ ઐર સવાબ ભી બાકી ઐર જરરીરહેતાહે અબ વોપેહેલે કી  
 દાનેમતોં ઝર ઐર ઐવલાદ કીહે ઊસપરભીં ચેબડ ગઈ ગરજ  
 ઇસઆજઝ ને ચેસોચ કર અપની રહ બરસકી ઊમરમેં જો  
 જો ચીઝેં ફુંડનીયાફુંડી કોઈ તકલીફ સે કોઈ આરામસે ફીર  
 સપાઈ જમ કરકે ચેરીસાલા બનાયા કે અગરહમ નહોંગે તો  
 કોઈભી ઇમકો દેખકર હમકોયાદ કરેગા ઐર કીસીકા કુછકામ  
 હોગા તો દુઆભી દેગા ઐર ચેરીસાલા બનાકર ફીર બીચારકીયાકે  
 ઇમકો કોઈ ખરીદ કીસવાસતે કરેગા તબખુશ તબઈ કે વાસતે દો મ  
 હીનેમે ૨૫૦) ગઝલેં બનાફર બતોર દીવાનકે બનાકે ઇસકે સાત  
 જમે કરકેદાસતોં કો દીખાયા તબસબદાસત એક ઝબાન હો  
 કોમેલેકેડાં અબ ઇસ કીતાબકી કદરભીહોગી ઐરહર કો  
 મમે બલકે ઐરતોં મરદાંમે બલકે છોટેબડે સબખુશ હોગે કયુકે  
 જો શખસ દુનીયામે પેહી હુવા કયા મરદ કયા ઐરત સબકો  
 છપ્પછપ્પ ચીઝકી ખાહીશ હોતીહં વોસબ ઇસકીતાબમે હે ઇસ  
 લીખે બીવકા નામ જમેઉત્તેમુફીદરખા અમખુદા પાક  
 ઇસકો કુખુવકરે ઐર મેરામતલમ દીલી હુસુવકરે આમીન

### નસીહતેજરરી.

અબ અમલીયાત કીતરકીબેં ઇસતરેહે પરહેં જો નીચેલીખી  
 ગઈહેં ઐર સમજલોકે ચેચીઝેસીને બસીને પોહોચીહેં ઐર  
 મુજરરી ખાતસેહં કોઈ કીતાબ મેસે ઉતારી નહીંહેં અગર મુઝે  
 સવાબકો ગરજ નહોતીતો મે હરગીઝ ચેચીઝેં નહીં લીખતા અ  
 બમે સબકો આમ રઝાદેતાહુંકે જસકા દીલ ચાહે કરે  
 ઐર કાયેદા ઉઠાવે ઐર મુઝે દુવાસે યાદ કરે.

# અમલીયાતે ઊલ્લવી યાને મુસલમાની અમલ

૭૯૬

## નસીહતે જરૂરી

પહેલે આમીલકો ચાહીચેકે કીસીઅમલ કોકરનેકા ધરાદા કરે યા કીસી આસેખવાલેકા આસેખ કુર કરનેકા જય તો વો પહેલે અપને જ્ઞાન કાલીખનંદા ખસત કરલેવે નહીં તોખતા પા ચેગા આર અમલકા ચીલ્લાભી શુર કરના મનઝુર હોતો પડને ખેઠતી વકત અપને ચારો તરફ હીસાર યાને ચોકાખાંધલેવે છસક કુંડાલા ફેહેતેહે ઉંગલી યા છુરીસે ફીર ફીકર નારહેંગી પડ નાશુરકરે આર ઉસકા અમલચેહે આર તરકીખ ઉસકી નવચનંદ દી જુમેરાત જો હરમહીનેમે પહેલી જુમેરાત હોતીહે ઉસરોઝ રાતકો ૪૧ વકત આયતુલકરસી પડલેવે અદલાહો લાઈલા હાસે વહો વત્ત અલાયુત્ત અઝીમતક ઇસકોહર કોઇ જ નતાહે ઇસ લીચે ઉસકા લીખના ઝુર નહીં મગર નદી યા દરી યા હોતો ખેહેતર અગર ઘરયામસજદ મે પડેતો પાનીકાગ લાસ ભરકેસામનેરખે આર મોઘરેયા ચેમેલીકે કુલ ઉસમે હાલે યાગુલાખકે આર ખુશખુ જલાતા જવે જખ તમામ હોતો વો પાની પરદમ કરકે રખે ફજરકો દરીયા યા નદીમે છોડદેવે કે નદી યા દરીયા કે પાની કેમાનીન્દઅમલભી જોશપર રહે ફૂત આર કોઇ દાસત યા આર કોઇ આદમીકે પાસ વાસતે કીસી મતલખ કે જના પડે તો ત્રીન દર્દ પડકે અપને ઉપર દમકર લેવે આર જવે ફીર દખે સામનેવાલા કીસતરેહસે મેહેરખાનીસે પેશઆતાહે આર હાજત રવા કરતાહે, દીગર અગરકોઇ શખસ ચાહકેમ કીસી ચીઝકા આમીલ ખનું યાદુનીયાંકા કોઇકામ કે રૂ મગર વોહોગા યા નહીં આર વોમેરે વાસતે અચ્છા હે યા ખુરા આર હોસકેગાયાનહીં તો વો શખસ ખુદા પાકસે ખાખમે ઉસકી ખખર લેલેવેહાંયાના માલુમ હોજવેગા ઇનશા અલ્લાહો તઆલા વોઇસતરેહે પરહે કે ઇસતેખારા કરલેવે કયુકે

બાદ પ્યગમખર સાહેબકે અસહાબોંન યાઁસીયા આંનન્નેકામકી  
યા યાબુઝ્ઝોંન તોબગેર ઇસતે ખારકે નકીયા આરઉસપર  
હદીસલી હલીલહે ઇસવાસતે હમકોલી ચેહી લાઝીમહેકે ને કા  
મ કરેં તો બુઝુરગોંકે તરીકેપર કરેં આર કરનાચાહોંતો ચે મેરા  
આઝમુદા કીયા હુવા ઇસતેખારા ચેહે આર તરકીબ ચેહે દારકા  
તનમાઝ રાતકો સોતે વકત પડે ઉસમે પેહુતી રકાતમે અલહમદા  
કે બાદ સુરે વદદદાહા ૩ દઈ પડે ૨ રકાતમે અલહમદા

કે બાદ સુરે અલમનશરા ૩ દઈ પડે આર નીયત ઇ  
સતરેહે પરકરેકેમે દારકાત નમાઝ ઇસતેખારે કીપડતાહું વાસતે  
અદ્લાહકે બાદ નમાઝકે ચે ઇસતીખારા ૩ યા ૫) દઈ પડકર વો  
હીં સોબવે આર ને ખાબ આવે ઉસકો ખરાખર યાદ રખે  
ચાર ચીઝોં મેસેકોઇચીઝ દીખાઇ દગી કુછ સુઈદ યા બેહતા  
હુવા પાની યા કોઇ અચ્છીચીઝ તો ઉસકી તાબાર ચેહેકે વો  
કામકો કરે જસકી મતલબ રખાતાહે આરકુચ્છું કાલારંગ  
યા આર કોઇ ખરાબ ચોઝ દખોતો વોકામ નકરે ફકત  
ઇસતીખારાચેહે.

અલ્લાહુમા યાહબીબા કુદ્દસે હબીબીન યામુબી  
સા કુદ્દેમુગાસીન યા કાફીયો યા મુકફી યામન હુ  
વા લેજમીઇલ ખત્તકે કાફીયુન ઇકરીફ લી માફી ન  
ફસી મખફીયુન બેહકકેલ હલમે વલ્લરહે વલ અરશે  
વલ્લકુરસીયે વખેહકકે મોહ મદ સદ્દલાહે અદ્યહે વસલ્લ  
મ અલ કરશીયે અલ્લાહુમ્મા ઇનકુનતા તાલમો હાઝ  
લ અમરા ખ્ય રન લી ફીદીની વામઆશી વાઆકેબ  
તે અમરી વઆજ્જલીહી વાઆજ્જલીહી ફાઅરેની બ  
યાદન અવ ખદેરતન અવમાઅન અવખરીયતન વાઇ  
ન કુનતા તાલમો અન્ના હાઝલ અમરા ખ્ય રન લી ફી  
ફીદીની વામઆશી ફાઅરેની સવાદન અવદુખાનન

ધન્નકા આસા કુલ્લે રચ્છત કદીર વસદ્ધા હો અસા  
રચ્છેદેના મોહમ્મ દીન વા આસીહી વચ્ચસહાખીહી  
અજ્ઞમધત ખીરહમતેકા યા અરહમરરાહેમીન—દીગર  
હાઝીરાત અખજનનાચાહીચેકે જમાને હાલમે ઘોઢોતસે આદમી  
યોંકા કામ હાઝીરાત પરહે ચોર હાઝીરાતકે મેરેખીયાલસેતીન  
દરજેહે દરજ્જ પહેજા ૧ પરાયાંતાખેમહે ચોર આમીલકી તલ્લ  
ખકરને કે વકત આએ ગાયે ખજયે આમીલકાદીલ ખુશકરે  
કુછકુછ હાજતોંલી ખરજાએ મગરવો સીવાયે આમીલકે  
કીસીકો નઝર નહીં આતીહે મગરનાવો અખઅમલ હે નાવો  
આમીલ ૨) દરજ્જવોહેકે મવકફેલાત હાઝીરહો ચે ખરાખર હે ચો  
ર અગર હેંતા વોહી હાઝરાતહે હાજતોં ભીરવાહોતીહ ખખરે  
ભીમીલતીહે ચોર ઉત્તઅમલકે મગરેખી લોગ ઘોઢોત હાજમે  
આમીલહે ઇધરહીન્દમેદા આદમીહે ઉનકેશાગીરદ—૩ હેં તીસરે  
દરજે કીખ્યાસી ખુલાવ હાઝરાત અસકે હમલોગ આમીલહેં માલુ  
મનહીં કયાં ચીઝ હાઝર હોતીહે ચોર.ખખરે દેતીહે ખેર મગર  
વોભી સો ઝુટો ૧૦ પાચ સચ માલુમ, હોજતીહે—

ચોર તીસરા દરજ્જ વોહેકે ઇસદરજે કે ભીહાલ આમીલહે કે  
અઉઝોમહી પહોં નહીં આતી ચોર આમીલહોનેકા દાવા કરતહેં  
અગર હાઝેગતકા અમલ યાદ નહુવાતો ખામો ખીંહ મજલીસે  
જોહજા આમે એક મીયાં માહદુ પહાયે સીખાયે ખાઢલા  
દેકર મતલબ વાલેકી મતલબ કા સખકપકા દેતહે ઢાઇરૂપે પાંચ  
રૂપે હુઝુર ફેકહીં ગ્યેનહીં બકોલ કીસલહે મુરદા બેહેશતમે જાય  
યાદા અખમે મુલ્લાં સાહેબ કો હલવે માંડેસેકામુ ખેર  
તીસરેદરજે કી હાઝરાત મેજનતલાહુ કીસીકો મન ઝુરહોતો  
ચહેકામ ઊસકા નોકલ સકેગા તરકીબ ઉસકીચેહે પેહેલે  
ચેહ હાઝેરાતકા અમલ ૧૧ દીન દરીયા યા નદદી પર  
એકવકત મુકરરકરકે ફજરયાશામ પડે ગીયારવેં દીન ચે નઝરાના  
લેજાવે—ખીર—મુરમુરે—ચનેલુનેહુવે—ભલ્લયે—ખખુર—પકેહુવેચાંબલ—

છસવકતપડલેવેપુરાકરકે ઊસપર દમકરે ફીરસખકો મીલાદેકર ૭  
 ભાગકરે દાહીસે ખુદ ખાવે પાંચ હાસે પાનીમે ઊડદવે ચાર  
 ઘર નજર ઊસરોઝ સે ભરના શુર કરે હાઝરહોંગે-ઊસકી અ  
 ઝીમત ચેહે-ખાખ ખીદર છયો મરદ હાથો ચંગો ઘોડો  
 ચડો લાવ લશકર લેતે ચત્રો ખેઠે ચત્રો સોતે ચત્રો  
 મેરા કામ કરો નકરે! તો એક લાખ અરસી હઝાર  
 પીર પેગમખરોંકી દુહા ઇમેંકરો-ભરનેકી તદખીર ચેક  
 નાખાલીગ લડકા યા લડકી કો ખીટલા ના ખડેકો નજર નહીં  
 આવેગા પેહેલે રેહાનકે પત્તે જલાકર ઊમકી રાખ રખલેવે હા  
 ઝીરાત ભરતીવકત તેલમે ઊંગલી ભીંગોકર કાજસ મીલાકર ખરચે  
 કે અંગુકે નાખુનપર લગાવે ચાર સામને ખેલાકર પડ  
 પડકરકુકે જખહાઝીરહોંવે, તો સવાસ જવાખકર રૂકત-દીગર-  
 હાઝરાત દુસરી અમલ સખઉસી તરેહ કરેમગર દીન ૨૧) કા  
 ચીલ્લા ઇસકાહે અઝીમતચેહે-યારશાનુસીન યાહમીદો ઝુલ  
 મનન ઊહીખ યા વહ કાઈતિ-રૂકત-દીગર-ઇસનામે  
 પાક કો ને કોઇ ૧૦૧ વકત રાતકો સોતે વકત યા ફજર કો ઊઠતે  
 વકત પડેગા સખ ખલાઅેંસે ખચેગા ખત્રકે અસામહાવેરાકર, લેવેકે  
 કુછકામ એકા એક હોજવે જેસાતુમકોઈજગે ગીરે યા તુમપર  
 કુછગારાઝઠમેસે ખોલદાગેતે! ઇન્શા અન્નાહ અરજતગે વોતરૂંઝે  
 મુખારેક-ચેહે યાહાફેઝ ચેખુદાકાનામહે ચારમેરે સખદોસતોને ઇ  
 સકો આઝમાયાહે દીગર-અગર કોઇ શખસચાહે કે મેરે દોસત  
 યા મેરે ખેશ યા મેરે મહેલ્લેવાલે યા જમાત વાલે સખકીનઝરોંમે  
 મેરી આખરહો ચારમેરીખાતમુને તો ચે અઝીમત ૧૪૧-દર્દ પડકર  
 સોવે થોડેદીનતકવાસખતાખે દાર હોજવોંગે અઝીમતચેહે-ચાખાસી  
 તો અન્તદલઝી યખ સીતુરરીઝકો લેમઇયશાઓ ખગ્ય  
 રેહીસાખ ખેકુદરતીહી મોનલ પુતુહાતે ગયખીહી વરજી  
 આતે ખલકીહી ઇન્નહુ અલાકુદલે શયઇન કદીર યા

અબુધલયાસે વસખીદરે અબુખે યાબુખરધસ યા ઇસ  
 રાફીલ યાહમવાકીલ યાઇસમાઇલ બેહકકે યા બાસી  
 તો-દીગર-કોઈ ચાહેકેમુજે સાંપનકાટે આરકબીકાટેતો ઝહેર  
 ન ચડે તોચે અઝીમતકો હમેશા ચાંદરાતકો સોતે વકત સોદફ  
 પડલેવે મહીનેભર તક સાંપ સે આરામ રહેગા આર કોઈ પુરા  
 ભક્ષા પીટપીછે બોલતાહો તો બોજપત્તર પર ઇસકો લીખકર તા  
 લેમેભરાકર તાલા ખન્દ કરકે તાલાપાનીમે છોડદેવે કીલી ચુલેમે ખ  
 ડીગાડદેવે વો પુરાઇનકર સકેગા અઝીમત ચેઉપરવાલીલીખિહે-દી  
 ગર-રાસતેમે કુત્તેકે કાટનેકા ડરહો આર ભોંકતા હુવા આવે તો  
 ઇસ આયત કો પડકે અપને સીધેહાતમે દમકરકે મુઠ્ઠી  
 ખનદ કરલેના કુત્તેકામુ ખન્દહો જવે ગાનાકાટેગા ના ભોંકસકે  
 ગા આયતે કરીમા યેહ વકલબોહોમ બાસીતુન ઝીરા  
 અયહે બીલવસીદ-ઇસકો ફજર યાશામપાંચ દસ વકત  
 પડલીયા કરોગે તો બોહાતનલદીકામકંગા-દીગર-અગર બીધુ  
 કાઠા હુવા ઉતારનાહોતો ઉસકા ચે અમલ સાત રોઝકાહે ઇસકો કરલેવે  
 રોઝ ફજર ફજર બુનેચને પાવસેરલેકર ઊસપર ચે અઝીમત સે  
 દફપડે આર બચ્ચોકો ખાંટે સાતરોઝખાદ ઉતાર ના શુરકરે-  
 અઝીમતયેહે-ખડમે જડ જડમેખત્રી વહાં બસેખીછજન  
 કાલી ખીછજનકેઅડકારે બચ્ચે છેકાલેછે કબરે છેકંકો  
 રે ઊતરેતોઊનાર ચડેતોમાર ઊતર બીધુ ડકછોડ  
 મેરે ઊનારે નાઊતરે તો ખાખમો ધનોદીન  
 ચીશતીકીઆન દીગર-અગરઆરતકોજન્નેકા હરદ હોતા  
 હોઆરબચ્ચા પ્યદાન હોતા હોતો ચેઅઝીમત પડ કર કાલે  
 ડોરેમે સાત ગાંઠે લગાવે કોર કમરમે બાધનેકા દેવે  
 ઇનશાઅલાહ તુરત બચ્ચાપેદાહોગા-મગર જલદીદોરાખોલ  
 લેવે નહીંતો અટડીયાલીનીકલજવેગી અઝીમતયેહે-  
 અરજન-સરજન તારા-દુટે-ફલાનીકાપેટ છુટે-

હોસઅવરતકા નાખલેવે—દીગર—બાવાસીરકુમરસેહાવે.યાલોહી  
જતાહોતો ૧૪૧ દર્દીજન્મકો ચેપડલેવે આરપાની પરદમકરખે  
ઝડકેજાયે તો વોપાનીસેધોવે થોડેરોઝમે ખુદાશીફાદેગા—અઝીમત  
ચેહે—સાખીરી વાસારીના અન્તાખીના નાખુનીરહે ના  
ખાદી ખસ—દીગર—ચેતાવીઝકોરોઝસાત સાત લીખે સા  
તદીન આર દરીયામેડાલે ફીર દોઘકા સારાસીરકુખત હોવેતો હો  
સકો બોલે સીરપકડ ચેનકશ લીખકર ઇસપર જુતેલગાવગે તો

તુરત અચ્છાહોગા.

દીગર—આધારીર કુખતાહોતો  
૧૧ દીન ૧૧ રોઝ લીખકર ઇસના  
વીઝકો દરીયામેડાલે શીર આધેસર  
પરલીખે સં.યાહીસુખીકેદરદગ્યા.

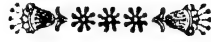
૦	૦	૦
૦	૦	૦

૩૦૬	૩૦૦	૬૭	૪૦૬
૪૦૬	૩૦૬	૩૦૦	૬૭
૬૭	૪૦૬	૩૦૬	૩૦૦
૪૦૬	૬૭	૪૦૬	૩૦૬

દીગર—અગરખુખાર કીસીકો આતા હોતો નારીયલયા  
તાડકેયા ખજુરીકે પત્તપર ચે નકશલેખકર તીનદીનધુનીદેવે ખુ  
ખાર હરચેક તરેહકા જતારહેગા—અકસલતો—અખકસલ  
તો—અકસલતો—અકહરતો—અકહરનો—અકહરતો ઇસ  
કો તીનનદીન લીખેખસ—દીગર—કોઈયાહે કુમુઝે રાતકા ઇત  
નખલાક કોઝીઠનાહે તો વોચે ચીઝકોસેતિવકત—૩.૬૬ પડકુખોઝો  
મુઝે ફજાના ટેમપર ઊઠાના ખરોખરઘડીયાલમે ઉઠકર દેખલેના  
—ઉઠોગે વોચેહોઝીસીવકત—વચન તીલવુખુહો લીજા  
હઈયુત કઈયુમ વકદખ.તા મનહમતો ઝુલમન લ



યુગ્મહી હાલેવકતેકા ઇક્ષાહુ—ખાકી ઇસકા—૨—ભા  
ગમે સ્વાવેગા ઇસસેઝીયાદા.



અમલીયાતેસીફતી યાને—ખીરામની.

જેશખસ ચાહેકેમે અમલી યાત સીફતી અમલમેં લાડી  
ઝોરવોઅમલા ૩ દીન યા સાથ દીનકાહો યાઉસે ભી ઝીયાદા  
કાહે તોખગેર ચોકીકે પડને નખેકે ક્યુકે એકાએક તકસીફ નપો  
હોંચ જાવે ચેકામ ખોહોત ખાંકાહે વકત પર મુશકાલ હોજતીહે  
સીફતીઅમલકી ચોકીચેહે ઇસકો પડકર કુંડાલાપાડે—મંતર—  
ઊંનુમુદેસગુરુકુ આસાન ખીરમ્મા આસાન વીશન  
વ આસાન દસ આસાન બસનરમ ખીરમ્માજી આ  
ગેવાન રામચંદર જીરખશા ફરે હરમાનજી ચોકીભરે  
પાંચ તખત કોભયો પરકાસ નીચે ધરતી ઉપર અ  
કાસ આસાન વીશનવ છે છે—છેયેચીઝ અમલકે વાસતે ૬  
જોલુતવગેરે સામેઆનેવાલી ચીઝીકે વાસતે ખુખાર ખાંસી એ  
સીચીઝીકે અમલકો ચેઝુરનહી—દીગર—અગરકોઇ શખસ  
કો મુઝમારી હુઈ ઊતારના મનઝુર હોતો ઇસઅમલકો અમલ  
મેં કરલેવે સાત દીન તક ૧૦૮ વકત પડા કરે ઇતવારસે દુસરે  
ઇતવાર તક યા મંગલસે દુસરે મંગલ તક ઝોર દીવાળીમી લેં  
તો ૧ દીન ખસહે—મંતરચેહે—ઊંનુમુ દીસઝુરુકુ ચન્ની  
ખીચ ચન્વી આવેમુઠ ફેરે નવ ખન્ડીછ કપે છંક ભવ  
ર વીર આકર પડેરવા ખન્ડેરીમા દાવા રૂપેકા નનશ  
કાનોમે કુંડલ સોઠ ત્રીન સોકો સાઠ ખીરમ્માકી કુ  
ચી ઇરાવર કાતાજા રામ ચંદરજી રખવાજા  
સખદ સચ્ચા પેનકચ્ચા ચલો ગતતર ઇશવરી ખાચા  
—દીગર—અગર કોઇ આમીલપર આમીલ મુઝબેજોતો વો ઇસ

તરેહ પર ઇસકો ફીરાવે વોફીરજીવેગી ચેઅમલ લી ઉસીતરેહ  
 સાતગજ યા દીવાલીકે ૧ રોજ પડે ૧૦૮ વકત-મન્તર-  
 ઊન્નુમુ દીસ ગુરુકુ બીઅચકકર લોહિકા કડા લેવે ના  
 રસોંગકે આગેયરા મધુમાંસ કી કડં દાવાલો ભેજે બ  
 હેરો લેહકારી ભુતધુત મુઠબાધુ તીનસો ને સાઠ જોડોઈ  
 હમારેવટ પથ પર ચોટ કરે ઊતટ ભીઠ ઉસી  
 કી ઊસી પર ગીરે-જબ કામ પડે તબ શાત દા  
 ને ઉડદકે યા ચાંવલકે યા જુવારકે જોમીલે આર કુછનડાત  
 આયેતો જલદીસે ઝરા મટી ઊઠાકર ઉસપર દમકરકે આસમાન  
 પર ઉઠાવે તો વોમુઠ જસને ભેજીહોગી ઊસપર પીછી જયે  
 ગી અગર વો બચા નસકેગા તો બેશક મરજીવેગા અકસર  
 મુઠ ખોત ગુસ્સેસે ફીરતીહે-દીગર-ઇસઅમલકો હરઆદમીપર  
 લાઝીમહે ક્યે અમલ ગુરુ કરલેવે ખોહોત કામકાહે મીસલ ધી  
 ચુંકીરોટીકે જીધરવાલો તોવલે જોધસિમેનામ આતેહે ઇસકે સી  
 વાલી અચ્છકરતાહે બલકે મુઠ ભીફીરતીહે ઉસીતરે આરોઝ  
 ૧૦૮ વકત યાદીવાલી કુદીનકરલેવે-મન્તર-—ઊન્નુમુ દીસગુ  
 રુકુ બાંધો તરંકસસાધો તીર અસ્સી કોસ કી આવ  
 તા બાંધું બાંધું બાવનબીર બાવન બીરકુ પઘ્યાં પ  
 ડાઊં જસદે જસોદા માઈ કાલીકુછડી સાધુ મુઠળીં  
 મુઠ બાંધું તીનસો આર સાઠ તાઈ કા કીયા તાઈકો  
 ખાય ડાકેન બાંધું ચાંકણું બાંધું મુઠ બાંધું ભુત બાંધું  
 પલીદ બાંધું નદી બાંધું નાલા બાંધું તાવ બાંધું તરી  
 યા બાંધું ચોરાસી ચકલાબાંધું ઊબલતે ઘાટકો બાંધું  
 પુરબતો પચ્છમકો બાંધું મુવાતો મસાણકો બાંધું જ  
 યાતો ખાટકો બાંધું ઇતને સેભદ કહે હમારા કામ  
 નકરે તો રાજ રામચન્દર કે સીરઊતટા ચક્કર ફીરે

—દમકર કે પાની પીલાવે પાની છાંટે દોરાકરદેવે ચાહે  
 સો કરે રખહે—દીગર—મોહની—ઇસમોહનીસેલી કામ ખ  
 ખુબી નીકલ સકતાહે મગટ ખીલા સફે જખ ચે કખાહત હે અપ  
 ને ઘરમે ઓરતકો યા માખાપકે વાસતે કીસી મતલખકે ખી  
 લાયેગા તોખોત જલદી મતલખ હોગી—તદખીર વોહી સાથ દીન  
 ૧૦૮ વકત યા દીવાલીકે દીન પડલેવે ફીર પાનકે ખીડે પર  
 દમકર કે ખીલાદે વે તીનખીડેમેં કામ હોજવેગા. મન્તરચેહે  
 —અચપલ મોહ ની ચંનચલ નાર છોડે ધન્ટી ફીરે  
 ઘરદાર હાથમે ખીડા રાહ સુધાર નામલેવેકે-ઊસકોખા  
 તેસુકનાહોખેઠેસુખનાહોસોતેસુખનહોજખદેખેકમારા  
 સુખ તોઆવે ઊસકો સુખ હમારા ખચન નારખે તો  
 તુઝે મહા ખીરકી આન—દીગર—કંઠમાલાકા અમલ અગર  
 કોઈ શખમકો કંઠમાલા હો છસે ગલેકી ગાંઠ ફેહેતેહે ખલકે  
 કાનકે પામડી ગાંઠકો ભી ચે અમલ કાયદા દેતાહે—ઊસીતરે સાત  
 દીન ૧૦૯ દર્દે પડકર યા દીવાલીકેદીન પડકર—ઊસગાંઠકો ઊં  
 ગલીયોસે પકડકર રોઝ ફગરકો ૧૦૦ દર્દે કુંકે ૧૫ ખીસદીનમે  
 લીખુ ખરાખરકી ભીઅચ્છી હોજવેગી મન્તરચેહ.

ધરન્ડીયા ઝાડ પીરલા સમન્દર કીનારી હાક ગેલી  
 ચંદર સુરીયા પાસે ઓટ ગાયેરોગન ગાંડીયા પાની  
 પાની—દીગર—ડખે કીખીમારીકા અમલ જો ખચ્ચોકો પંસ  
 લી ઉજલતીહે—ઊસકો ડખા ખોલતેહે—ઇસકે અમલુકોખી મ  
 ઝકર તરેહપર પડલેવે ઓર દમ કરે ઊસી વકત દખ જવેગી.  
 ફીરનહોગી મન્તર—મીટટીકા ડખા મીટટીકા તારા ની  
 ચે બેહે રો ખડા ઊપર હરમાનશ ચડા ઓરકી લકડી  
 બેરકી લકડી તીસરી પલાસકી લકડી જલાખલા કર  
 ખાક કરદે સવાહાતકી છુરી ખનાકર ડખે કો ચી  
 રકે હાત પાઉ કાડકે સાત સમન્દર કી ખાઇમે ડાલદે

હમારા બચત નારખે નો તુઝે મહાખીરકી આન-દીગર  
 —અગર કીસી ઓરતકી છાતી પકી યામુછ હોયોતો ઉસાંતરેહ સાત  
 રોઝ ૧૦૮ વક્ત ઈસમન્તરકો પડલેવે ઓર મીઠટી કાંદુકરાલેકર  
 હસપર પડકર ઓરતકોદેવે વો સાત વખત છાતીપર ફીરાકર  
 પાનીમે ઠંડી કરદેવે. દરદ મુજમમ દાચાર દીનમેજતા રહેગા  
 મન્તરચેહ—કેલ બીહી કમાનગોતે મે સુખા થાન ઉ  
 તર ઉતર સુરીયા સમાન નાઉતરે નો તુઝે મહાખીરકી  
 આન-દીગર—અગરકોઈ બીહુઉતારને કો આયાહો ઓર સામ  
 નેતકરાર પડખવે તો ચે અમસપડના હરગીઝ વોનાઉતારસકેગા  
 વો ઉતારેતુમ ચડાતે જવ ઉસી તરે સાતદીન ૧૦૮ દર્દ પડલો તુમ  
 એકદર્દ પડેકેચડનાથુરહવા મન્તરચેહ—કાલા બીહુસુરેપાયે  
 ચડે ચડેનેમા થેજયેમાથેકાલગા જુમ ફજાને કે તનમે  
 હોગઈ બુમ—દીગર—જન્તર હરબીમારીકે વાસતે લીખકર  
 રોઝ ત્રીન પીસાવે.

૮	૧	૨૨	૧૦
૧૧	૧૨	૪	૫
૨	૭	૬	૨૨
૨	૧૨	૬	૨

દીગર—તપ ખાંસીકા ઝાડે વ  
 ગરેકા-ચેહુલીખકરોઝત્રીન તો  
 નપાનીમિથોકરપીસાના જન્તરચેહ

દીગર ચે જન્તર

હી	હી
હી	હી

બુત પસીત વાલેક જલાકર ધુવાં દનેસે આંગમેખોલનેલગતાહે-

૯૯૯૩૩૩૨૧૨૧૨૧૭૭૭ જન્તરચેહ.



બાકી મન્તરજન્તરઈસસે અચ્છે દુસરે ભાગમે છાપીંગે

૭૮૬

બાબુલ અદવીયા યાને દવાઈકા ભાગ ૪થા હીસસયે  
અહાઝમ ખમર.

માલુમ હોઢે ચેદવાએં મેને ઇસવાસતે લીખખી હેં કે હર  
એક શખસ અપને મીઝાજ ઢો આર અપની બીમારીકો અ  
કસર જલદી પેહચાન સકતાહે આર દવાકા કરના આર બી  
મારીકા પેહચાનના ફકત બીમારીકી પેહચાન પર હી મોકુફહે  
આર હકીમ ડાકટર જે દવાકરને વાલે ખાસ મોકરરહે ઉનકા  
ચેહી સખખહે કે વોસોગ જલદી બીમારકી શીકલ આર નખઝ  
આર કાઝરા યાને પેશાખ આર હકીકતસે બીમારી પેહચાન સ  
કતે હે અગર ચે ઇલમ દુનીયાંમે નહોતા તો કોઈ કીસીકા ઇ  
લાજ કીસતરેહ કર સકતા ઇસલીયે મેરે ફેહેનકી ગરઝચેહે કે  
જખબીમારી કાહીપેહે ચાનનાજુરર હેતો હર એક આદમી અ  
પની બીમારીકો અપની અકલકે મોવાફક થોડીથોડી છોટી  
છોટી બીમારીચોકો અચ્છીતરેહ સમજ સકતાહે કે મુઝે ફલાની  
તરેહ કાબુખાર આતાહે યા ફલાનીજગેહ દુખતાહે યા પેશાખ  
યા હેઝ ખંનદ હોગ્યાહે જખઉસને ચેહ પેહચાનાફીર ઉસકા ઇ  
લાજ કરના કુછ મુશકીલ નહીંહે આર મુશકીલ કામજે સમજ  
મેતા આવે ઉસકા ઇલાજ કરના અપનેહાથસે ઝુરર ભી નહીંહે  
ઉસકે વાસતે કુછહકીમ ડાકટર દુનીયાંમે કમનહીંહે જમગર જે  
છોટી બીમારીયાંહે આર ખડે ખડેકાકટર ભી વકતપર ઉસે  
આજઝ આતેહેં આર કીસીતરેહ તનદારસતીકા મોંહ નહીંંદી  
ખતા તખ ફકીરોં જોગીયોંકે ઘર ઝાંકતે ફીરતેહે કભીકભી ઉનસે  
ખડે ખડેકામ આસાનીસે કવડીયોંમે સોચોંરૂપકે કામ ભીનીકલ  
આતેહે તોખન્દને ઇસ ફનકેલીયે ભી ફકીરોંજોગીયોંકી બાહોત  
ખીજમતેંકીહેં ગરઝ કુછ નાકુછ ઉનસે મોલતાહી રહા ગરઝ બીનકે

નુસખે આઝમા આઝમાકર જમાકર રખેયે ફેર દીલમે ખ્યાલ આ  
 યાકે ચે દવાચેં બડાબડી મુશકીલસે પાઈયાહું, અગર હમ કલ મર  
 જાવીંગેતો ચે ફેયાકામ આવીંગીયાં ખેહેતરચેહે કે બનદગાને ખુ  
 દાકે કામઆવે ચેસમઝકર ઇનસખકો છપવાદીયાં કે સવાબતોહે  
 ગા ફુસરાચે કે કીતની બીમારીયાં છુપીહુઈ શરમકીએસી ભીહો  
 તીહેં કયા મરદ કયા આરતકો કેવો શરમકે મારે હિકીમ ડાકા  
 તરકે આગે ખુલાસાહાલ કેહ નહીં સકતે હેં આર અકસર  
 હકીમોં ડાકતરોં કીસમજમે બીમારીનહીઆતીહે આર બીમાર શર  
 મહી શરમ મે હલાક હોકર મર જતાહે બસકે આરતેંતોખેર  
 મરદભી એસે કીતને દખનેમે આચે કે કભી દાચાર આદમો  
 દવાખાનેમે ખેઠે હોતો ફુરસે દખકર ચલે જાવે બાઇસ ચેહેકે  
 કોઇઉનકો પીરમાં ટાંકી વાહા કરાર નદેવે એસેભી ખોહાત દખે  
 ઇસલીચે ખેહેતર ચેહે સમજ કે કયા અવરતેં કયામરદ ઇસકી  
 તાબ કો વાસતે ગઝલોંકી સેરકે હાથમેલેવીંગે આર કોઇ મ  
 તલબ બીમારી વઝેરાકાં હોગી તો વોહ ભી ઉનકી હાજત રવાહો  
 જાવેગી ચેહ સમઝકે ચે સખલીખાહે ફકત



## નખઝદખનેકાહાલ આર ઝાડેફીરનેકા કમાલ

અખ માલુમહો કે કઈ લોગોંકો નખઝદખાનેકા શો  
 કરેહેતાહે તોમે એક છોટાસા કાયેદા એસાખતલાતા હું કે નખઝ  
 સે ભી બડકરહો આર ઝટ આદમી ખુદકો પહેછાન લેવે  
 કેમે આજ બીમાર હું યા તન્દુરસત આર જખ ઇતનાહી સ  
 મજ લીયા તો ફીર કભી બીમાર ન પડેગા ઉસકી તદખીર  
 ચેહહે કેનખઝ દખનેકા દખાનેકા ખ્યાલ હરગીઝ ન કરે ચેહ  
 ઇસમ ખોહોત બડા હે હર કીસાકા કામ નહીં કે નખઝકો સ  
 મઝે મગર હાં અપની નખઝ ઇસતરેહ સેદખેકે કલ મે  
 ઝાડેફીરને કો કીતનેખજ્યા યા આર આજ ઉસસે કુછ જલદી

ગ્યા યાદેર સે અગર કલકે ખરાખર ગ્યા એર આરામ સે  
 ઝાડેએસી ' કલહુધથીના પતલી નાસખત કે મુશકીલસે  
 હુધહો તો સમજે કેમે આજ અચ્છી તરેહ તનદારસ્ત હું આ  
 ર અગર વકતમે ફરક આગ્યા યા ઝાડે પતલી આઈ યા  
 સખત વોહભી ઇસતરેહ કે કલસે કુછ ઝરાનરમ યાઝરા સખત  
 એસાભી નહો કે પતલી એસીકે અવાઝસે આંટીકે સાથ આવે  
 યા સખત એસીકે નીકલેહી નહી ઝરાભી ફરક હો જ  
 યે તો સમજેમે આજ ખીમાર હું ફીર ઉસકા વેસાઇલાજ કરે  
 ઇનશાઅલ્લાહ તન્દા રસત હોજવેગા એર ઝાડેમે ફરક કહો  
 ને સે તમાગ ખીમારીયાં પ્યદા હોતીહેં જખતક તુમ ઝાડેકો  
 દુરસત રખોગે કભી ઉમર ભર ખીમાર નહોગે એર ઝાડે દુ  
 રસ્ત કરનેકી દવા દુસરે ભાગમે જ્લીખો જવેગી ઉસકો દ  
 ખકર ઇલાજકરના ફકત



## સીરકી ખીમારીયાં એર ઊંસેકે ઇલાજત

સીરકેખાલોકા ઇલાજ અગર ખાલસીરકે ગીર જતેહો  
 ખુદ ખખુદ યાકંગઈ કરને સે ગીરતેહોં યા ખાલ ફટકર એકકે  
 દાહોતેહોં યા જડમેસે મુશકીલ સેદરસે પેદા હોતેહોં તો ઉસપર  
 યે તેલ ખનાકર લગાવે. આંવલે કરચી દુધીકા સફેદ ગાભા  
 મેથી-ફોથમીર-અનારકે પત્તે ખેરલીકેપત્તે સખકો પાવ પાવસેર  
 લેકર ૨ સેર પાનીમે જોશકરકે જખ એથા હીસ્સા પાનીકા  
 બાકી રહે તો ઉતાર લેકર મસલકર છાનકર ઊસ પાનીમે  
 આંધાસેર તીલકા તેલ અચ્છાડાલકર જોશકરે જખ પાની સ  
 ખ જલજવે એર તેલ ફકત બાકી રહે તો ઉતાર કર ખાટ  
 લી મેભર રખે દીનકો રાતકો દો વકત દાલાકરે સખ ખીમા  
 રીયાંભોજવેગીયાં એર ખાલ ખડે એર કાલેભી હોંગે ફીગર  
 તીલકા તેલ લીંબુકારસ મીલાકર નહા સે ૧૦ મીનીટ-પેહેલે ખાલોંમે

હાલના યા તાજા ઓપરા ચાખકર પાની ઉસકા સરમે હાલકર નહા  
નાથોડીદર હેહેરકર ખાલોંકો નરમ ઓર ખુખસુરત કરતાંહે દીગર-  
ખાલનાઉગનેહી દવા-ખુરાસાનીઅજવાન-તોડ-અફીન તો૧-માનુકે  
લ-દાને-૪ સીરકા તોલે-૨૧-કચવેકાલહુ-સખકો જોશકરકે  
ખાલ ઉખેડકર લગાયાકરના ફીર હરગીઝ નાઉગીંગે દીગર  
સીદીભાઈ કુજેસે ખાલવાલનેહોંવે છસે ધુંગર વાલેખાલ ખાલતે  
હે તો ઉસકાનુસખાયેહુ ચુના ચોખા-દોઆનીભાર-ખાલસોપસા  
ખુ-દોઆનીભાર-થોડેહરડેકા પાની રાતભરકાભીગોયાહુવા-રંજર  
કોસખ મીલાકે ઝુડરત છતના સીરમે હાલ કરમસલકર ૧ કલા  
ક ખેકે ફીર ઇન્ડે પાનીસેધોડાલે ૧૫ દીનમે ખાલ વલકર ચડજી  
વીંગે કંગઇકરોગે ફીર ચંડજીવીંગે-દીગર-સીરકીખીમારીયાં-આ  
ધા સીરદુખતા હોતો હેનાકાતેલ હાલના સીરમે ઓર ઘસના  
ઓર સફેદ કનેર કે પત્તે કારસ છધર દુખતાહે ઉધરકી  
તરફનાકમે હાલના તીનટીપે-૨-ખીન્નીકુખીજે કા મગઝ છસે  
રાયનભી કુહેતેહે ઉસકો ઘસકર નાકમે ટપકાના ડ ટીપે-૩-કન્દુ  
રીકા અરક ટપકાના દીગર સારેસીરકાદરદ હોતાંહેતો અફીયુન  
જાંદરાન-ખખુલકા ગુંધ-ઝરાઝરા લેકર ખીસકર ખેદેકી સફેદી મે  
મીલાકર દોનોકન ફટીચોંપર લગાવે ઉસપર કાગઝ કી  
દુકરીયાં પાવલી ખરાખર કતરકર લગાવે મગર પેહુલે  
ઊંગલી રખકર દેખે નસકુ દતી હો ઉસપાર લગાના  
૨-તમખાકુકી નાસ-નકછીકર્નકે પત્તી કેવડેકે ફુલકા સફેદ ભુટટા  
કાલીયાસજસકે ખીજ ખરાખર વજન લેકર કુટકર કપડ ધાન  
કરકે રખે-યેસુખનેસે દરદે સીરજયગા-૩-ઈંગરેછ અમુનીયાસુગ  
ના દરદ જતાંહેતાહે દીગર ચક્રર આતંહોં યાઘર ફીરતં નઝર  
આતે હોં યા આખમે રોશની કમહોગઇહોંતો-તોનધારી કુલે  
છસેખાસડીયેં કુહેતેહેં ઉસકો છાલકર રાત ભર ભીગો રખના  
થોડે પાનીમે ફીર તીનખજે-ઉડકર પાની ફેકદના લાલશકર  
ઓર ઘી તોલા તોલા ભર યાઝીયાદા મીલાકર ચીમચેસે સખ



એકરસ હે જીવે તખ ઉસકો ખાકે સોજીવે નીંદના આવે જખ  
 ભીઝરામુ ખુનદરકે સોજીવે સોનાશરતહે પાંચ ૭ દીનખાના ઠંડક  
 ઓર રોશની ઓરતાકત મગઝમે પેદાકરતાહે-દીગર-સોંક્યાખક  
 ઉસકા રસપોના ચકરકો ફાયદા કરતાહે-દીગર-ફેરેકીદવા  
 ઊંટકે કાનકામેઝ સુદામેકે ઝાડકાકીડા-કાલીયાસરસકેખીજે-મુઝીકાર  
 સ-મરાખરવજનસે હલકરકે સુકાકરનાસખનારખે ફેરડાઆનેસે ઝરા  
 જલદીનાકમે સુંગાદેવે દોતીન દર્દમે જતારહેગા-૨-હીંગ-જુન્દ  
 પેદસતર દોનોકો થોડે સીકનજખીનકે શરખતમે ઘસકર પીલા  
 ના મીરગીઆ જીવેપીછે ફાયેદાકરતાહે-૩-ખચ્ચેઢાં યે ખીમારી  
 હોતો-ફકત-જુન્દપેદસતર-પાનીમે ઘસકર દો તીનટીપેનાકમે ડા  
 લના-ઓર એકચીમચા ભરકર પીલાના તીનદીનમે તીનચીમચે  
 અરજાકરતાહે-દીગર-રાતભરકાયા દોતીન રાતકા જગના હુવાહો  
 તો સરખતે લીઝુનમે યાસીકનજે ખીનકે શરખતમે દુધ ખરડકા  
 પાનીમીલાયા હુવા ડાલકર પોના ઓર કોથમીર સુંગના ઓર  
 નાકકે પાસ ભીરખકર શોના ફીરકેકર ઠંડે પાનીસે નહા  
 ના ખોઝકુઝ સુસતી દુરકરકે તનદોરત્સતી મીલાતાહે-દીગર કો  
 ઇ ચાહેકે મુઝે રાતખર નીંદના આવેતો ખુઝકીદાફી જુ  
 ન્દમેદસતર થોડામીલાકર સીરકેમે તીનદર્દ ભીમેવે સુખીવે ફીર  
 ૧ તોલા ખાકર ખીગર દુધકી ચા પીવે રાત ભર નીંદકેનામકો તર  
 સના પડેગા ઊંટાર કરનાહોતો ઠંડેપાનીસેનહાલેવે-દીગર આંખો  
 કાઇજાજ-અગર આંખે દુખતીહો યા લાલ હોગઇહો પાનીભરા  
 હુવાહો યાસુજગઇ હોતો નુસખાયેહે-મડીહડે પીસકર ઊસમે થોડા  
 સા રસોત થોડાસા છોકરીકીમાકા યા ગધીકા દુધ સખકો  
 મીલાકર ખાહાર આંખોકે લગાવે અગર લુલેસે અનદર ભીલગ  
 જીવે તો ફીકરનકરના-૩-કુલાજલા ધુન્દકેવાસતે -૧૦-તોલે લી  
 મુનકે અરક મે ખડલક-કે સુખાકર સુરમાખનારખે શુ  
 ખલે શામ ડાલાકરે ચંદ્રોઝ મે શીફાહોગી-દીગર અગર  
 નકસીરીકુટ ગઇ યા લોહી જતાહો ઓર ખંદ કરના પડે તો

કપડેસે દોનોખાજી આર ધુનકેતીએ ખુમકસકર બાંધે-૨-સી  
 ૨૫૨ તાલુકેખાલમુડાંકર બેદેકી સોફદી આર મકડીકાળમકા લગાના  
 બન્દહોજનવેગ પીછે ઉખેડના હાવેતો ઘોડાલના ૩-ફોથમીરકારસ  
 નધ ખોધી હુઈ મીટાંકોભીગોકર સુંગના સોહા બનદકરતાઈ  
 નાકમેસેખાસ આતીહોતી હીના આર ફૂંચીકા તેસ મીલાકર ન  
 કમે રાતદોન ડાસા કરના આર સમચીઝકી ખાસ એ હોતરેકી  
 માલુમહો આર ખુશખુશદખુ નાપેહે છાની જતવેતોભીયેડી દયા ડાલે  
 આર ખાનેકા જુદજાબ ફુસરે ભાગમેસે આવેગા ઉસમે દખરદેવે.  
**દોગર-**કાનકી બીમારીયોં કા ઇજાજ કાન પકાહો પીપ જતા  
 હો દરદ કરતાહો તોપેહેવે તીનદોન અઢે શેહદકી બત્તીબના કર  
 રખના ફીર ઊસકા ઇજાજ નુકરના ચેદવા સખ ઉપર કી બા  
 મારીયોં કો ફાયદા કરતીહે-પાપડીગ ખાર થોડા ગરમ પાની  
 મે ઘસકર તીનટીપે કાનમે ટીપકાવે દરદવગેરા સખ અચ્છા હો  
 જાએગા -૨-ઠંનદુરી કેપતે કારસ આર સાંતાફસકે પત્તે કાર  
 સ ગરમકરકે તીન ટીપે ડાલના દરદ આર કીડે સખકો  
 ફાયદા કરતાહે કીડે મરજતોહે-૩-અફીન જાફરાન ઘસકર  
 ટીપકાના ભીન્દરદ કો ફાયદા કરતાહે-૪-પેનકલર તીન ટીપે  
 કાનકે દરકો ફાયદા કરતાહે દોરગ-મેહેરેકે વાસતે જો કાન  
 સે કમ સુનતા હોતો પેહેવે ચેદવા કરે અગર યા તગર કીટુક  
 રીયાં કરકે ઝુલાખ યા પાનીમે ભીગો રખે આર આગપર  
 ડાલે આર ઉસકાધુંવાં કોઇ નદલીસે કાનમે લેવે કાન કો ખો  
 લ દેતાહે અગર પાની કાનમે ગ્યાહો આર ભારી યા બેહેરા  
 પન માલુમ હોતો સોફકી લકડી ગાંદીકે વાંસે સાકર ઉસકા એ  
 કછેડા રઇસપેટકર કાનકે અન્દર દુરતક ભરાવે ફુસરા છેડા દી  
 વાસલાઇ સે સોલગાવે ઊસકી ગરમી સે પાની સખ ખીચ  
 કર ચલા આવે ગા આર કાન ખાલી હોજવેગા-દીગર-  
 દાંત આર ઝખાન આર હલક કીદવાએ દાડ ફુખતીહો તોં  
 હીંગ આર કાલી દાખ આર નીમક પીસકર ગરમ કરકે દાડ

પર રૂંધ લપેટ કર રખે તુરત ફાયદા કરતાહે ઇંગરેઝી-ટીન ચર ફેરી ચાં પેનકલર રૂંધમે ભેગો કર રખના દાંતો કે દરદ કો ફાયદા કરતાહે.-૩-આંકડે કાકુધ આર નીમક રૂંધમે લપેટ કર ઝરા આ ગદીખાકર દાડપર રખના તુરત ફાયદા કરતાહે.-સમદાંત હલતેહોં યા દરદ કરતેહોં તો ફીટકરી બુનકર પા નીમે થોડી ડાસકર કુડ્ડી કરના દરદ ગરમીસે હોગા યા હસ તે હોંગે તો જમજમરીંગે--મનજ ૧. દાંતોકો ખોહોત મઝ બુત કરે વો ચેહે-સાંભર સોગ જાકર ઉસકા કોચેલા તોલા ૧ ચીસમમે કા જલાહુવા તમમાકુ કા દાના તો ૧ હરડે ખે ડે કે છીલકે તોલા તોલા નીમક સેંધા ૧તો હીંગ તો ૧ જુ નેજોહુકા કાટ તો ૧ રમી મસતકી તો ૧ ફીટકરી બુનીહુધ તો ૧ સખકો કુટ છાનક મનજન ખનાકર રખતેવે બુડડહા આ દમી જુવાન હોજવેગા-મોંયાઝખાન ગરમીસે આગઈ હોતો થ માસા સેર ૦૧ લેકર જોશ કરકે યા ઉસમે, અનાર કે છીલકે તોલા દા શામીલકરકે ભેગો કરકે કુડ્ડી કરે સખ દરદ વગેરા જતા ગહેગા--દીગર-આવાઝ ખેઠગ્યા હોતો પોસકે ડોર પાવ સેર-૨-પાનીમે જોશ કરકે ગરગરા ફજર શામ કીયાકરે. આ વાઝ ખુલજવેગા -૨-કખાખચીની બડી ઈલાચી કે દાને લીમ કી કુમલી પત્તી જવાખાર સખ ખરા ખરખરાખર ગોલેકર કુટકર ગુલીયાં ખેર ખરાખર કીખના રખે આર એક એક મોંમે રખા કરે શામફજરમે આઠ ૧ ગોલી ખસાસ કરે-૨-૪-દીનમે આવાઝ ખોહોત અચ્છા ખનેગા ગાનેવાલે પડેનવાલે કે વાસતે ચેદવ અછછો હે-અગર દુશમનને સીદુર ખીલાદીયા હો આર ઉસસે આવાઝ ખેઠજવે તોઅદરક કેટ્ટુકરમે હીંગ નીમક ભરકર ઉપર આટા લગાકર ચુલેમે ગરમ રાખમે ભરા રખના જખ ખુશખુ દમહ નેકી આવે તો નીકાસકર ઉસમે ભરીહુધ હીંગ નીમક ખાખના અદરક ફેકદના-૨- રાતકુથોડા સોકર ઉઠકર ગુડકે પકે હુવે ચાંવલ ગરમ ગરમ પેટ ભરકર ખાના આવાજઝકુ ખોહો

ત સાફ કરતાહે-દીગર-ઘાડીકે ખાલકે ખેઝાખ-૧-પીટીનાર  
 તોલે-૫-ખડુ તોલે-૫-ચુના પાનીમે ભીગો યાહુયા દાઆની  
 ભાર સખ કુશીશે કી ખડલ દસતે મે ખડલ કરના દોકસાક ફીર  
 ઊસમેસે લગાકર હાજત જીતના ઉસપર પાન યા ઇરન્ડીકે પત્તે  
 ચોર કોઈ પત્તેસે ખાંધના દોતીન ઘન્ટે બાદ ઘાડી મેયાસર  
 કે ખાલોમિલ ગાયાહો સાફ કરકે ઉસકો ખાંધરખે ફીર ભીવો ખે  
 જાખ કામ આવેગા ઇસમે લુતફ ચેહીહિ મગર ઘાડી યા સીરકે  
 ખાલ ધોકર ફીર ઉસપર ચોડા તેલકા હાથ ફીરાદેના ખાલ અ  
 મકને લગીંગે-૨-નુસકા અરકનીલકે પત્તોંકા સેર-૨-અલસીકા તેલ  
 સેર દો સેરડીકા રસ સેર દો આમલેકા અરક સેર દો મોરથુ  
 થા તોલે તીન ૪૦ ગેઝ તકલોહુકે ખાસનમે ભરકર ધોડેકી લીદમે  
 દફન કર રખેફીર આસીસ રોઝ બાદ વાપરે મઝીના ભરતક દુસરી વકત  
 લગાના નપડેગા ચોર ઇસકો ખાંધના નહીં પડતા ફકત સખતેલ ખ  
 નજતાહે ખરાસ યા મુરગીકે પરસે લગાના ખેખોહોત ઉમદા અમીશ  
 કે લાયક ખેઝાખહે-૩-માખુલ સેર પાવસેર ગાયકે ઘીમે લુન  
 લેવે ચોર આમલે સેર ૧ સંગે રાસખ ૪ તોલે લોહકા કાટ ૩  
 તોલ કડીયાચુનામીલાકર લગાવે ખુબરંગ આવેગા ખાલ ખોહોત  
 કાલેહોંગે-દીગર-સીનેમે દરદ યા પસલીમે દરદ હોતો સાંમર  
 સીંગા ઘસકર લગાના-૩-મુકા ચુના ચોર ગુઢ ચોરશેહેદ મીલા  
 કર લગાના ઉપર જુનીફ લગાના નસગાના ઇખતોયારહે-ચોર  
 તકી છાતી સુઝીહોતા બાખુના ઇકલીલુલ મલક બાખુના ચુત્રેમકી  
 રાખખકરીકી મેંગની સીરકેમે ડાલકે ખદખદાકર લેપ કરે દરદ  
 ઉસકા સખ જતા રહેંગા તીન ચાર દેરભી લગાના આહોયે  
 દીગર-અગર ચોરતકો દુધ ખોહોત હોગયાહો છાતીમેતો સીરકા  
 ચોર રાઇ ચોર સનદલ ચોર ખસખસ કે ડોર જોશકરકે કપ  
 ડા તરકરકે છાતીયોં પર રખના ફીર સુખે ફીર રખના રાતદીન  
 મેં પાંચ દસ વખત કરના અચ્છા હોજયગા દુસરા અગર દુધ  
 કમ હોજવે તો ચે દવા કરના-ગાજરકે ખીજ-પીઆજકે ખીજ

—સલગમકે ખીજ-સુવે-મુલીકે ખીજ-ભુનેલેચને-સખકો કુટ છા  
ન કર સેર સેરભર સખચીજ મેલાકે રખના રૂજર સામ ચાર  
ચાર પેસેભાર વો દવા પાવસેર દુધકે સાથ પીલાવે.

૨-છાતીપર લગાનેકી દવા ચેહે કે દુધપેદા કરે-જંગલી  
તુલસીકા અરક ચોર વાલકીદાલકા આઠા દાનોકો ખરાખર લે  
કર પાનીમે મેલાકર છાતીચાં પર લેપ કરે ચોર ઉપર લીખેલી  
દવા પીલાવે ચોર ચે દવા લગાચે બોહિત દુધ પેદા હોગા.

દીગર-ખાંસી સુખી હોતોહો જીસમે ખસગમ ના નીક  
લતાહો તો ચે દવા કરે-પોસકે ડોરે ચાર તોલે લેકર સેરભર પા  
નામે જોશ કરે ઉસકા ગરગરા કરે શામરૂજર ચોર મોમે ખબુ  
લકા ગુંદરખે ઉસકા રસ પીવે.

૩-ખકરીકા દુધ પાઉશોર-નીમક દાઆનીભાર મીલાક  
ર પીવે મગર દુધ ગરમ ન કરે દાચાર દીનમે શીદા હોગો  
ચોર જીસકો જીખામ હુવાયો ચોર ફેર ખાંસી હુધહો તો વો  
ચે દવા કરે ઉસમે ખલગમ નીકલતાહે કભીતો છાતીપરસે ચોર  
કભીતો મગજ પરસે ખલગમ ઉતરતા માલુમ હોતા હે ઉસકે  
વાસતે ચે દવાહે-જીકા અંજીર-મેથી-જેઠીમદ પાવપાઉસેર ચે સખ  
દવાચે પેસે પેસે ભાર દાલકર જોશ કરકે પીએ.

દુસરી દવા-કાત્રીમીરચ-જેઠીમદ કાસીરા-ખરાખર વ  
જનસે લેકર ઉસકી ગોલીઆં ચને ખરાખરકી ખતાવે ચોર મો  
મે રખે

ત્રીસરી દવા-શોગરૂર-સેમક તોલા લંછીપીપર એક તો  
લા-કુટછાનકર પાનીમે મેલાકર ખતાસે ખરાખરકી પત્તલી પતલી  
ટોકીયાં ખતાવે ચોર સુકાકર ગાયકે ધીમે તલે જખ જરા જરા ર  
મ બદલે ફેર નીકાલ લેવે ઉસમેસે દા ગુમચીભાર પાનમે રખકર  
રૂજર શામ ખાયા કરે ચે દવા દમેકો બી રોકતીહે

દીગર-દમેકી દવાઘ ચેહે કુકેડ બેલ એક તોલા લેકર  
આધાશોર પાતીમે જોશ કરે જખ આધાપાની ખાકી રહેતો પી

જાવે ફેર ઉલટી ચાર પાંચ હોગી તો ઘભરાના નહીં ફેર આ પસે બંદ હોજાવેગી અગર જલદી બંદ કરના હોતો ચોલાઈકી ભાજકા રસ કટકર નીકાલકર દાપેમે ભાર પીલાદેના બંદ હો જાવેગી મગર નીકલને દેના બેહેતરહે કચ ફીકર નહીં જાન નીકલ જાવેગી તીનદઈ એક એક દીનકે ફેરસે દેના બીલકલ દમકી જડ નોકાલ દેતાહે.

દુસરી દવા—ધંગરેજી તુસખાદમેકા ચહે ડોરસ પાઉડર દોઆની ભાર એક ચીચમે શેહેદમે મીલાકર ચાટના આર લે ભાનકે કુલ દો ગુમચી ભાર પાનમે રખકર બીડા ખાના સાં સકો ફાયદા કરતાહે.

ત્રીસરી દવા—જખ સાંસ બંદ હોગયાહો આર ઘભરાટ હોતોહો તો સુખા ચુના છે ગુમચીભાર એક ચીમચા દુધ મે મીલાકર ચાટના ઉપર સાં દુધ થોડાપીના તુરત સાં જુલ જાવેગા.

દીગર—કોઇ શખસ બીમારીસે યા એકા એક ગીરપડ નસે યા આર કોઇ તરહસે બેહોશ હોયગાહો તો થોડા થંડા પાની ઉસકે માંપર ઝોરસે છાંટના તુરત હુશીઆર હોજાવેગા.

દુસરી દવા—કીસીકી દાંતખીલી બંદ હોગઈહો ઉસ કી નાક પકડકર થોડી દર દખા રખના તુરત જુલ જાવેગી યા કાગઝકી ખત્તી જલાકર નાકમે ધુપાં દેના તુરત દાંતખીલી જુલ જાવેગી.

દીગર—હોલેદીલકી દવા ચહે જસકા દીલ ઘભરાતા હો આર બેચેન હો કે કભી ફીરે કભી બેઠે બે કરારહો યા ખાતે દીવાનેકે જેસી કરે દહેશત ખાતાહો કે કોઇ અભી મુઝે માર હાલેગા યા ગીરપંડુગા ઉસકો ચે દવા દેવે તખાશીર—તો લે ૨—ગુલાબકે ફૂલ તોલા ૧—૩મીપસતગી તોલા ૧ ખાલ છડ તોલા ૧ એલાચચીકે દાને તોલે ૩—આંમલેકા મુરખખા—સફરજનકા મુરખખા—અદરખકા મુરખખા—દસ દસ તોલે મુર

બે કે સીવાયે સમ ચીઝોંકો કુટ છાનકર સુરબે કે સાથ બ  
હલ કરે ઉસમે થોડા શેહેદલી હાલે કે સબ એકરસ હો જતે  
એર મંગદુર વાલા ગાદમીહો તો ઇસમે રપેકે વરક તોલા દો  
તોલે ખીલાવે યા નહીતો ગરીબોકો ખાલી બસહે એર સુબહો  
શામ દો દો તોલે ખીલાવે એર હમેશાં દુધ પાની પીલાયા  
કરના બેહેતરહે મગર દુધ બકરીકાહો યા ગાયકાહો દુસરા નહો  
ફકત.

તમ્મત તમ્મામ શુદ

શેતાન શુતામ શુદ

તમ્મત તમ્મામ ખીલખેર

માલુમ હોકે ચેહાંસે બાકી દવાયે દુમરે ભાગમે આવેગી  
એર ચેલી સમજ લોકે છસને ઇસકા દુસરા ભાગ નદેખા ઉસ  
ને કુચ ન દેખા સબ મતલબકી ચાઝે પીછે ભાગમે હેં ચે કી  
તાબ બનડી ન હોજવે ઇસલીયે ચેહાંસે બાકી રખા ફકત બતાને  
વાસા ઇસ કીતાબકા સુરતવાલા હકીમ, અબદુલમજીદ તખલુસ  
ઉસકા તમજદહે

\*\*\*\*\*  
\* સમાપ્ત \*  
\*\*\*\*\*







વડા મુકીદસે અમરાજ દુરહો  
 ના અપને મરજકે સદમેમે તુરહો  
 હોખય ગર શીક્ષા તો મુઝેભી દેખા કરે  
 એરા નહેકિ હકસે મેરે આપ દુરહો

દીગર

રૂખાઈ

હસતીમે બાકીયાત સે રેહજાયે યે કીતાબ  
 એર હસર તક મોલાકરે ઉઝરત મુઝે સવાબ  
 મે ખેરખાહ દીલ સે હુવા ખુરદો કસાંકા  
 ફીર ક્યુ નખુદા દાદ દે વોહે મેરા અરખાખ



